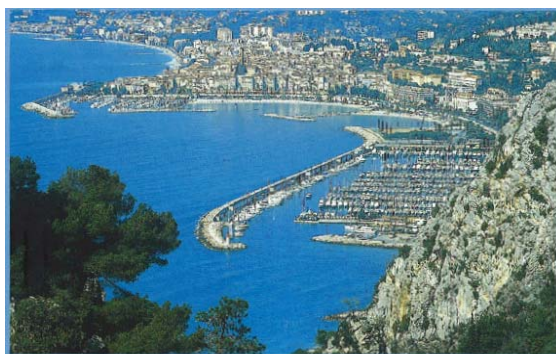


Gamlingbyen – Småbyen – Perlen

**En studie av ungdommers konstruksjoner av
Menton, Côte d'Azur**



Marie-Anne Ramuz Evensen

**Hovedfagsoppgave i samfunnsgeografi
Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi**

Universitetet i Oslo

2005

(Forsidebilde fra turistbrosjyre, turistkontoret i Menton)

Forord

Jeg vil rette en stor takk til gode støttespillere i denne hovedfagsprosessen:

Veileder førsteamanuensis Sylvi B. Endresen.

Ledelsen og kollegene ved Lycé Pierre et Marie Curie i Menton, som gjorde alt de kunne for å gi meg gode arbeidsvilkår.

Centre de la Méditerranée Moderne et Contemporaine (CMMC), Université de Nice Sophia-Antipolis, som tok så varmt i mot meg og lot meg delta i forskerseminarer ved senteret.

Sosiolog Christian Rinaudo ved Equipe de recherche sur la Socialisation, l'Interaction et les Identités Sociales (SOLIIS), Université de Nice Sophia-Antipolis, som bisto meg med forskningslitteratur.

Sosiologene Daniel-Welzer-Lang og Horia Kebabza i forskergruppen Les Traboules, Association de recherches sociologiques et ethnologiques ved l'Université de Toulouse Le Mirail, som inviterte meg til seminar om *Menn i endring* og tok seg tid til å drøfte fag med meg.

De unge og flotte informantene, som lot meg ta del i tanker om livet og byen.

Naboene Nine og Robert Parabis i Menton, som introduserte meg for nøkkelinformanter og støttet meg i vanskelige tider.

Petter Jespersen, som med stor iver utforsket Menton og Côte d'Azur sammen med meg.

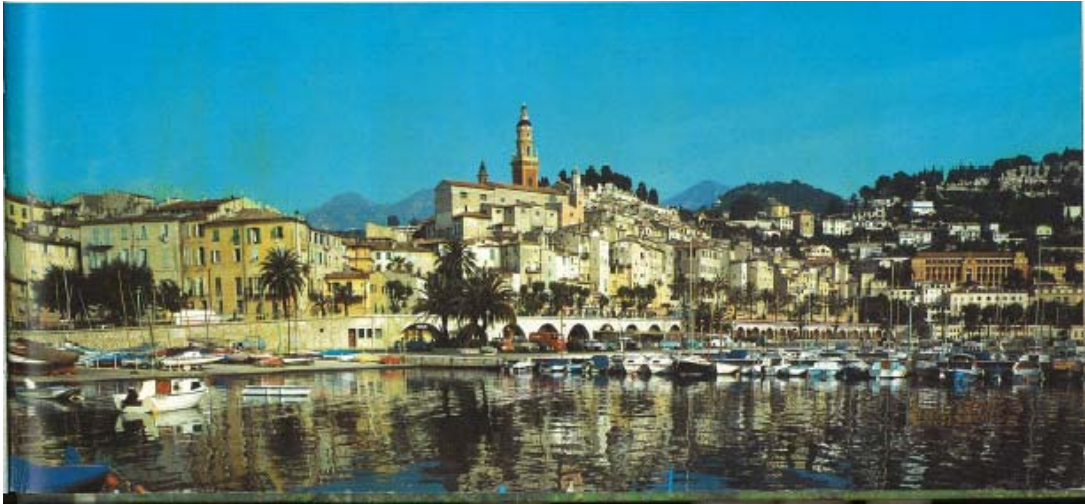
Mine to døtre, som alltid har vært til glede.

Oslo, juni 2005

Innholdsfortegnelse

Menton og Côte d'Azur.....	6
Innledning.....	8
Problemstilling: harmoni og konflikt.....	11
Teoretisk forankring: Il faut trouver l'Autre.....	12
I denne konteksten synes alt å være såre vel.....	14
En vinterdag ved stranden. Kontrastene.....	15
Veien til det levde rommet.....	18
Valg av metode.....	19
Reisen min inn i det levde rommet.....	20
Den pedagogiske samtalen.....	21
Intervjuene.....	24
Kategorier ungdommene bruker, valørene i dem og uttrykksformer i intervjuene.....	26
Jeg er så glad du kom hit.....	28
Konfrontasjon og selvhevdelse.....	30
Mentons historie.....	30
Struktureringen av rommet.....	32
Konstruksjonen av Côte d'Azur og Menton.....	36
Estetisering av territoriet og eksotisering av den Andre.....	36
Den medisinske doktrinen. Pasifisering av kroppen og lystens nød.....	40
Eksotisering av territoriet og lystens glød.....	41
Erotisering av rommet. Stedet blir location for kroppen som idol.....	42
Narsissisme. Forføring og konformitet.....	43
Erobringen av byen.....	43
Politisk konstruksjon. Markedsføringen av Menton.....	46
Mytenes rom.....	46
Angrepet på konstruksjonene.....	49
Byen degenerer rasistisk.....	51
Boblen.....	51
Det problematiske forholdet ungdom – sted.....	54
Ungdom som sosial konstruksjon i Frankrike.....	54
Seksualitet og kjønnsidentitet som sosial konstruksjon.....	60
Sted som konstruksjon.....	62
Festen er et annet sted.....	66
Gamlingbyen.....	66
Småbyen.....	72
Landsbyen.....	75
Paradis?.....	78
Alle kjenner alle.....	80
Perlen.....	95
Oppsummering.....	104
Konklusjon.....	110
Referanser.....	116
Vedlegg: Stikkord anvendt i samtaler og i stiloppgaver.....	120

Menton og Côte d'Azur



Gamlebyen sett fra sjøen



Côte d'Azur

Innledning

I denne oppgaven vil jeg bringe leseren med til en liten sørfransk by langs Côte d'Azur, hvor jeg vil la en gruppe ungdommer i den videregående skolen i byen komme til orde om hvordan det er å leve i en by som er omtalt som *Perle de la France* og *Ville des retraités*.

Menton er en søvnig grenseby, men den er også en frodig turistmagnet. Byen ligger lengst øst i departementet Alpes-Maritimes, tett inntil en skogdekket skråning, hvor vi kan finne terrasser med sitrusfrukter og oliven. Den vakre stranden ligger ved foten av en pittoresk gammel by, og på begge sider av gamlebyen ligger storslåtte palasser og villaer fra 1800-tallet, da den europeiske overklassen tilbrakte vintrene i det de kalte for *Frankrikes perle*. Langs stranden ligger enorme leilighetsbygg som huser dagens turister, og strandpromenaden bukker seg helt bort til den italienske grensen.

Da den tilknappe noblessen forsvant etter den andre verdenskrigen, ble Menton et yndet feriested for alderspensjonister (*retraités*) i vinterhalvåret. Det milde vinterklimaet ble opprettholdt som merkelapp på byen, og gamle mennesker nyter livet der, i trygg forvisning om ro og orden. Om sommeren tredobles innbyggertallet, og badebyen invaderes av festglade og velklede turister.

Menton markedsføres som en eksklusiv enklave mellom Monaco og Italia, og i følge byens ordfører Jean Claude Guibal er den som en "godteskål", hvor man skal kunne forsyne seg av godsaker som vakker natur, særpreget arkitektur og kroppslig velvære. Byen er en *Village Méditerranéen* og en frodig *Ville jardin* (hageby), hvor det sosiale livet er stabilt, kulturelt homogent og historisk uendret. Menton har det beste av byen og det beste av bygda, og skiller seg fra Monaco, som ligner Singapore, og Nice, som ligner Florida. Den italienske nabobyen Ventimiglia er så typisk italiensk, at den skiller seg fra Menton i det meste. Og fordi mange italienerne etter hvert har bosatt seg her, og startet barer og forretninger, krever han at disse skal ha franske navn, ikke italienske.

I turistbrosjyrene er byen reproduisert som spesielt egnet for "kunsten å leve", innenfor rammen av stemningsfulle byrom, storslagne fjell, og blått hav. Det inngår i turismelogikken å forenkle stedenes karakter, slik at de fremstår som unike og attraktive varer. Derfor vil den deskriptive og deterministiske beskrivelsen av byen skape fascinasjon, fordi den produserer det rette inntrykket av et sted vi søker til for å spise og drikke godt, bade og sole oss, oppleve kunst og kultur, og rusle rundt i varme netter. At Côte d'Azur i dag er trafikk-kaos og overfylte strender kommer ikke frem. Det vil heller ikke være tjenlig for turistnæringen å

presentere steder med deres indre motsetninger, eller å fange inn den erfaringsmessige kompleksiteten i det rommet lokalbefolkningen lever. Turistlivet er en iscenesettelse av lyst og nytelse, og frihet fra arbeid, og selvtillit i skjønne omgivelser, gir turistene en mulighet til å synke inn i en drømmeverden av varme, spenning og sensualitet. *Côte d'Azur* er dermed et sett av bilder og forestillinger om det gode liv, og begrepet synes å tale for seg selv (Boyer 2002).

Kritikere hevder derimot, at Menton er som en "boble" av velstand og velvære, fullstendig frakoblet det virkelige livet. Ordføreren fremfører en anti-urban ideologi, og påtvinger de fastboende en særegen lokal identitet (Cuturello og Rinaudo 2002). For å ta romlig kontroll over byen (Sibley 1995), benytter han seg av en selektiv reproduksjon av det romantiske bildet av Menton som ble skapt i det 19. århundre, som kan forsvare at byen skal utvikles videre til et sted for de vellykkede og velstående. Byen skal markedsføres ved hjelp av en eksklusiv historie, en romantisk arkitektonisk visjon og en differensiering av Menton fra verden utenfor, som en harmonisk, sivilisert og velorganisert by (Till 1993 i Cresswell 2004). Høyrekreftene lukker øynene for slum og fattigdom i gamlebyen, og nøden i sosialboligene under motorveien. Turismepolitikken er en elitistisk museumspolitikk, og byen vil kveles. De lokale platantrærne hogges ned for å bli erstattet av subtropiske palmer, og de små parkene gjøres om til parkeringsplasser. Ungdommene står maktesløse overfor presset på boligmarkedet, og arbeidsplasser i industrien forsvinner. "Bråket" er et gjentakende tema, og alt liv som kan skremme vekk de gamle om vinteren, eller forstyrre natteroen, blir slått ned på. Det føres en rolighetspolitikk, og en elitistisk form for turismepolitikk som gir de gamle og turistene prioritet. Det mondene livet som inntar byen om sommeren legger et stort press på de lokale ungdommene, som sliter under forventningene om suksess, rikdom og "Riviera-chic". Gatene fylles med Ferrarier og Lamborghini, og langs kysten fra St.Tropez til Menton er livet preget av penger, falskheter og overfladiskhet. Ungdommene utsettes for fare og fristelser, og kan bli et lett bytte for usedvanlig rike mennesker, som vil forlyste seg med dem. Men her, som andre steder langs Côte d'Azur, er denne tilslørte formen for prostitusjon ikke brakt frem som tema (Urbain 2003). Det farlige er kommet til Menton. Fasaden er strålende, "ici tout brille!" (bareier). Men realitetene har mange valører.

Selv om *l'hiver dans le Midi* er et tilbakelagt fenomen, lever ryktet om Mentons eksklusivitet videre. Symbolene og bildene av et paradisi har festnet seg, og *Perlen* og *Pensjonistenes by* er konstruksjoner som blir holdt ved like for å tjene økonomiske formål. Den autentiske fortiden er produsert som et bilde for konsum.

Côte d'Azur, og *Menton* er derfor ikke én konstruksjon, men mange konstruksjoner. Og går vi bakover i historien og søker inn mot de menneskene som lever der i dag, vil vi kunne finne strid om ulike konstruksjoner, og et sosialt felt med kamp om posisjoner, ulik tilgang til kapital, og ulik rett til territoriet (Boyer 2002).

Denne eksklusive enklaven, eller godteskålen, om man vil, har vært underlagt ulike politiske regimer gjennom historien, og i opprivende møter mellom dominerende kulturer fra Monaco, Italia og Frankrike, har lokalbefolkningen kjempet for uavhengighet og egen identitet. I dag utgjør franskmenn hovedtyngden av de tilreisende, men det økende antallet italienere som ferierer i Menton, vekker til live minnene fra den andre verdenskrigen da den "latinske søsteren" annekterte byen. Italienerne blir ansett som en trussel på boligmarkedet og som forstyrrende elementer i helger og ferier. "Det er for mange italienere her", og "de er uærlige og snakker høyt", er utsagn vi kan høre.

Da den europeiske overklassen slo seg ned i byen på 1800-tallet, ble lokalbefolkningen gjort til tjenerskap (Boyer 2002). Billedkunstnere, forfattere og noblessens reisebeskrivelser estetiserte området, løsrevet fra sosiale og kulturelle realiteter. De annonserte og legitimerte undertrykkningen av lokalbefolkningen, som de betraktet som eksotiske og pirrende Andre, og dette overgrepet lå til grunn for vinterturismens eksistens.

I følge den franske sosiologen Jean-Didier Urbain (2003) er det en repressiv kontinuitet fra den tilknappede voyeuristiske relasjonen mellom grovarbeideren på stranden og noblessen i skråningene rundt, til dagens segregerende og konsumerende kjønnsrelasjoner i strandsonen. Det er en lang vei mellom fraværet av kropp og arbeid i *tomhetens teater* på 1800-tallet, til dagens strandunivers fylt av narsissisme, promiskuitet, trengselen av nakenhet, vandrende blikk, skjønnhetsidealer, prestasjon og forenklede sosiale relasjoner.

Stedets mening og de sosiale praksisene som dannet grunnlaget for vinterturismen, kan vi fortsatt finne langs *Côte d'Azur*, og estetiseringen finner vi igjen i markedsføringen av Menton i dag.

Problemstilling: harmoni og konflikt

Menton blir betegnet som et unikt sted og et eksklusivt reisemål. Når ungdom sier at ”det er hardt å være ungdom i Menton” er det i strid med forestillinger vi har om Côte d’Azur som sansenes rike hvor mennesker kan utfolde seg selv i sin søken etter opplevelser, gode minner og velbehag. Er da den yndige lille kystbyen på Côte d’Azur noe annet for dem enn for de titusen som reiser dit hvert år? Kan det være at noe må skrapes frem som ligger skjult i det fargerike bildet av den franske rivieraen som ble konstruert på 1800-tallet, og som siden stadig blir reproduisert for å ta vare på eksklusiviteten – eller må noe legges til for å få et mer fullstendig bilde?

Mytene reduserer Menton til en salgbar stereotypi. I disse mytene inngår nostalgiske minner og fremtidsmål for byens utvikling. I mytenes rom vil det utspille seg kamper om hvem som skal ha retten til å skape bildet av Menton, om hvem som skal ha retten til byen, om hvilken atferd som er akseptabel eller uakseptabel, og om hvilke grenser som skal kunne settes for hvilke typer atferd.

Ungdom i Menton fødes inn i konstruksjoner skapt av andre. De befinner seg i en livsfase der vennskap, forelskelse, kropp, kjønn og seksualitet er viktige temaer, men også drømmer, lengsler og ambisjoner om et fremtidig liv som voksen. Den konteksten de lever i rommer ulike aktører, normer og verdier, som hver på sine måter virker inn på opplevelser av stedet, og på deres bevissthet om seg selv.

Spørsmålene denne oppgaven tar sikte på å besvare er hvilke konstruksjoner ungdom selv skaper, hvem og hva som inngår i konstruksjonene, hvorfor de konstruerer dem, og på hvilken måte de håndterer konstruksjoner skapt av andre. Det er *praktiseringen* av rommet som vil være det sentrale i oppgaven.

I løpet av undersøkelsen fikk jeg innblikk i et livsrom som ikke stemte overens med de forestillingene jeg hadde om Menton fra tidligere besøk. Det var vanskelig for meg å gi slipp på disse forestillingene. Ungdommene skaper konstruksjoner av Menton som er fylt av energi og av spenninger, som kan overraske den tilreisende.

Ungdommene beskriver byen sin som svært vakker, trivelig og livlig til tider, men den er også dyster og krevende. Turistbyen skjuler en småby der vennene og familien bor, og lokalsamfunnets normer og sosiale strukturer kan konkurrere med de normene og strukturene som gjelder i turistbyen. De lever i spenningen mellom det de omtaler som *Småbyen*, *Gamlingbyen* og *Perlen*.

Steder må forstås som relasjonelle i følge Bourdieu (1985). Den sosiale verden er et symbolsk system som er organisert rundt annerledeshet, og i bevisstheten om seg selv forholder subjektet seg til den Andre som konstruksjon. I ungdommenes konstruksjoner av Menton vil deres oppfatning av annerledeshet derfor være et sentralt element. Det er et rom med både begrensninger og muligheter.

For å få innpass i det levde rommet, må vi våge å innta en posisjon overfor menneskene der som gir muligheter for dialog, men også for motstand. Det er følelsenes rom. Vi kan finne harmoni, men også opprør og frykt. Skal vi kunne delta i det bell hooks (1990 i Soja 1999) kaller ”counter-hegemonic cultural practice”, må vi identifisere stedene og starte prosessen med å betrakte dem på nytt. Det levde rommet kan tilføres ny kommunikativ mening og fylles med politisk kraft, om vi deltar i å avdekke grensene for livsutfoldelse som er satt for å holde ved like makten i de hegemoniske diskursene. Vi må søke etter det *paradoksale rommet* (Rose 1993 i Soja 1999), der subjektet kan være både innestengt og i eksil. Det tillater subjektet å være både i sentrum og i ytterkant, på innsiden eller utenfor. Det vil være et rom fylt av motsetninger og spenning, og det vil være en geografi som er strukturert rundt et mangfold av sosiale relasjoner.

Det er ikke et trygt sted å innta for den som søker inn det levde rommet, men det er starten på en spennende reise. Jeg står ikke ved reisens slutt. Refleksjoner rundt hva som er sannhet, hva som er fantasi og hva som er virkelighet vil følge meg på reisen videre.

Teoretisk forankring: Il faut trouver l'Autre

Hovedoppgaven vil være teoretisk forankret i den romlige trialektikken som ble utviklet av Henri Lefebvre og Michel Foucault på 1960-tallet (Soja 1999). Den trialektiske tilnærmingen er et brudd med dualismen i forståelsen av sted, der det objektive settes i opposisjon til det subjektive, det materielle mot det mentale, og det reelle mot det imaginære.

I følge Henri Lefebvre (1991 i Soja 1999) vil den sosiale romligheten bestå av og skapes i tre former: romlig praksis, rommets representasjoner og representasjonenes rom, eller det levde rommet (*l'espace vécu*). Om vi bare forholder oss til empirisk målbare fenomener (romlig praksis) og det rommet som er konstruert av ulike profesjoner som politikere, planleggere og reiseoperatører (rommets representasjoner), vil vi ikke kunne fange inn den erfaringsmessige kompleksiteten og helheten i det levde rommet. Det er planleggerens og spekulantenes rom. De legger vekt på idealet, på hva som *er* og hva som *bør bli*, og deres

forståelse inngår i maktens diskurs (Lysgård 2004). Selv om det er mange versjoner av idyllen langs Middelhavet, vil det symbolske og materielle uttrykket for *Middelhavsidyllen* dreie seg om normative idealer som er bundet i sosiale og økonomiske strukturer. Byene langs Côte d'Azur representerer et nostalgisk ideal, og markedsføringen byr på et forbruk av den kommersialiserte versjonen (Cloke 2003). Vi kan også la oss forføre av historiske skildringer, film, billedkunst og litteratur om byene langs Côte d'Azur og om Provence, som alle representerer en drømmeverden som setter følelsene i sving. Tusenvis av mennesker har lest den britiske forfatteren Peter Mayles bestseller *A Year in Provence!*

Henri Lefebvre hevder at den romlige praksisen og rommets representasjoner virker sammen. Det levde rommet inneholder både det reelle (objektive) og det forestilte (subjektive). Det skapes myter som skal tjene et bestemt formål, og dermed vil rommets representasjoner være det dominerende rommet, fordi det kontrollerer tankene, erfaringene og handlingene våre, eller den måten vi *praktiserer rommet* på.

Denne romlige trialektikken inneholder en metodisk rettesnor. Når Lefebvre konfronterer oss med at *il y a toujours l'Autre*, krever han at vi går bakover, utover og innover det vi vanligvis oppfatter som det særegne ved et sted. Stiller vi oss åpne for at det kan finnes *Andre steder*, som Michel Foucault kaller *des espaces Autres* (Soja 1999), eller heterotopologier, kan vi få øye på hva som utelates i representasjonene og de hegemoniske diskursene, og vi kan bli oppmerksomme på hva som er blitt gjort urepresenterbart. Vi kan finne at det er posisjoner som er gjort tilgjengelige for noen, mens andre er holdt utenfor. Vi kan dermed få øye på makten i de språklige fremstillingene, og den makten som er innskrevet i rommet – materielt og sosialt.

Foucault hevder at makt kan være aktivt konstituert gjennom rommet (Allen 1999). Derfor vil også organiseringen av rommet kunne virke begrensende på handling. Måten rommet er organisert på, kan forstås som integrert i hvilke typer atferd man ønsker å tillate. Makten handler dermed om de teknikkene som kan sette grenser for handling, og fremstår ikke som et enkelt binært forhold av dominans og motstand. Makten er ikke så mye over oss, som rundt oss og blant oss, og maktrelasjoner blir formidlet i rommet.

Viktige elementer i ungdommenes hverdagsliv er relasjonen til jevnaldrende og relasjonen til de tilreisende. Det handler om vennskap, forelskelse, kropp, kjønn og seksualitet, og ulike former for dominans. Fordi det er en nær forbindelse mellom sted, identitet og moral (Cresswell 2004), vil den forankringen deres identitet har, kunne ha betydning for vurderingen av de relasjonene de inngår i. Kroppens rom er "the geography closest in" hevder Rich (1986 i Valentine 1999). Kroppsnormene og skjønnhetsidealene

avgjør hvor mye eller hvor lite plass kroppen kan ta, og markeringen av kjønn og bekreftelsen på kjønn er knyttet sammen med normene for seksualitet. Kroppens rom er derfor levd rom, og kan være en utkikkspost for produksjonen og reproduksjonen av makt og dominans. Byen og kroppen er dermed intimt forbundne konstruksjoner som involverer det materielle, det symbolske og det levde rommet (Hooper 1994 i Soja 1999).

Når vi leter etter de blinde flekkene i representasjonene, vil vi kunne finne motsetningsfulle lengsler, drømmer og ambisjoner, og ulike subjektive opplevelser av å være fri, eller å være invadert, utestengt, eller innestengt som i et bur.

I denne konteksten synes alt å være såre vel

Fra å være en liten by som livnærte seg på fiske, sitrusfrukter og oliven, er Menton blitt en attraktiv turistby. Sommerturistene er for det meste familier, mens vinterturistene er dominert av pensjonister (Hily 1996). Innbyggertallet på 30 000 tredobles i sommersesongen. Det er et stort antall eldre mennesker som er fastboende i byen. Det er like mange over 65 år, som barn og ungdom i skolealder. 5000 av innbyggerne er mellom 70 og 90 år (Nice Matin 19.4.04), og utgjør en større andel av befolkningen enn i resten av departementet Alpes-Maritimes. En firedel er under 25 år. (INSEE 1999, Hily 1996). Det bor om lag 2500 italienere i byen (Nice Matin 29.3.00) og ”titusenvis drømmer om å komme hit” (ordfører Guibal i intervju, Nice Matin 19.4.00).

Les actifs (sysselsatte og arbeidssøkende, INSEE 1999) utgjør 30% av befolkningen. 7000 av dem arbeider utenfor kommunegrensen, hvorav 4500 har arbeid i Monaco (ordfører Guibal, tale 16.6.04).

Unge under 25 år representerer 20% av de arbeidssøkende, i motsetning til 29% i Frankrike som helhet. I sommerperioden er tilbudet av sesongarbeid mangfoldig i hoteller, restauranter, handel, salg og vedlikeholdsarbeid. I løpet av noen intense turistmåneder er svart arbeid meget utbredt, og utgjør et viktig arbeidsmarked for de unge (Hily 1996).

I denne konteksten synes alt å være såre vel.

En vinterdag ved stranden. Kontrastene

Det er en av disse vinterdagene rivieraen tar på seg solbrillene. På rullestranden står noen menn og fisker, andre sitter og hviler i matpausen sin. Langs strandpromenaden går pensjonistene langsomt og uforstyrret med små hunder i bånd. I de trange smugene i gamlebyen løper skolebarna hjem til *déjeuner*. I fjellsiden blomstrer mimosa, og i paradehagen Jardin Biovès er Sitronfestivalen i full gang. Om kvelden er det tomt i gatene.

Den franske grensebyen Menton kikker dovent bort på sin italienske nabo. Det eneste som bråker, vil eventuelt være tankene på slotmaskinene som durer i Kasino like ved.

Hvor er ungdommen i denne byen?

De unge sukker oppgitt

- *Il y a rien pour les jeunes á Menton. Les jeunes s'emmerdent!*
Det er ingenting for ungdom i Menton. Det er dritkjedelig her!

Hvordan kan en så vakker by være så kjedelig og uutholdelig for de unge som bor her, hvor klimaet er så deilig og det er liv i gatene hele året?

- De gamle vil ha fred og ro om kvelden, sier de unge.
- Derfor er alt stengt klokken 19.00. Ordføreren vil ha det slik.

På rådhuset får jeg høre at byen skal åpnes for de aktive.

- Hvem er så de aktive, spør jeg.
- Vi gjør byen vakker og attraktiv, forteller byråden stolt.
- Vi åpner plasser der det før var biltrafikk. Se på Place du Cap! Og vi moderniserer servicenæringen slik at folk kan arbeide og bo her.

Jeg fortsetter å stille spørsmål og sier

- Hva med ungdommen? Jeg hører at de kjeder seg?
- Ungdommene er kravstore. Vi arrangerer sommerball for dem på Kasino.
Det er ikke politikernes oppgave å åpne nattklubber for ungdom!

Et nytt sukk fra de unge

- Vi må til Monaco for å ha det gøy.
Kasino er stappfullt av "enarmede banditter" hvor pensjonistene sløser bort pengene sine. Før var det i alle fall et diskotek der. Det er bare for gamlinger her!
Og italienere! De kjøper opp alt, og stjeler stranden vår.
- Hele byen er blitt en *champs de batail*. Her det utseendet og kroppen som teller, og vi må prestere hele tiden. Mange later som at de *er noe*.

- Går vi våre egne veier, blir det sladder. Vi blir innestengt av de fastboende, utestengt av de gamle, og invadert av turistene!

Det dystre bildet av dette skjønneste stedet, forvirret meg. En guide fortalte meg

- Skal du forske i hvordan det er å være ung i en by langs middelhavskysten i Frankrike, har du valgt riktig by. Denne byen er en kulisse. En dekor. Hit har det kommet mennesker med svak helse og fulle lommebøker i generasjoner. Denne byen er kjennetegnet av kjedsomhet (*l'ennuie*)! - Se deg rundt. Her er det ingenting å foreta seg. Det er helt dødt, selv på dagtid. Det er tomhetens teater!

Han fortsetter

- Ungdommene som bor her hører ikke hjemme i dette bildet av Menton som stedet der man kan finne ro og helsebot om vinteren, og hvor man kan nyte monden latskap om sommeren. Det er resultatet av en historisk konstruksjon, som henger ved den dag i dag.

Les denne, sa mannen i skranken på museet, og ga meg boken til Marc Boyer (2002)

L'invention de la Côte d'Azur.

Veien til det levde rommet

Jeg kom som en reisende til Menton. Hodet var fullt av minner om late dager og myke netter sommeren 1986. Slektningene mine klaget over at byen var litt kjedelig, men takleilighet ved stranden med utsikt over Middelhavet gjorde tilværelsen behagelig. Fra februar til juli 2004 bodde jeg i et av palassene i åskanten av byen, hvor vinterturistene bodde og som nå er blitt gjort om til mindre leiligheter. Jeg startet oppholdet mitt med slentring i gatene og nøt rosévin på fortausrestaurantene. Reisebrosjyrene og postkortene stemte med førsteinntrykket mitt, og jeg så på stedet som en hyggelig og vennlig by.

Men jeg skulle komme til å se noe annet. Ikke bare var det mange pensjonister som slo følge på byvandringene og museumsbesøkene mine, men jeg bommet fullstendig på byens puls. Stillheten i gatene om kvelden var overveldende. Etter klokken 19 døde byen ut. Og jeg undret meg på *hvor er ungdommene?* Etter skoletid ruslet småbarna hjem fra skolen i sentrum, og noen få unggutter samlet seg på en halvøy ved stranden før solen gikk ned bak fjellene. Ellers var det helt tomt for unge mennesker. Gymnaselevne er på skolen om dagen, og kanskje er de hjemme om kvelden for å gjøre lekser, tenkte jeg.

Med meg i tankene hadde jeg Edward Sojas tekst om *Thirdspace* (Soja 1999) og hans trialektiske ontologi, hvor det umiddelbart observerbare og de forestillingene vi har om et sted ikke er tilstrekkelig for å forstå menneskets *væren*. Det historiske og sosiale ved et sted er ikke nok. Historie, sosiologi og rom inngår i et interaktivt forhold, og det er derfor nødvendig å tilføye den sosiale konstruksjonen av menneskets rom som kilde til kunnskap. Jeg stilte meg derfor spørsmålet om det er ting her jeg overser. I starten skrev jeg ned det jeg lurte på: er det i denne byen flere lag med ulike liv? Er byen et territorium forbeholdt velstående, og er det mennesker som faller utenfor? Er det konflikter mellom grupper av befolkningen som resulterer i at de gjør bruk av byen på ulike måter?

Jeg var nysgjerrig, og jeg begynte å få en økende uro. Fremfor å spasere gjennom gågata om kvelden, foretrakk jeg veien langs stranden hvor jeg kunne kjenne lukten av havet og se på bølgene. Jeg tok meg i å bli eldrefiendtlig og negativ til de middelaldrende som trakk inn i de dyre restaurantene. En bar hadde lokale gjester i alle aldre. Der tilbrakte jeg utallige timer, og deltok i trivelige samtaler om lottogevinster og små hverdagslige samtaleemner. Etter hvert som de fikk kjennskap til at jeg hadde flyttet hit for å utføre feltarbeidet mitt, begynte praten å gå ivrig om hvordan byen ble drevet av politikerne, at byen var blitt en dekor, at det ikke lenger er noe å gjøre for ungdom her, og hvordan hele byen hadde endret

karakter de siste 5-6 årene, da italienerne igjen begynte å innta byen deres. Om Menton fortsatt er en fiskerlandsby og om livet i byen er i ferd med å bli tatt over av fremmede, ble heftig diskutert. Den lille gruppen som møttes her i det halve året jeg bodde i Menton tok vare på hverandre, og inkluderte meg som stamgjest. Det ble nærmest et kollokvium hvor jeg delte erfaringer og fikk tilsvarende på mine konklusjoner og påstander. Se der, kunne de si. Der finner du noe interessant. Ta kontakt med skolen, og en av dem stakk en lapp i hånden min med navnet på en rektor i nabobyen som sikkert kunne hjelpe meg.

Jeg tok kontakt med en av de to videregående skolene i byen, Lycé Pierre et Marie Curie, som er en kombinert videregående skole med allmennfag (Baccalauréat Général) og yrkesfag (Baccalauréat Professionnel). En lærer i nabolaget mitt skrev et høflig og formelt introduksjonsbrev til skolens assisterende rektor. Prosjektskissen ble godkjent, og fordi min CV viste at jeg hadde erfaring fra undervisning i sex og samliv, ba de meg snakke med elevene om disse temaene, fordi Côte d'Azur er en region der det er stor fare for hiv og andre seksuelt overførte infeksjoner. Slik sett kan turistlivet være en trussel for ungdommelig spenning og forelskelse. Dette åpnet veien til samtaler med elevene i skoletiden. Som gjenytelse arbeidet jeg som ekstralærer i engelsk og samfunnsfag, og jeg fikk egne timer til å presentere prosjektet mitt om *ungdommenes livsforhold i en by på Côte d'Azur*.

Valg av metode

Vi forestiller oss gjerne at institusjoner, den sosiale identiteten og sosiale forestillinger om steder karakter er stabile (Hily og Ma Mung 2002). De er gjerne fremstilt som både historisk, sosialt og geografisk forankret. En poststrukturalistisk tilnærming forutsetter at vi dekonstruerer og tenker nytt om de sosiale og historiske dimensjonene i menneskenes liv, og vi må trekke inn det levde rommet for unngå den reduksjonismen som hindrer forståelsen av *konstruksjonen av menneskelige geografer* (Soja 1999). For å nå frem til de dimensjonene som inngår i romlige og sosiale konstruksjoner, vil det være fruktbart å innlede til samtaler om interaksjonene i situasjoner og kontekster hvor dagliglivet utspiller seg. I bysentrum, i boligområdene og på stranden vil ulike grupper kunne innskrive seg (Flemmen 1999) og virke inn på opplevelser av tilhørighet og utestengning. Vi må søke etter hvordan grupper investerer i de ulike territoriene, hvordan de kobler seg til dem, utvider dem, omgår kontroll, skaper nye rom (Kebabza og Welzer-Lang 2003). I konstruksjonen av identiteten forholder individet seg til *annerledeshet*. Å søke etter *des espaces Autres* (Foucault 1991 i Soja 1999), eller de

paradoksale rommene, vil si å lete etter grensene for skapingen av identitet, og hvordan man kan skape nye grenser som kan ivareta bevisstheten om seg selv.

Det vil være en kamp om konstruksjoner, fordi mytene om stedet, de sosiale normene og strukturene der, og de samfunnsmessige konstruksjonene av ungdom som sosial kategori, kan påtvinge ungdommene identiteter og roller som kan avgjøre om de får *mulighetene* til å vinne innpass i voksenlivet, om de aldri så gjerne vil selv.

Jeg innledet denne hovedoppgaven med at de konstruksjonene de selv skapte kunne overraske den tilreisende. På min vei til ungdommenes levde rom møtte jeg både døråpnere og portvakter. Det vaktholdet enkelte lokalpolitikere møtte meg med var urovekkende. Bildet av Menton måtte for enhver pris ikke knuses, virket det som. Ungdom som kategori var utelatt i deres representasjoner av byen. Døråpnerne derimot, viste meg inn til en mangfoldig og kontroversiell menneskelig verden (Kvale 2001).

Reisen min inn i det levde rommet

Jeg forela prosjektskissen min for ulike lærere som ga meg nyttige råd før møtet med elevene. Planen var en tretrinnsprosess, der de skulle starte med en stiloppgave eller et essay, deretter gruppeintervju med en gruppe jenter og en gruppe gutter, og til slutt individuelle dybdeintervjuer med et utvalg av 5 jenter og 5 gutter. Lærerne anbefalte meg å starte i en annen rekkefølge. Stiloppgaven ville bli oppfattet som ekstraarbeid, og jeg kunne risikere at de ikke gjorde leksen. Skolestil ville det ikke være særlig tid til, og de ønsket at jeg skulle ha klasseromsdiskusjoner i starten.

Jeg bommet på en vesentlig ting. Jeg forhørte meg ikke om ferieåret på skolen. Ikke bare varte vinterferien i to uker, men påskeferien startet 2. påskedag og varte i to uker. Deretter startet tentamen, og til sist en langvarig avslutningseksamen. Det gjorde arbeidet mitt vanskelig i blant. Etter hvert som jeg ble kjent med elevene, kunne vi heldigvis holde kontakt over mobiltelefon og møtes når de hadde mulighet.

Den første timen jeg var inne i var en samfunnsfagstime i avgangsklassen på allmennfag. Faglæreren introduserte meg som forsker og lærer fra Norge, og lot meg deretter bruke resten av timen til å introdusere prosjektet mitt. Noen av elevene fortalte meg i ettertid at førsteinntrykket de fikk av meg var den formelle, litt strikte læreren, men at jeg overrasket dem med å være så inkluderende i dialogen med dem. Jeg var noe nervøs i starten fordi jeg var usikker på relasjonen mellom lærer og elev i den franske skolen. Å komme som fremmed lærer utenfra kan være en utfordring, og de fleste av oss erindrer hardt prøvede vikarer! Jeg

besluttet å undervise på den måten jeg er vant til i Norge, det vil si ut fra en åpenhjertig, interaktiv og assosiativ metodikk hvor elevene trekkes med i formuleringen av problemstillinger som senere diskuteres enten i grupper eller i full klasse. Denne pedagogikken ga meg en metodologisk mulighet til å skape det engasjementet jeg søkte etter. Dette var noe uvant for dem. Jeg ble etter hvert kjent med at tradisjonell kateterundervisning fortsatt holdes i hevd i den franske skolen. De mest populære lærerne anvender en mer dialogisk undervisning, men lærerautoriteten synes å være intakt, og elevengasjement ble i mindre grad oppmuntret enn det jeg var vant til hjemmefra.

Fransk er mitt andre morsmål, og jeg har mange års erfaring fra undervisning i samfunnsfag og i valgfaget *Samliv og seksualitet*, som jeg stadig utvikler i samarbeid med elever ved Røyken videregående skole fra starten i 1986 (Evensen 1996). Jeg har også holdt hundrevis av seminarer for lærere og helsepersonell i metodiske tilnærminger til dette feltet. Dette var en fordel, særlig fordi elevene responderte ulikt på problemstillingene jeg introduserte. Jeg var inne i ulike klasser både på allmennfag og yrkesfag. Noen var tause, andre kunne oppfattes som å ville tekkes meg, og enkelte av timene sto i fare for å ende i et pedagogisk kaos på grunn av bråkjekke urokråker og lekne klovner.

Jeg presenterte prosjektskissen min på tavla tuftet på Lefebvres teori om *det levde rommet*. Ulike sirkler skulle forestille ulike konstruksjoner av byen, og elevene skulle fylle inn hva de mente hørte hjemme i sirklene. Det var alt fra sol, hav og fjell til gamlinger og flørting og fest. Jeg fortalte dem at jeg var interessert i *ungdommenes geografi*, ikke de voksnes, og at jeg ville bringe med meg deres fortellinger hjem til norske elever. De var ivrige på å få vite hvordan det er å leve som ungdom i Norge. Dermed var tilliten opprettet.

Den pedagogiske samtalen

Allmennfagklassene var stille som mus. De lyttet disiplinert og avventende, og svært få tok ordet. Jentene småpratet, mens guttene så ut som om de ble tiltakende ubekvemme i denne situasjonen. Det er viktig å ikke stoppe småpraten, selv om det i enkelte undervisningssammenhenger kan oppfattes som uro. Småprattingen om disse temaene kan inneholde nyttige refleksjoner. Noen av elevene slappet av etter hvert, andre forble tause.

Det ligger en sårbarhetsdimensjon i det tause. Det er et dilemma i pedagogikken, fordi den åpne samtalen kan være vurdert som viktigere enn den indre refleksjonen. Vi tror gjerne at ungdommer engasjerer seg om det er noe som opptar dem. Men svært ofte er resultatet det motsatte. Tausheten kan være et resultat av sosial kontroll i elevgruppen (sladder, lekkasjer,

ryktespredning), eller en frykt for å tape ansikt overfor de andre. Det kan også være en frykt for å avsløre sin egen uvitenhet. Private erfaringer og tanker hører ikke hjemme i klasserommets offentlighet.

Jeg møtte noen av dem i mindre grupper. Da gikk praten, og opptakene avdekker interessante motsetninger blant elevene. Herfra fikk jeg også en del skolestiler om positive og negative ting om Menton. De var skrevet på et noe haltende engelsk, men det var nyttige notater for utviklingen av et samtaleprogram for individuelle intervjuer.

I yrkesfagsklassene var det bare gutter. Her gikk praten ivrig og diskusjonene kunne ta helt av! De avbrøt og korrigererte hverandre, og stemningen var til tider meget høy. Noen av guttene markerte seg på bekostning av andre. De selvhevdende bråkebøttene måtte dempes for å slippe de andre til. Bråkmakerne er ikke sjeldent usikre og utrygge, og kompenserer denne utryggheten med stadige avsporinger og provokasjoner. I de individuelle samtalene var de som søte lam.

Jeg kunne ha blitt vippt fullstendig av pinnen om jeg ikke hadde hatt undervisningserfaring og var trygg på min egen rolle. De forsøkte høylytt å fremprovosere reaksjoner hos meg på temaer om kjønn og seksualitet, og jeg holdt på å sprekke et par ganger. Jeg trakk på erfaringene mine i metodikk og gruppedynamikk, og brukte humor for å trekke ut den provokative valøren i uttalelsene deres. Profesjonell ro og en interessert og lyttende holdning var helt nødvendig for ikke å bryte dem av når de fyrte av seg den ene frekkisen etter den andre. Likevel ble et par av guttene truet med utkastelse. Jeg spurte dem om de ønsket å forlate klassen og nyte solen. Det ville ha vært en grusom straff, og de dempet seg. I en gørrkjedelig geografitime ville en utkastelse kunne ha blitt oppfattet som en befrielse eller en seier over læreren, men i dette tilfellet ville de ha dummet seg ut og de kunne få kjeft av de andre guttene. Flere av dem kom til meg etter timen og ba meg ikke skjære alle over en kam med hensyn til vulgære og lekne utspill. Jeg lovet å komme tilbake, og selv de mest utagerende møtte opp til neste time.

Den pedagogiske samtalen har som målsetting å tilrettelegge for læring. Måling av læringsutbytte er vanskelig, dersom man søker mer enn mekanisk gjengivelse av fakta. Våre samtaler hadde som utgangspunkt erkjennelse og refleksjon som kunne lede til empirisk kunnskap som grunnlag for vitenskapelig refleksjon og fortolkning. Den dialogiske tilnærmingen til klasseromsdiskusjonene hadde en asymmetri i seg, i og med at kateteret og tavla kan inneha en symbolsk betydning av maktforholdet mellom lærer og elev. Der det var mulig, plasserte jeg dem i en halvsirkel slik at de kunne ha øyenkontakt med hverandre. Min rolle var å inspirere til samtale og meningsutveksling rundt elementer av betydning for deres

livsutfoldelse i Menton. Vennskap, kjønn og seksualitet og relasjonen til de menneskene som inntar byen til ulike tider satte fart i diskusjonene. Intensiteten og hastigheten i utvekslingene kunne variere fra time til time. Jeg skrev ned det jeg hadde fått vite etter timen, og noterte under hvilke forhold temaene dukket opp og forsøkte å analysere hvorfor og hvordan spenningsforholdene ble utløst. I analysen har jeg tatt med utsagn fra klasseromsdiskusjonene og referert til om det er ei jente eller en gutt som uttaler seg. Det ligger en uvisshet i om det som ble uttalt er personlige oppfatninger eller et resultat av posisjoneringer elevene i mellom. Referansepunktene og meningsinnholdet i de utvalgte sitatene viser til de elementene som jeg forstår som betydningsfulle i konstruksjonen av Menton, og er tatt med blant annet ut fra den energien som ligger i uttalelsene. Fordi uttrykksformer for lyst og erotikk var temaer både jeg og de selv tok initiativet til å snakke om, var det viktig å diskutere mulighetene og begrensningene til å markere og få bekreftet sin identitet i Menton. Åpenheten var betinget av at jeg ikke forutsatte heteroseksualitet som grunnleggende norm, men introduserte ulike veier til seksuell tenning og erotiske preferanser. Det er ofte en nervøsitet knyttet til dette, derfor nærmet jeg meg temaet med varsomhet. Jeg poengterte at private utleveringer hørte hjemme i de personlige intervjuene de kunne velge å delta i. Om jeg så at det var behov for å ”lette på trykket”, ga jeg dem en mulighet for å snakke om noe annet.

Ungdommenes friskhet og ungdommelighet i bruken av begreper og betegnelser er en ressurs pedagoger og samfunnsgeografer kan gjøre nytte av for å utvikle relevante og interessevekkende analyser. Deres hverdag og virkelighet kan fortone seg som absurd for den eldre generasjonen. Omgangstone, praksis og erfaring er både barnlig og voksen på samme tid. Grenseutprøving og provokasjoner er måter å teste ut både lærere og medelever på. Og en akademiker uten noen særlig kontakt med ungdom kan ganske sikkert oppleve at samtaleformen kan by på frustrasjon. For å lære å kjenne hva som opptar dem og hvilke samværsformer de inngår i, må vi unngå rollen som ”den kyndige” overfor ”de ukyndige”. Jeg hadde god kjennskap til det faglige feltet før jeg kom til Frankrike, og jeg hadde hatt interessante samtaler med voksne om hvordan de betrakter ungdommenes muligheter og begrensninger i byen. Likevel ville jeg ha blitt møtt med motstand eller likegyldighet om jeg hadde stått frem som en overformynder med ferdige løsninger og holdninger. Fremfor å appellere til den individuelle ansvarligheten og rasjonaliteten, ville jeg henvende meg til ungdom i samhandling. Det kunne lette en dialog der de kunne gi uttrykk for den dynamikk, spenst og dramatisk som utgjør deres virkelighet.

I mitt møte med elevene var jeg i en voksenrolle, en forskerrolle og en lærerrolle. Jeg var ikke en informasjonssøker med distanse til ungdommene, men jeg var heller ikke

kunnskapsformidler overfor lydhør mottaker. Det var tydelig at de likte at jeg skulle fortelle om dem til mine elever hjemme, og de var svært interessert i hvordan jeg trodde norske ungdommer oppfattet franske ungdommer. At forholdet mellom gutter og jenter i de nordiske landene kunne være forskjellige fra landene langs Middelhavet skapte ettertanke, og bidro til at også ulike normer for vennskap, kjønn og seksualitet i Menton ble problematisert. Jeg var derfor både formidler og innspiller, og jeg ble gradvis fratatt rollen som den kyndige overfor de ukyndige! I denne sammenhengen var det elevene som var ekspertene, og jeg den som lyttet og påvirket dialogen med spørsmål og kommentarer for å holde liv i diskusjonene. Læringseffekten ligger i mulighetene til å reflektere over egen hverdag og virkelighet.

Både forskerrollen og lærerrollen kan ligge nær opp til rollen som terapeut. Den skiller seg vesentlig fra den terapeutiske samtalen som tar sikte på emosjonell og personlig kunnskap som kan være til hjelp for pasienten i sin selvutvikling og selvforståelse (Kvale 2001). Posisjonen til dialogpartneren er forskjellig fordi kunnskapstilegnelsen ikke har behandling som formål, men produksjon av kunnskap i fellesskap som kan kaste lys over de forholdene i livet som har betydning for det vitenskapelige arbeidet mitt. At disse samtalene hadde betydning for selvbylde og selverkjennelse hos elevene er et positivt utslag av disse samtalene. Det er imidlertid viktig i en samtale for forskningsformål å ikke provosere selvbildet til informantene, skape kaos og uro gjennom å dekonstruere virkeligheten deres, slik at de mister fotfeste. I intervjusituasjonen var det derfor viktig å fokusere på de intervjuedes positive opplevelse og gi muligheter til ny innsikt i sin egen livssituasjon (Kvale 2001).

Intervjuene

Elever som ønsket å delta i dybdeintervju meldte seg frivillig. Jeg fikk bruke et ledig klasserom for intervjuer i skoletiden, og en vennlig hotelleier ga meg plass til intervjuer der om ettermiddagen. Andre møtte jeg på kafé, og jeg møtte tre av dem flere ganger. Jeg hadde laget en intervjuguide med et stort antall temaer før møtene. Disse skulle vise seg å stemme godt overens med hva ungdommene selv tok initiativet til å snakke om. Jeg fulgte ikke guiden slavisk, men forsikret meg om at alle temaene ble dekket i løpet av samtalen. Jeg stilte meg åpen for det nye og det uventede.

Jeg har dybdeintervju med i alt 5 jenter og en gutt fra allmennfag og 5 gutter fra yrkesfag. Jeg har ikke lagt vekt på studieretning i analysen. Noen ulikheter kunne spores med hensyn til samtaleform og interessefelt, men de deltok med det samme engasjementet og det var sjeldent studieretning hadde betydning i refleksjonene. Det eneste som kunne slå ut var

mulighetene for arbeid rett etter videregående. Enkelte av yrkesfagelevene så mer positivt på fremtidig jobb i regionen. Jeg har sortert disse i gruppen ”tradisjonelle” fordi andre forhold i samtalerne pekte i den retningen. Det som kom frem var at jeg kanskje ville ha fått andre samtaler om jeg hadde kontaktet elever ved den rene yrkesskolen på den andre siden av byen, hvor det går flere innvandrerelever og elever med andre faglige og yrkesmessige ambisjoner. Mange ungdommer trekkes til Menton fordi det er lett å få arbeid i servicenæringen i byen og i nabobyen Monaco. Analysen vil vise at adgangen til jobb i turistnæringen er et tveegget sverd. Det levde rommet inneholder mer enn utdanning og jobb.

Noen samtaler ble også gjort i skolegården. Jeg kunne starte med en eller noen få ungdommer, og ikke sjeldent kom flere til og ga ivrige bidrag. Det kunne bli svært livlige opptak, med tilrop og slengbemerkinger. De var vanskelige å skrive ut, men de har gitt meg levende innspill til den kunnskapen jeg etter hvert fikk om ungdommenes konstruksjoner av sitt sted.

Det var bare fire ungdommer som møtte meg på egenhånd. De andre møtte i grupper på to og tre. Jeg tillot det, fordi det ellers ville være vanskelig å få dem til å møte. Diskusjonene som da oppsto, ga meg også nyttig informasjon som ellers kunne ha gått tapt om jeg hadde enesamtale med dem. Fordi de utfylte hverandres uttalelser, opponerte eller korrigerste det som ble sagt, fikk jeg et fyldigere bilde av hva som lå dem på hjertet. Det var de mer selvsikre som møtte opp på egenhånd. De var verbalt sterke og meget reflekterte og hadde mye de ville dele med meg av sine tanker og opplevelser.

Jeg var ute etter kontekster og situasjoner, møter og relasjoner som virker inn på deres konstruksjon av Menton. Jeg fikk vite om hvordan den sosiale kunnskapen og diskursene som omgir dem, og som de selv er deltakere i, virker med til å kontrollere både tankene og handlingene. De avdekket territorier, sosialt konstruerte steder, normer og strukturer som kunne få frem smerte og begeistring, avhengighet eller muligheter til eksperimentering. Kroppens rom og konstruksjoner av kjønn og seksualitet var sentrale temaer som opptok dem. Ungdommenes motivasjon til å delta i undersøkelsen var et engasjerende utgangspunkt for meg. De hadde kjæreste, lengtet etter en kjæreste eller sørget over en tapt kjærlighet. Samtlige drømmer om det gode liv. Noen var skråsikre på hvordan de skulle oppnå det. Andre opplevde et press om mestring på mange motstridende områder. Det var viktig for meg å gi tilbake til dem at identiteten ikke er fiks ferdig en gang for alle, og at verken samliv eller seksualitet er noe statisk, men er både en prosess og i stadig forandring.

Kategorier ungdommene bruker, valørene i dem og uttryksformer i intervjuene

I ettertid har jeg reflektert en del over uttryksmåtene og valørene i de kategoriene ungdommene brukte i konstruksjonene. Jeg hadde opplevd gjennom uformelle samtaler i forarbeidet til møtet med elevene at begrepet *l'espace vécu* og *l'Autre et l'image de Soi* (den Andre og bildet av seg selv) hadde en plass i det franske dagligspråket. Selv de minst akademiske anvendte betegnelser som dekket dette perspektivet. Filosofien om menneskers livsforhold og romlig forankring synes å være innarbeidet i refleksjoner på fransk. Ungdommene gikk på byens Lycé (gymnas) og den yrkesfaglige studieretningen har mye allmennfag på timeplanen. Kategoriene de selv brukte var i tråd med en postmoderne og poststrukturalistisk tenkning, og uttalelser om *l'Autre*, "annerledesheten plager folk", "image du marketing", makt, maskulin dominans, sosiale hierarkier og invaderende blikk synes å inngå i dagligtalen deres, og kan forstås som del av den opplæringen de har i den franske videregående skolen. Det var rådgiveren som valgte ut yrkesfagsklassen for meg fordi han mente denne gruppen kunne gi meg fruktbare diskusjoner. Dette utvalget av ungdommer kan ha nådd et intellektuelt nivå og tilegnet seg et vokabular som muligens ville ha vært annerledes om jeg hadde møtt en annen sosial gruppe.

Geografi blir undervist sammen med historie, og elevene er forunt flere timer i dette faget enn hva læreplanene tillater i Norge. Selv om det i større grad er en regionalgeografisk tilnærming, fikk jeg det inntrykket at koblingen til historiefaget og de kulturgeografiske temaene i lærebøkene ga faget et mer humanistisk fundament enn den oppsplittingen i naturgeografi og kulturgeografi som dagens læreplaner i Norge legger opp til. Ikke dermed sagt at vitenskapsteoretiske og metodologiske disputer er fraværende i fagdebatten i Frankrike (Annales de Géographie nr. 634. 2003). Av sosiologer ved l'Université de Toulouse Le Mirail (seminar februar 2004) fikk jeg vite at de fulgte forelesninger i geografi for å innarbeide *l'espace* i sine studier. *La géographie des représentations* er et fagfelt som står svakt i geografifaget ved universitetet i Nice, men tilnærmingen er innarbeidet blant sosiologene, i følge direktør Robert Escallier ved Centre de la Méditerranée Moderne et Contemporaine (CMMC), Université de Nice Sophia-Antipolis. I analysen har jeg brukt studier fra forskergruppene Les Traboules, Association de recherches sociologiques et ethnologiques i Toulouse, Migrinter ved Universités de Poitiers et de Bordeaux III, Unité de recherche migrations et société (Urmis) og Equipe de recherche sur la Socialisation, l'Interaction et les Identités Sociales (SOLIIS) i Nice.

Jeg har anonymisert alle intervjuene, og henviser bare til kjønn og alder. Til analysen foretok jeg i utgangspunktet en gruppering etter hva jeg forsto som enten en lokal eller globalt forankret identitet, og kaller gruppene ”moderne” eller ”tradisjonelle”. I ettertid ser jeg klarere at ungdom jeg har gruppert som ”tradisjonelle” også har moderne betraktninger til ulike forhold. Likeledes kan moderne ungdommer ha tradisjonelle betraktninger. Inndelingen er dermed ikke bastant, fordi uttalelsene kan være uttrykk for ambivalens og inkonsistens. Det kunne dermed ha vært mer fruktbar for analysen om jeg hadde markert hvorvidt det er moderne diskurser i motsetning til tradisjonelle. Dette ville ha vært svært tungvint, og mindre lesbart. Jeg har derfor valgt utdrag fra ulike intervjuer som kan belyse hvordan de forholder seg til andres konstruksjoner, og enkelte av disse tilhører en og samme person. Likeledes er uttalelser tatt med som er kontekstuellt mer upresise enn slik de er anvendt i analysen. Troverdigheten mener jeg er ivaretatt, fordi intervjuene som helhet hadde det samme utgangspunktet og det samme forholdet, og jeg lot ungdommene selv understreke betydningen av uttalelsene.

Samtalene med elevene ble gjort på engelsk i de engelskkllassene jeg fulgte, og på fransk i de øvrige klassene. Individuelle intervjuer ble gjort på fransk. Transkriberingen ble utført på fransk og utdragene i analysen er i min oversettelse. Avisartikler, foredrag og andre samtaler som er referert, er også oversatt av meg. I tillegg har jeg studert fransk film, poesi og forskningslitteratur. Det har vært en tidkrevende og svært berikende prosess.

I avslutningen av denne hovedoppgaven vil jeg reflektere over min egen rolle, egne følelser, og ikke minst mitt forhold til ungdommenes fortellinger. Jeg skriver i problemstillingen at å innta en posisjon i det levde rommet er et sted som kan være utrygt. Fordi det levde rommet er følelsenes rom, vil møtet med menneskene der kunne sette i gang tanker og følelser også hos forskeren. Å skille mellom egne følelser og refleksjoner, og å bearbeide det innsamlede materialet slik at substansen i uttalelsene kommer frem på en troverdig måte, er en slitsom prosess. Det har vært et puslespill som tidvis så greit ut, andre ganger framsto materialet som et uoverkommelig kaos. Et nytt møte med de samme ungdommene vil kunne føye flere biter til dette puslespillet, og noen kan legges til side. Et annet sted vil andre ungdommer kanskje skape bilder som ligner, men de kan aldri bli helt de samme.

Jeg er så glad du kom hit

Er så glad du kom hit. Ting jeg aldri har snakket om (sms fra jente 17 år etter intervju).

Jeg så ting jeg aldri har tenkt på. Kan ikke snakke om dette med de fleste her. Her må man ikke stille for mange spørsmål. Det vi snakker om er: hvordan var weekenden. Det er alt (jente 17 år etter intervju).

Det var interessant å tenke igjennom det vi skulle snakke om før jeg kom hit. Det har jeg aldri gjort før (gutt 17 år før intervju).

Disse uttalelsene fikk jeg som reaksjoner på samtalene ungdommene deltok i. De hadde pratet i timevis om sine egne erfaringer om det å leve som ung i Menton, og de delte med meg drømmene, lengslene og ambisjonene sine. Jeg har flere timer med opptak hvor vi kan høre dem snakke rett frem, åpenhjertig, med tristhet eller sterke følelser om livet sitt i byen.

Det ble en mengde utsagn og synspunkter om dem selv og om andre, om byen og området rundt, og om kulturen på stedet. Fordi de referer til et symbolsk system av myter, og tilgjengelige og utilgjengelige posisjoner, ga de meg sine egne versjoner av de udiskuterte sannhetene. Vi drakk kaffe og de tente seg sigaretter, vekslet blick og pekte ut av vinduet som for å understreke hva de mente. Ektheten i uttalelsene kom frem i utrop og sukk, plutselige digresjoner og ønsker om å repetere det de hadde lagt vekt på. Det var et sterkt engasjement og et uttalt ønske om at noen skulle lytte til dem. De snakket om kjærligheten til byen, men også om opprør og frykt. Menton fremsto som en vakker, men også dyster og krevende by.

Utdraget fra en novelle skrevet av en norsk 17-åring kan hjelpe oss til å få et innblikk i de tankene og følelsene mange unge har, når de sitter for seg selv og funderer over livet.

Ungdom. Det er livsglede, høgtalaranlegg, fartsleik på vegane, motar, festar, rockemusikk, pengeforbruk og glad latter. Ja slik stemplar ein norsk ungdom anno 1986. Ungdom er ein einsarta masse som ikkje bryr seg om noko anna enn moro. Men kva med meg då? Og Kari og Per og Ola? Ingen av oss er slik. Og heller ikkje Metta eller Klara eller Lars. Me er ikkje ungdom. Me er menneske! Og alle er me så heilt forskjellige. Eg tykkjer det er gale å seia at ungdomen no tildags er slik og slik. For eg trur at alle føler seg annleis, ingen føler seg slik aller er. (...) Me blir pressa inn i mønsteret som – kven? – lagar og skjuler den me er, bak fellesnemninga ungdom. Eg-et får berre lura seg fram nokre minutt før me sovnar. Ei venninne av meg skreiv desse orda: "Alle trur at eg er meg. Men det er fordi dei ikkje veit kven eg er!"

(Mari Egeland 17 år 1986 i Evensen 1997)

Konfrontasjon og selvhevdelse

Mentons historie

Den Genovesiske imperialismen hvilte tungt over Menton inntil Charles Grimaldi i Monaco kjøpte byen i 1346. Mentons historie kan derfor ikke leses uavhengig av Monacos historie (Caperan-Moreno 1980). Italienerne har også hatt betydning for innbyggernes lokale identitet og selvfølelse. Byens grenser har vært flyttet frem og tilbake alt etter hvilket regime byen var underlagt. Innbyggerne har kjempet mot overmakt utenfra, og de har kjempet seg i mellom. Menneskene her har opplevd vekslende tilhørighet, og majoritet og minoritet har stadig byttet plass. Menton har hatt en svært sårbar juxtaposisjon i maktspeillet mellom ulike imperier (Caperan-Moreno 1980), og byen har som i resten av Middelhavsområdet vært et sted for møte og konfrontasjon (Pietri 2003).

Byen har vært i hendene på først italienerne, dernest fyrsten av Monaco. En periode grep Napoleon tak i den, inntil fyrstedømmet i vest tok det tilbake i 1814. Menton og nabokommunen Roquebrune gjorde opprør mot prinsen av Monaco i 1848, for å frigjøre seg fra Grimaldienes åk. De proklamerte seg som "Libre ville" under det sardinske protektoratet, fordi de fryktet at de forhatte Grimaldiene skulle kreve dem tilbake. Etter en folkeavstemning i 1861 ble Menton innlemmet i Frankrike. I 1940 kom italienerne tilbake nok en gang.

Etter at Menton ble fransk i 1861, utviklet byen seg gradvis fra fiske og jordbruk til turisme (Caperan-Moreno 1980). Turistene hadde så smått begynt å vise seg her lenge før tilknytningen til Frankrike, men den nye kystveien mellom Nice og Ventimiglia rett over den italienske grensen, og forlengelsen av jernbanen i 1896, åpnet opp for å ta i mot de velstående.

Menton ble oppdaget av vinterturistene rundt 1850. Stedet skulle bli kjent som "Station Climatique", og det europeiske aristokratiet begynte å komme hit, enten for å nyte lediggang, lek og spill, eller for å kurere sine mer eller mindre alvorlige fysiske og psykiske plager. Klimaet skulle være særlig helsebringende for det 19. århundrets lidelser som tuberkulose og melankoli. Dronning Viktoria slo seg ned her med sønnen sin og hele tjenerstaben, og russiske adelige og velstående fra nord fulgte etter, nærmest som trekkfugler (Boyer 2002).

Prinsesse Maud og prins Carl av Danmark ble også foreskrevet det "fruktsommelige" klimaet i den lille sørfranske byen av sin lege sir Francis Laking i 1900. De gjentok turen i 1901, på ordre fra legen, og Maud skrev til sin tante Minny etter en måned ved Middelhavets

strender, ”hele stedet er *fullstendig* himmelsk med *mengder* av roser og oransje blomster, *alt* dufter så *deilig!*” (Bomann-Larsen 2004 s.135).

I juli 1914 var det stille i byen. Turistene holdt seg hjemme, og befolkningen pustet lettet ut da italienerne som bodde der trakk seg tilbake til sitt nøytrale hjemland. Hotellene ble gjort om til sykehus, og byen ble igjen et ”hospital” (Caperan-Moreno 1980).

Da de store imperiene brøt sammen etter den første verdenskrigen, endret den demografiske sammensetningen av turistene seg. Selv om det fortsatt var mange engelskmenn, russere i eksil, ungarere, østerrikere og polakker, forsvant størstedelen av aristokratiet fra Middelhavskysten. I 1929 hadde heller ikke rentenistene mer å gjøre der (Boyer 2002, Cuturello og Rinaudo 2002).

Overklassen hadde kolonisert området, og gjort mentoneserne til tjenere. De hadde bare fått smuler av det store fatet ”spekulasjonen”. Byggingen av det nye kasinoet i 1934 nede ved stranden splittet befolkningen i to uforsonlige blokker, og disse sosiale motsetningene skulle gjøre livet vanskelig for innbyggerne frem mot den andre verdenskrigen. Noen av de konservative lederne ville knytte Menton tettere til Italia, og flere av dem var kollaboratører med den italienske okkupasjonsmakten frem til 1943 (Caperan-Moreno 1980).

Italienerne annekterte byen i 1940, og befolkningen ble evakuert. Hjemmene deres ble plyndret og gatene fikk italienske navn. Dette ble oppfattet som ”en knyttneve mot en som ligger nede”. Mentoneserne selv uttrykker seg i mindre lyriske ordelag:

”C’est le coup de couteau dans le dos de l’ex soeur latine.”

(Caperan-Moreno 1980, s. 114)

”Dette er et knivstikk i ryggen fra den latinske søsteren.”

Struktureringen av rommet



(Martini de Chateauneuf 2004)

Noblessen "took the waters" (Urbain 2003), men de badet ikke. De skulle ha utsikt, lys og sjøluft, ikke sjøvann. Derfor ble palassene og villaene deres bygget oppe i åssiden, og omkranset byen nærmest som et amfiteater, langt fra fattigdommen og slitet i den gamle byen nær havnen.

På slutten av 1800-tallet vokste Menton vestover og østover fra den gamle byen, og enorme hoteller med navn som Winter Palace (220 rom), Riviera Palace og Hôtel de Russie er i dag noen av byens stoltheter. Den franske Rivieraen ble stedet for sløv livsnyttelse og monden lediggang (Bomann-Larsen 2004), og turistene elsket å promenerere. Lokalbefolkningen ble etter hvert fratatt flere meter av strandsonen sin (Martini de Chateauneuf 2004). Den ble gjort om til spradearena, hvor de besøkende kunne møtes i gjensidig beundring, og hvor de kunne anlegge sine invaderende blikk på lokalbefolkningen.

I mellomkrigsårene erobret filmene og novellene Côte d'Azur. Det var ikke lenger det monotone livet til aristokratiet, eller til de miserable og modige fiskerne som man kunne få innblikk i. Stranden ble en setting. For løgner, spøk og dannethet. Det ble et pasjonenes teater, der karakterene var på let etter identitet, kjærlighet og makt. Man kikket fortsatt, men stedet ble også et utstillingsvindu for rikdom, forføring og rivalisering (Urbain 2003).

I maleriene, novellene og postkortene var stedene rensket for den opprinnelige befolkningen. Byen utviklet seg til andre formål: ikke til bruk, men til bytte. Ikke arbeid, men kontemplasjon og lek. Ikke produksjon, men konsum (Urbain 2003). Konserter, festivaler og blomsterparader, regattaer og hesteveddeløp, tennis og golf hadde gitt byen karakter av monden kystby.

Men så kom krig, revolusjon og arbeiderrettigheter og gjorde slutt på denne eksklusive festen. I 1936 fikk arbeiderne lønnet ferie, og en ny epoke startet i Menton. Palassene og hotellene sto tomme etter aristokratiets og spekulantenes fall, men de var ikke tilpasset "det nye klientellet". (Turistinformasjon, Turistkontoret Menton). De ble bygget om til mindre leiligheter, og massene truet med sin mulige tilstedeværelse.

Badeturistene kom først etter den andre verdenskrigen. Og med dem berømteter og jetsetts som Brigitte Bardot og Roger Moore!

Byen beholdt ryktet som klimaby og kulturby, og ble derfor en yndet destinasjon for velstående alderspensjonister frem til 1950-årene. Den medisinske doktrinen som ble etablert på slutten av 1800-tallet er blitt reprodusert i turistguider helt frem til i dag. Overskriften "Menton, le séjour d'hiver le plus parfait" kan vi fortsatt finne i 70-tallsutgaven av *Guide bleu Provence Côte d'Azur* (Boyer 2002). I løpet av de siste 30 årene har turistnæringen spesialisert seg på å ta i mot gruppene i "den tredje alderen" i vinterhalvåret. De gamle er færre i antall sammenlignet med sommerturistene, men de er mer velstående (Hily og Ma Mung 2002).

I begynnelsen av den 19. århundre startet inndelingen av byen i separate soner. Gamlebyen for seg som en lokal attraksjon, og turistsonen helt avgrenset fra områdene med endeløse boligblokker oppover i de tre dalene Careï, Borrigo og Gorbio. Nedenfor den gamle byen ligger havnen, som i dag rommer tusenvis av lystbåter, og en og annen fiskebåt. I enden av en lang mur troner det gamle fortet og fyret. Fortet er i dag omgjort til kunstgalleri for en av byens berømteter, maleren Jean Cocteau. Mot vest ligger en nyanlagt spaserhalvøy der man kan se solen gå ned bak fjellene. Inn fra havnen, i foten av gamlebyen strekker gågata seg med forretninger og restauranter, tvers gjennom byen, forbi et torg med en karusell, og et med markeds plass for skrot og nysølv en gang i uken.

Og rundt det hele finner vi store hager med importerte subtropiske vekster, som var de rikes tidsfordriv og kolonialistiske fuktige drøm. Menton er derfor blitt "hagebyen" fremfor noen. Hagene er åpne for publikum, men der tar man tar inngangspenger, må vite.

Problemet for de boligsøkende er ikke turistnæringen som sådan. Den lever de av. Men byen er ikke lenger et sted menneskene bare reiser igjennom. Turistnæringen gjør alt de

kan for å kalle tilbake de turistene som en gang kom hit for å oppleve sand, sol og sjø, og den oppmuntrer dem til å slå seg ned. Effekten av dette er at hele strandsonen i dag er bygget ut til høyhus med ferieleiligheter, og drømmen om et lite feriehus langs Côte d'Azur presser prisene i været. Gode kommunikasjoner og billige flyreiser gir eierne muligheter til å tilbringe helger og fridager i byen hele året. Dette forlengede *samboforholdet* har skapt konsekvenser for lokalbefolkningen. Presset på boliger og den sosiale *infiltrasjonen* rammer særlig de unge (Urbain 2003).

Av de 13000 boenhetene er nærmere 9000 registrert som ferieboliger, og flere står tomme hele året. Den lave andelen kommunale boliger i Menton (37 pr. tusen innbyggere) og mangelen på utleieboliger stenger de unge ute. I jakten på boliger til utleie, har Elverket funnet ut at 2 200 leiligheter står ubrukte. Mange av dem er gamle og nedslitte, og kommunen vil yte bistand til renovering mot at boligen leies ut i 9 år (Nice Matin 22.04.04).

I gamlebyen finner vi enn så lenge en sosial blanding av mennesker. Side om side med mentonesiske familier, og enslige eldre, som er sterkt knyttet til bydelen, finner vi immigranter i trange, mørke leiligheter. De rike fra Torino og Milano nyter feriene sine i overdådig restaurerte leiligheter som ligger ut mot sjøen (Hily og Ma Mung 2002).

Det går rykter om at den italienske mafiaen er kommet hit for å hvitvaske sine lire etter innføringen av euro.

Konstruksjonen av Côte d'Azur og Menton

Det hele startet med at rommet ble fylt med begjær.

Estetisering av territoriet og eksotisering av den Andre

Det hadde foregått en kunstnerisk og litterær erobring av den franske Rivieraen en god stund før den kolonialistiske ekspansjonen av livsnyttelse og uvirksomhet tok til på slutten av 1800-tallet (Urbain 2003).

Middelhavskysten og den lokale befolkningen var skjønnt malt som uoppdaget land, jomfruelig og utemmet. Det var havblikk eller stormfullt hav, – og fiskeren, og ikke minst hans kone og døtre, var eksotiske og usiviliserte, men lykkelige i strandsonen nær det ville og uregjerlige havet. Sitronbonden, og hans vakre hustru, og de smilende døtrene med blytunge kurver på hodet, ble avbildet lydig stående ved siden av eselet sitt. Blandingen av lyst og frykt pirret de rike. De maleriske stedene de hadde beundret hjemme, ble forvandlet til postkortenes univers. Panoramaer og vakre trekk ved den fysiske geografien ble postlagt i mengder, og låste landskapet og det lokale livet fast i en stereotyp og etnografisk klisjé (Urbain 2003). Det skal gå nærmere 250 år fra de klassiske dannelsesreisene blant unge briter av god familie, til dagens Côte d'Azur med overfylte strender og stillestående trafikk-kaos.

Etter at overklassen hadde oppfylt forventningene om dannelsesreiser i ungdomstiden, fortsatte de å videreføre denne *kunsten å reise*. De praktiserte *the Tour*, som danner grunnlaget for betegnelsen turisme (*tourism*). Beretninger om reisemålenes utsøkt og velbehag ble berettet videre til andre, som villig fulgte etter. Reisene deres kunne bære preg av oppdagelsesreiser til fremmede og eksotiske steder utenfor deres egen sosiale og geografiske sfære, og møtet med den primitive lokalbefolkningen kunne skape både begeistring og avsky (Cuturello og Rinaudo 2002).

Engelskmennene hadde lenge tilbrakt lange perioder i Paris og byens salonger, og anglomanien forsterket seg under Ludvig den 14. Man kunne finne engelske kolonier over alt i Frankrike, hvor de samlet seg om spill og atspredelser. Men det var først og fremst helsen det sto om. Allerede på 1700-tallet søkte de til *health places*, og luftforandringer, for å forbedre sin tidvis skrantende helse.

De opplyste menneskene på 1700-tallet hadde fått med seg at Cicero og andre storheter i antikken slo seg ned på stranden for ”meditasjon, hvile, kollektiv glede og

ukontrollert sensualitet” (Urbain 2003), og det kom på moten å tilbringe vinteren ved den franske og italienske Rivieraen.

Det var langt fra noen lettvinnt reise å dra for å nyte livet langs kysten. Da de begynte å ”take the waters” rundt 1750 var det ennå ingen jernbane eller veier å snakke om. Å tilbringe *L’hiver dans le Midi* skulle bli mer enn å angi en årstid som var særskilt egnet for terapi. Det var meningen og praksisen ved reisene, fullstendig løsrevet fra de naturlige og sosiale realitetene, som skulle trekke til seg mengder av noble og velstående frem til det 19. århundre (Urbain 2003).

Denne lidenskapelige dragningen mot naturskjønne og sublimе steder, blottet for grovarbeid og fryktsomt hav, hadde fått sin næring av forfattere og billedkunstnere som markerte de estetiske sidene ved dette livet. Det ble en søken etter uttrykksformer for distinksjon (Boyer 2002), og tok form av en rituell handling, mer enn som et utslag av instinktiv attraksjon (Urbain 2003).

Bøker og reisebrev fortalte om et og annet sted som var å foretrekke, eller de beskrev det behagelige livet langs kysten med mer upresise stedsangivelser. Geografen Elisée Reclus utga en bok i 1864 med tittelen: *Les villes d’hiver de la Méditerranée et les Alpes Maritimes*, med undertittelen ”Huyère, Cannes, Nice, Monaco, Menton, San Remo”. Men det skulle ta ennå noe tid før kyststripen fikk et eget navn.

Stephen Liegard, fra Burgund, tilbrakte en vinter i en villa i Cannes, og i sin begeistring over de sjarmerende småbyene mellom Huyère og San Remo, publiserte han i 1887 en reiseguide som han ga tittelen *Côte d’Azur*. Betegnelsen skulle bli en suksess. Den skulle komme til å få en større politisk enn litterær betydning (Cuturello og Rinaudo 2002).

Da grevskapet Nice ble innlemmet i Frankrike i 1860, var det viktig for statsmakten å nedkjempe separatismen i Nice. Man var derfor på jakt etter et begrep som kunne legge en demper på lokalpatriotismen, og forhindre bruken av *Riviera*, som man oppfattet som for italiensk og for britisk. *Côte d’Azur* ble en måte å viske ut den sardinske historien på, og å fortrenge de politiske og identitetsmessige dimensjonene til stedet. Oppfinnelsen av et nytt begrep gjorde det mulig å sette historien til side, og skape en idyllisk turistisk dekor, uten å provosere den ulmende opposisjonen i lokalbefolkningen (Cuturello og Rinaudo 2002).

Det var ikke før i 1904 at byen Nice publiserte en turistguide med tittelen *Côte d’Azur*. Først da ble den betegnelsen som var oppfunnet av Stephen Liegard brukt som varemerke på et territorium som i lang tid hadde utviklet seg til å bli et velkjent turiststed. Begrepet kom senere enn konstruksjonen av destinasjonen (Boyer 2002).

Økonomien i området ble sterkt preget av å dekke vinterturistenes behov for boliger, mat og atspredelser. Den fattige lokalbefolkningen ble overrumplet av den enorme velstanden, og skulle komme til å leve under presset fra den mektige utenlandske kolonien. De ”små” var satt til å betjene de ”store”. Det var en kolonialistisk relasjon, hvor noblessen sto fjernt fra den primitive Andre, men dyrket sine like. De konstituerte seg selv i annerledesheten, og menneskene levde i to separate representasjoner (Urbain 2003).

Sitrondyrkingen har vært Mentons hovednæring fra det 17. til det 19. århundre, og sitronen var en betydelig eksportvare frem til midten av 1800-tallet, da konkurransen fra Spania og Italia slo den ut. Turisttilstrømmingen og de sosiale og økonomiske konsekvensene av turistnæringen, sammen med to verdenskriger svekket denne næringen. I dag er Med vinterturismen falt også produksjonen av olivenolje sammen. Byggingen av luksuriøse residenser omgitt av storslåtte parker ga arbeid til mange lokale, som spesialiserte seg i hagebruk ved siden av dyrkingen av sitrusfrukter. Hagebrukerne stelte hagene sammen med gartnerne på eiendommene, og leverte trær til parkanleggene.

Sitronen som var en av byens viktigste naturressurser, og garantien for stedets milde klima, hadde blitt avbildet båret på hodet av frodige kvinner som en etnografisk kuriositet. På 1850-tallet blir lokalbefolkningen beskrevet i essensialistiske, om ikke rasistiske termer.

Den kvinnelige befolkningen, ville ikke kunne beskrives som vakre av professorer i estetikk, men de unge kvinnene har en viss sjarme: de bærer alltid en liten bukett sjasmin i det svarte håret, ansiktet er levende, de smilende leppene er markerte og røde, tennene kritthvite, og øynene kan få selv en munk til å drømme!

De er ærlige og lykkelige i sitt arbeid, og man kan gå trygt i gatene. Livsstilen er enkel og fredfylt, noe som ikke forhindrer dem fra å stå opp mot havet og farene der, krig og vold.

Mentoneserne har middels høyde, og en robust kropp. De har beholdt de jevne og milde trekkene, og den varme gløden i huden, svarte øyne og svart hår, typisk for den italienske typen fra Liguriakysten. Denne fysiske robustheten forklarer den høye levealderen som er vanlig blant folk fra landet.

(Utdrag fra Martini de Chateauneuf 2004).

Fiskeren derimot er grov, muskuløs, og barbent, og han ble hyppig fotografert av grever og baroner. Turistene var forskremte tilskuere når fiskerne, kvinner og menn, dro i land lange liner og garn, det så ut som om de halte i land skjulte monstre fra dypet av Middelhavet. Den gamle kvinnen Margarita di Mamoun tigget om ”un p’tit sou” (en liten mynt) for å bli fotografert, og skapte postkortlegenden i byen. Folket tjente noen slanter fra turistene med å leie ut strandstoler og esler til promenader. Dette understreket kontrasten mellom de fattige i byen og velstanden blant de besøkende (Martini de Chateauneuf 2004).

I dag er etnografi gjort om til koreografi (Urbain 2003). Sitronfestivalen varer i tre uker i februar, og er et velkjent varemerke for Menton. Den tiltrekker seg titusenvise av turister hvert år. Pensjonistene kommer i busslaster nedover Rue Sospel for å se meterhøye figurer skapt av 50 000 sitroner inngjerdet i Jardin Biovès. Utenfor kan man få kjøpt byens gule stolthet, som ved nærmere øyesyn gjerne viser seg å være importert fra Spania, da den lokale sitronen er så bitter at den egner seg kun til marmelade (torghandler). I helgene kan man la seg underholde av lange musikkglade parader med lettkledde jenter vinkende fra sitronskulpturene på hjul.



(Martini de Chateauneuf 2004)

Den medisinske doktrinen. Pasifisering av kroppen og lystens nød

Etter hvert ble reisene til Middelhavet innlemmet i en vitenskapelig diskurs (Boyer 2002). Man kunne ikke riktig si hvorfor noen steder var foretrukket fremfor andre, annet enn at de var vakre, hadde behagelig klima og var eksklusive. Senere gikk de over til å bli særlig egnet for de syke. Plagene kunne være diffuse og vanskelige å identifisere, og de kunne like gjerne være av det romantiske slaget, *un mal du siècle*.

Man kan si at det var medisinerne som fant opp vinterstedene og deres helsebringende fortrinn. Den ene byen etter den andre ble fremstilt som klimasteder (*Stations d'hiver climatiques*). All verdens legeråd og lovnader om helbredelse ble lansert av oppfinnsomme og kommersielt talentfulle leger. De ble selvutnevnte eksperter på klima, kurer og bad.

Det medisinske korpset lyktes i å etablere en doktrine som viste an mot fremskrittet, sunnhet, og hygiene (Boyer 2002). Klimalære og hydrologi sto på pensum ved flere medisinske fakulteter fra slutten av 1800-tallet, og med stor tiltro til sin egen vitenskap og ekspertise påvirket legene valgene av destinasjoner og organiserte helsereiser. "Medisinsk", "klimatisk" og "klimaterapi" var egnet til å si alt om et steds egnethet. Det ble laget rangordninger av stedene, hvor for eksempel ulike stadier av astma og tuberkulose kunne forventes å bli kurert. Huyère lå et stykke fra sjøen, og fikk derfor de sterkeste anbefalingene. Menton skulle imidlertid komme til å gjøre byen rangen stridig.

Den svært upresise betegnelsen *mikroklima* er blitt hedersbetegnelsen vi fortsatt kan høre uttalt om Menton og de andre byene på Côte d'Azur (Urbain 2003). Dr. Henry Bennet var ivrig på å sikre pasienter opphold langs Rivieraen. Han kom selv til Menton alvorlig syk, men ble frisk etter et opphold her vinteren 1859-60. Mange syke ble fristet til å tilbringe vinteren i Menton, etter at han hadde utgitt 15 titler om *Winter Climates*, med nitide målinger over de klimatiske særtrekkene ved byen.

Den fuktige luften og de sterke vindene skulle forverre tilstanden for de mange med håpet om at vinteren i sør skulle gjøre dem friske. Enkelte av byene ble rene moratorier for tuberkulose som kom for sent. Kirkegården i Menton viser den triste skjebnen de mange håpefulle møtte. Særlig var det et stort antall unge som døde i vinterhalvåret. Gravene er organisert etter nasjonalitet, og vi finner både briter, russere og skandinaver som ikke fikk vende hjem når solen begynte å varme om våren. Luftforandringen skulle vise seg å være alt annet enn helsebringende for alle de som reiste langt og strabasiøst for å komme frem sykere enn da de reiste hjemmefra (Boyer 2002).

Forskjellene i stedenes fortreffelighet kan ikke føres tilbake til at klimaet eller vegetasjonen var spesielt eksklusivt noen steder, og ikke andre. Det var egentlig tilfeldig hvilke byer som skulle bli magnet for vinterturistene. Det er sosiokulturelle, mer enn geografiske årsaker til at noen ble foretrukket fremfor andre, og slik kunne utvikle seg til et vinterlig diaspora for uvirksomme adelige og rentenister. Middelhavets bedagelige liv kunne ha en utmerket terapeutisk effekt for de mer ”dynamiske syke” (Boyer 2002).

La Belle Epoque strakk seg frem til den første verdenskrigen, og var kun for de få. Vinterturistene hadde ekstravagante fester og et vanvittig pengeforbruk. I Menton importerte de eksotisk vegetasjon, og anla store hager rundt villaene i åssiden. Øst i byen vokste den fasjonable bydelen Garavan (hvor prinsesse Maud nøt utsikten) med villaer og hoteller langs bukten helt til den italienske grensen.

”De rike vinterturistene kom til byen for å bade sine lunger i den velgjørende luften”, skrev Stephen Liegard i 1887 (Martini de Chateauneuf 2004). Hver dag klokken 17.00 kom de for å lytte til konserter i musikkpaviljongen nede ved stranden, midt på bukten som har navnet Golfe de la Paix. Geografen Elisée Reclus skrev i 1887: ”Den vakre byen Menton reiser seg som et amfiteater”.

Han ga byen navnet ”*Menton, Perle de la France*” (Martini de Chateauneuf 2004).

Eksotisering av territoriet og lystens glød

Medikaliseringen av kroppen som fulgte av vitenskapens kliniske rasjonale og legenes autoritære disipliner, legitimerte oppholdet for noblessen. Kroppen ble omdannet til et legeme uten lyst. På 1800-tallet var kroppen, liksom stranden, fratatt liv og lyst, og skulle bli et hylster for innestengt lidenskap. Lysten skulle undertrykkes gjennom kalde avrivninger, og effekten ville best kunne oppnås, dersom man avsto fra sex. Den averotisererte kroppen ble underlagt medisinerens voldelige metoder, og var i samsvar med en kristen dogmatikk om botsøvelser, renselse og selvutslettelse (Urbain 2003). Den nakne kroppen tilhørte den usiviliserte lokalbefolkningen.

I mellomkrigsårene utviklet det seg et opprør mot klinikernes og moralistenes makt over kroppen. Lystens nød skulle avløses av lystens glød! Klærne ble kastet som protest mot autoritene, men også i en ny søken etter naturlighet og frihet. Kroppen skulle soles og bades til frihetens pris. Sjøbadet, som man tidligere ble ”påført” under oppsyn av en lege, skulle nå gå over fra å være konfrontasjon, til nytelse og livsutfoldelse. Kroppskulten som ble dyrket av

Die Wandervögel i Tyskland hadde rasistiske undertoner til fremme av den sterke rasen. Langs Côte d'Azur ble den omgjort til naturisme og frihet fra den urbane tvangstrøyen.

Man badet ikke langs Côte d'Azur i særlig grad før etter den andre verdenskrigen. Det startet med at borgerskapets barn samlet seg i stråhytter på stranden. I motsetning til de klassiske dannelsesreisene, der ungdommene skulle konfronteres med den Andre på stedene de dro til, importerte 50-tallets silkeramp en kultur som var fjern fra den lokale konteksten. "Polynesianismen" inntok strendene. De var ørsmå enklaver av nye former for begjær. Barbent og uten grenser elsket man i sanden, og man nøt måltidene og hverandre i fri lek på stranden. "Going native" (Urbain 2003) var en endevending av historien og kulturen på stedet. Denne nye praksisen fant sted side om side med den tradisjonelle ferieformen til de rike, som de unge ikke helt kunne gi slipp på. Hotellet Eden Roc på Cap d'Antibes leide ut stråhytter som tillegg til fasjonable hotellrom. De nye "natives" opponerte mot den elegante og "yachte" livsformen i St. Tropez, og var som et ungdomsopprør å regne mot foreldregenerasjonens storforbruk.

Erotisering av rommet. Stedet blir location for kroppen som idol

Film og litteratur fremstilte kysten som et teater (Urbain 2003), der lidenskap og kjærlighet ble til dannet rivalisering, og kroppen ble til et virkemiddel for utfordring av lidenskapelig overgivelse. Tabuene holdt stand, og kroppens frigjøring var ikke til for den store massen av arbeidere som fikk lønnet ferie i 1936.

Strippingen og promiskuiteten tok til noe senere, da Hollywoodstjernene begynte å feste og sløse penger på Côte d'Azur. Den voyeuristiske turismen fra forrige århundre, der de tilknappe kikket på den grove fiskeren og han døtre, i en kombinasjon av attrå og avsky, ble overtatt av kameraenes kikkhull. Og bildene ble sendt verden over. Kroppen og begjæret var i ferd med å bli en vare.

Fotograferingen på stranden er mer enn fesjå. Sensualiteten hører til i historien og mytene om Côte d'Azur. Pasjon og lyst hører til på stranden (Urbain 2003). Den er erotisk. Filmstjernenes kropp, og strippedamenes bryster blir derfor forsterket av selve settingen. Både sjøen, sanden og menneskene blir fotografert og filmet, nærmest som erotiske partnere. Stranden er blitt til et teater, og spillet blir arrangert rundt kroppen som et lysende senter.

Narsissisme. Forføring og konformitet

I mediene fremstilles franske strender som ”hot spots”, hvor man kan nyte smaken av frihet og kunsten å leve. Det er blitt skapt bilder om erotiske oaser, eventyr og erobring.

Narsissismen har tatt tar over for eksotiseringen. Estetikken erobret Côte d’Azur, og etter hvert har estetikken også erobret kroppen. Stranduniverset er en abstrakt verden av abstrakte kropper – begge frigjort fra naturen (Urbain 2003). Stram, fettfri, hårløs og glatt skal kroppen nå kunne ta seg noen friheter i en verden av drømmer, kinking, smiger, lek og vennskap. Fete mennesker hører ikke hjemme her. De har motsatt seg estetikken, og spiller ikke med i en narsissistisk verden av forføring og konformitet.

Turistene forlater sitt hverdagsliv og søker seg til en drømmeverden uten arbeid og stress. De betaler for å synke ned i en uforstyrret dvaletilstand i et rom fylt av materiell skjønnhet og av myter om sanselighet, og våkner ikke opp igjen før ferien tar slutt. (Urbain 2003). Reisens mål er en iscenesatt autentisitet.

Erobringen av byen

Liksom fiskeren og sitronbonden ble fjernet fra landskapet av 19. hundretallets billedkunstnere, er lokale ungdommer i dag usynlige i markedsføringen av byen. Ungdommene i Menton lever i en verden fylt med drømmer om det gode liv, i et rom dominert av andre. Sommerturister og pensjonister, som hviler ut om vinteren, søker et liv i mytenes rom. De kommer hit i kjølvannet av en to hundre år gammel kommersiell strategi som gjorde den franske Rivieraen om til et mytologisk rom, naturgitt og avfolket (Urbain 2003).

Understrekingen av stedets *mikroklima*, og ”*L’Art de vivre*” som vi finner i dagens turistbrosjyrer, tilslører byens opprinnelse, og de historiske hendelsene som har gjort dette minnetapet mulig (Urbain 2003). Postkortene viser vakre landskapstrekk fra den fysiske geografien, storslått arkitektur, trivelige bakgater og stille strandliv, fjernt fra de lokale menneskelige realitetene. Menton selges som en souvenirgjenstand, uten referanse til den lokale sosiale konteksten.

Invasjonen av vinterturister på slutten av 1800-tallet var en symbolsk, psykologisk og materiell erobring av byen. Den meningen stedet fikk, og den nye praksisen de rike introduserte, er innskrevet i rommet.

Estetiseringen av Côte d'Azur gjennom billedkunst og litteratur på 1800-tallet, og gjennom markedsføringen av byen i dag, gir et bilde av byen løsrevet fra sosiale og kulturelle realiteter. Kunsten og litteraturen annonserte, beskrev og attesterte undertrykking av lokalbefolkningen. Undertrykkingen lå til grunn for vinterturismens eksistens.

Fraværet av dagligliv og arbeid, var i samsvar med de rikes ørkesløse liv hjemme, og bidro til en lidenskapelig søken etter annerledesheten. (Urbain 2003)

Fraværet av årstider tiltrakk aristokratiet, liksom dette tiltrekker alderspensjonistene i dag. Et nytt fire stjerners hotell med innendørs Thalassoterapi skal friste nye grupper av turister. Kanskje som en tilsløring av at livet går sin gang, og at aldringen setter spor? Skal Menton fortsatt være stedet der man kan pleies til evig ungdom?

Politisk konstruksjon. Markedsføringen av Menton.

Mytenes rom

”Arriver á Menton, c’est un peu se glisser dans une bonbonnière posée sur un napperon bleu, ou entre deux plis satinés, ocre et blanc, se serraient des citrons en sucre et des palmiers en pâte d’amande.” (Nice-Matin, 19.4.00)

Å ankomme Menton er som å la seg gli ned i en godteskål på en blå duk, hvor vi finner sukrede sitroner og palmer i mandeldeig innimellom gule og hvite satengfolder, forteller ordføreren Jean Claude Guibal til Nice-Matin 19.4.00. Han er stolt av byen sin, og vil fortsette å gjøre den attraktiv for den mengden av turister som kommer hit hvert år, sommer som vinter. Men Menton er ikke lenger en ferieby og en by for velstående pensjonister, hevder han. Dette bildet er korrigert, selv om næringslivet ennå ikke har fått det med seg. Menton er i ferd med å bli en by som alle andre, hvor det til og med er problemer med utrygghet (*insécurité*). I hans periode er det gjeninnført ro og orden, forteller han stolt. Hans oppgave er å opprettholde den sosiale harmonien, og å forhindre at *le génie du lieux* (stedets særpreg) skal gå opp i røyk.

Jean Claude Guibal har sittet i ordførerstolen siden 1989, og representerer i dag partiet *Union pour la Majorité Présidentielle (UMP)*. Han har store planer for byen. Forskjønnelse av byen, og ro og orden har vært hans hovedsaker.

Bildet har endret seg, sier Guibal, men symbolene og bildene i *l’hiver dans le Midi* anvendes i dag i den politiske diskursen om hva byen er og skal være.

Da *Côte d’Azur* ble innført som et varemerke i inngangen til det 19. århundre, var dette dels et ledd i markedsføringen av byene langs den opprinnelige Rivieraen, og dels en geopolitisk markering fra den franske statens side overfor den kulturelle og politiske innflytelsen Monaco og Italia hadde hatt over området.

Da ordføreren holdt sin tale til folket 16. juni 2004 om den nye byplanen, tok han utgangspunkt i en definisjon av ”sted” han hadde funnet hos en skandinavisk urbanist: ”et sted er et rom som kan avgrenses og som menneskene kan tilegne seg, gjøre til sitt eget”. I sin avgrensning av byen anvender Guibal ulike betegnelser på byen, som hver uttrykker stedets helt særegne karakter. Han foretar en avgrensning og en rangordning som gjør alle andre steder til *un Ailleur*, noe som er utenfor og annerledes. Det Menton har som sitt særpreg, skiller byen fra andre steder. Dette begrunner han med henvisning til områdets geografi og

historie. Menton har vært avsondret fra utenverdenen, og vært en utkant, inntil jernbanen kom på slutten av 1800-tallet, og motorveien i 1960-årene. Denne ”excentriske” posisjonen gir Menton et fortrinn som han vil videreutvikle i sin nye byplan.

Ordføreren tildekker de sosiale spenningene mellom de ulike gruppene som befinner seg i byen. Han fremstiller det sosiale livet som stabilt, kulturelt homogen og historisk uendret, som i følge Sibley (1995) er en myte for å sikre seg romlig kontroll over byen. Gjennom å skape en rigid stereotypi av stedet, markerer han hvem som hører til og hvem som tilhører de Andre.

Han produserer et bilde som gjør det mulig å vedlikeholde stedets eksklusivitet for å fremme en turistpolitikk for spesialiserte nisjer, *un tourisme de qualité*. Byen har lite industri, og inskripsjonen ”Artium Civitas” på rådhusfasaden signaliserer at byen lenge har hatt ambisjoner om å være *une cité des arts*, som i stedet kan tilby innbyggere og gjester kunst og kultur (Hily 1996). Men kulturpolitikken er en turismepolitikk, i følge sosiologen Rinaudo (samtale Univ. Nice, juni 2004).

Gjennom den nye byplanen foretar han en tildeling av steder til de ulike brukerne av byen som han finner akseptabel. Fremfor destruktiv masseturisme, skal turistnæringen være grunnlagt på natur, kultur og velvære (*nature, culture et hedonisme*) for en privilegert gruppe.

A la fois le bien être, le Thalasso, puis le soir un concert, une pièce de théâtre, ou un colloque, un vernissage, et puis dans la journée des balades dans les chemins d’arrière pays, les visites des jardins etc.

(Velvære, Thalassoterapi, deretter om kvelden en konsert, et teaterstykke, eller et seminar, en vernissasje, og om dagen turer på stiene i baklandet, besøke hager etc.)

Det nye eksklusive hotellet skal bygges nede ved stranden. Fritidsbåtene skal vike plass for å ta i mot de om lag 15 små cruiseyachtene som i dag seiler i Middelhavet, som hver av dem legger igjen 8 ganger mer penger enn passasjerene på et større cruiseskip. Forretningene i gågata skal modernisere metoder og vareutvalg, og selge kvalitetsvarer som trekker til seg sterk kjøpekraft utenfra. Menton skal opprettholde bildet av en fredelig badeby for de velstående og nyrike (Hily og Rinaudo 2002).

Byen har begrenset plass mellom fjellene og havet, og den er administrativt avgrenset i vest mot nabokommunen Roquebrune og i øst mot Italia. Men i følge ordføreren er det virkelige *Ailleur* (bortenfor) byene Monaco og Ventimiglia. Til tross for at byen befinner seg i et ”trinasjonalt franco-italo-monegaskisk territorium”, foretar han en hierarkisering av disse tre ulike delene av dette territoriet. Menton skal holde seg for god til å bli som Monaco som

utvikler seg i asiatiske retning: et Hong Kong eller Singapore; Nice går i californisk retning, og Ventimiglia administreres forskjellig, og snakker et annet språk.

Det er viktig å foreta en avgrensning overfor særlig fyrstedømmet i vest og nabolandet i øst, for at Mentons innbyggere skal føle seg som borgere av egen by. Dette stedets sjel er at Menton er en *typisk middelhavsby*, menneskelig og balansert (*humaniste et équilibrée*). Livet her kan tjene som eksempel for andre byer. Den kjennetegnes, som for øvrig andre middelhavsbyer, av fjellene og havet, særlig Menton hvor Alpene stuper rett ned i Middelhavet. Mangelen på plass forhindrer Menton fra å utvikle seg til å bli en større by. Dette er en fordel, snarere enn en ulempe, mener Guibal, fordi byen da kan fortsette å være liten, *à taille humaine*. I motsetning til Antibes som på tretti år har vokst fra 25 000 til 60 000, skal Menton begrense økningen i folketallet.

Fordi byen ikke kan vokse noe særlig, skal den fortsette å være en *village méditerranéen* med landsbyens kvaliteter, hvor man lever godt i lag, og hvor menneskene kjenner hverandre og snakker sammen. Man unnslipper anonymiteten, og det gir en følelse av å høre til. Man har respekt for hverandre, og man får en følelse av å kjenne seg selv. Byen skal utvikles som bysentrum, men beholde sin beskjedne størrelse, til glede for alle.

Menton beskrives som en øy, og denne insulære posisjonen er det viktig å holde ved like. Ikke minst i forhold til globaliseringen av økonomi og kultur, er det viktig å ha en menneskelig balanse. Man må søke dypere etter sine røtter, og bekrefte sin identitet. Og i Menton finner vi denne identiteten i byens insulære karakter, dog med en åpning mot utenverdenen. Denne utenverdenen er *un Ailleur* (bortenfor), men denne *Ailleur* er nær og vennlig. Menton har et godt forhold til Ventimiglia, men det er *un Ailleur*. Også Monaco tilhører det som er bortenfor. Men å ha en identitet knyttet til det å være en øy lokalisert i noe større, og samtidig ha nærhet til det bortenfor, er bestemt av byens størrelse og det menneskelige ved livet i Menton, i følge ordføreren.

På det sosiologiske planet er Menton en *sivilisert by*, hevder Guibal. Man holder ut med hverandre og lever lykkelige sammen. Byen skal derfor utvikles slik at man kan fortsette å leve harmonisk sammen. Det skal ikke bygges gettoer med rike eller fattige, gamle eller unge. Befolkningen skal være sammensatt, og det må bygges boliger for de aktive, slik at de kan både arbeide her og oppdra barna sine her. Han sier han vil arbeide for at ungdommene skal kunne bli boende i Menton, og ser for seg et katastrofalt scenario der Menton ender opp som ferielandsby. Men kvadratmeterprisen er blitt så høy at formuende fremmede kjøper hus og leiligheter som står tomme om vinteren.

Ungdomspolitik for ordføreren er politikk for en finkultur. Når noen beklager seg over at det ikke er noe å foreta seg for de unge, svarer han nedlatende at det ikke er kommunens oppgave å åpne nattklubber. Ungdom bør fremfor alt gjøre lekser og drive med idrett. Musikk, dans og drama hører hjemme i en kulturby, ikke nattklubber. Dessuten skal det om kort tid opprettes et nytt studium i Menton. Selv om det skal bli mulig å studere statsvitenskap under et annet universitet, vil myndighetene begrense antallet studenter. Det skal være en nisje for særlig kvalifiserte kandidater, og Menton skal ikke utvikle seg til en universitetsby. Det skal være kvalitet, ikke kvantitet.

Angrepet på konstruksjonene

Konstruksjonen av Côte d'Azur har skapt forestillinger om Menton som et deilig sted for turistene. *Perlen* innehar det skjønne og pittoreske, og *Pensjonistenes by* ro og fred. Helt frem til i dag eksisterer dette som en udiskutert sannhet, som med Bourdieus begrepsapparat kan kalles for *doksa* (Fosso 2000).

Den udiskuterte sannheten i Menton er at her er det rolig og bra for barn og ungdommer. Det er ikke som i de store byene, hvor man kan finne fremmedgjøring og mangel på plasser for barn å boltre seg på. Foreldrene til mine informanter kom hit fordi det her var arbeid i turistnæringen og i helsevesenet, og de fikk oppfylt en drøm om å komme til det vakre og varme Middelhavsområdet.

Når ordføreren i Menton Jean Claude Guibal snakker om stedets *sjel*, gjelder det ikke så mye for ham å gi et riktig bilde av forskjellene mellom Menton og verden utenfor, som å delta i konstruksjonen av en lokal *mentonesisk identitet*. Ved å si at denne identiteten er et faktum, skaffer han seg et verktøy til å transformere de lokale identitetene som et uttrykk for *folkets sjel* (Cuturello og Rinaudo 2002).

Ordføreren anvender en tradisjonell regionalgeografisk tradisjon til å beskrive stedet som unikt, og den deskriptive presentasjonen har politiske og økonomiske motiver. Slik kan den tradisjonelle geografien tjene makten (Fosso 2004). Han skaper en ny sannhet (ortodoksa) som bygger på de gamle mytene (Fosso 2000).

Ved å opprettholde bildet av byen som noe eksklusivt, skapes et sted som fylles med ideologi. Det blir et idealsted hvor menneskene kan leve ut sine drømmer (Urbain 2003). Vi finner ikke et herre/tjenerforhold mellom de ferierende og de som betjener dem, og ingen opposisjon eller forakt for deres velstand. Det kommer ikke frem at det finnes et mangfold av

ulikheter innen den samme livsrammen. De som kan forringe dette bildet av byen anses som *out of place* (Cresswell 2004). De hører ikke til her, og må holdes utenfor.

Menton er annerledes enn alle andre steder, de utgjør det Andre. Men forholdet til den eller det Andre er ikke geografisk determinert, men bygger på representasjoner av en annerledeshet som kan ha rot i et territorium. Håndteringen av dette bildet utgjør et fundamentalt element i legitimeringen av makt og i konstruksjonen av sosiale identiteter. Makten tar kontroll over bildet. Den bygger på essensialistiske posisjoner (vi og de andre), og kan være både sjåvinistisk og ekskluderende (Pietri 2003). Sett en merkelapp på en gruppe, gi dem et kjennetegn – de ”er slik” og de kan bli kontrollert. Ungdommene er kravstore, og det er nødvendig å ikke gi etter for deres krav. Når hovedsubjektet for kulturpolitikken er velstående og nyrike forbrukere, vil gamle og nye sannheter forenes i den politiske diskursen for å gjøre byen attraktiv i markedet.

I Nice har militante ungdommer og lokale kunstnere markert seg som ”anti-Côte d’Azur” og ”anti-turisme”, og danner alternative parader og festivaler for å protestere mot kommersialiseringen under det årlige karnevalet. Helt siden *Côte d’Azur* ble gjort til et eksklusivt varemerke for byen, har det vært strid i Nice mellom grupper om definisjonen av *det lokale*. Det særegne med turismen i regionen er de historiske og sosiale prosessene som ligger til grunn for konstruksjonen av *Côte d’Azur*. Mytene og bildene som tiltrakk seg de aristokratiske vinterturistene på 1800-tallet, er blitt opprettholdt og videreutviklet på 1950 og 1960-tallet for å skape byene til en destinasjon for luksusturisme, på bekostning av lokalbefolkningen. I likhet med andre steder i verden har masseturismen som tok til på 1970-tallet gått i retning av kulturturisme. Studier av protestaksjonene i Nice stiller spørsmålet om angrepet på konstruksjonene bidrar til å skape nye myter og nye symboler for lokal tilhørighet, som bare noen få kjenner seg igjen i (Cuturello og Rinaudo 2002).

Opponerende folkediskurs, eller *heterodoksa* (Fosso 2000), lar vanskelig høre fra seg i Menton. På folkemøtet 16.6.04 var det kun et fåtall tilstedeværende som ytret motstand mot den nye byplanen. Den eneste kritikken var fra de som hadde fått verdien på eiendommene sine redusert fordi de lå innenfor den ”grønne sonen”, hvor det ikke ble gitt tillatelse til nybygg. I et krast angrep på opponentene, ga ordføreren uttrykk for at slike privatøkonomiske krav ikke kunne etterkommes.

I Menton inviteres italienske barn til å opptre i gatene en helg i mai som et tegn på vennsforbindelsene mellom Frankrike og Italia. En av ungdommene i min studie forteller at dans og folkefest i gatene aldri vil bli tillatt i Menton, annet enn kulturaktiviteter som kan tiltrekke seg turistene. Alt annet må skje innendørs (jente 17 år).

Voksne som støtter ungdommenes bilde av Menton som en dyster og krevende by, kunne fortelle at de taler for døve ører. De gikk til angrep på mytene som fremstiller byen som et paradys. ”Man må være ordføreren for å endre noe i denne byen”, ble det sagt (bareier).

Jeg vil la noen av dem som har gitt uttrykk for angrep på konstruksjonene komme til orde. Jeg gjengir et sammendrag av intervjuene med to kvinner som har bodd mange år i Menton.

Byen degenerer rasistisk

Byen var en pensjonistby da kvinnen i 60-årene flyttet hit for 40 år siden. Det var *de gamles by* på samme måte som Cannes er om vinteren i dag. Det er bare i Nice at det er like mange unge som gamle. Slik er det langs hele Côte d’Azur i dag. Dette endrer seg bare om sommeren. Det er en konflikt mellom generasjonene i Menton. Ungene blir hysjet på og jaget vekk om de gamle føler seg truet eller forstyrret av støy. Selv da ungdommene begynte å kjøre skateboard nedover veien ned til byen ble det bråk. Ungdommene føler seg overvåket. De opplever at de er i veien over alt. De får kjeft av alle. Barn og ungdom blir utsatt for eksklusjon av de gamle. Denne byen degenerer rasistisk. Det er anti-unge og anti-eldre her, og rasismen overfor immigranter er fryktelig.

Hun kommenterer fraværet av årstider som alltid har tiltrukket turistene. Kroppen vår trenger årstider. Klimaet her er søvndyssende, og vi tappes for krefter og pågangsmot. Man får ikke lyst til å gjøre noe som helst. Er det noen få dager med regn, blir folk sure og beklager seg. Alle snakker om det i butikkene, de blir helt revet i filler (*déchirés*). Om sommeren holder de gamle seg inne på grunn av varmen, de sitter der i krokene sine. Ungdommene tar seg sommerjobber eller reiser ut av byen på ferie. Å slå seg ned her er vanskelig for unge. Det er dyrt å leve her, og selv om de får jobb i turistnæringen, blir de avvist av de som bor her. Menneskene i sør ser varme ut, men dette samsvarer ikke med den måten man er på. Menneskene i nord ser kalde ut, man forventer seg ikke noe annet. Det blir verre jo høyere opp på rangstigen man kommer, fordi der er man klassebevisst og har fordommer i forhold til andre sosiale klasser.

Boblen

Også her gjengir jeg intervjuet med en kvinne. Hun er i 40 årene og har vokst opp i Menton, og kan fortelle at byen har endret seg de siste årene, fordi Menton trekker til seg kjøpesterke grupper som slår seg ned permanent eller bruker helger og ferier i byen. Merkevarer virker tiltrekkende på de velstående, men støter ut de unge.

Menton har fått denne merkelappen, sier kvinnen. Overalt i Frankrike vil man si dette om byen. Det er blitt en etikett, og for ungdommene i denne byen har det alltid vært slik at byen er for de gamle, ikke for dem. Det foregår ingenting i Menton. Da jeg var ung, var det faktisk ganske mye å foreta seg her. Det var 4-5 nattklubber, og i dag er det ingen. Hvorfor vet jeg ikke, men kanskje er det slik at når andre får høre at det bare er eldre i restaurantene her, vil de ikke komme til Menton. Vi får høre at de som kommer hit på ferie, søker stillheten her. Er det leven i gatene, klager de. Det er det som er problemet i denne byen. Kanskje hører man for mye på de som ferierer her, man glemmer lokalbefolkningen.

I Menton har støy alltid vært det store samtaleemnet. For en ungdom fra Paris som får valget mellom Juan les Pins og Menton, er regnestykket enkelt. Enten kjenner han ikke Menton, eller så har han det inntrykket av byen at det er en by for de gamle.

Prisene på boliger er det virkelig store problemet. For en som arbeider i Menton er levekostnadene umulige. Det er kun et lite utvalg av mennesker som kan ha råd til å leve her. Det vil ende med at det bare er mennesker som er virkelig *argent* (penger) som kan bo i Menton. De som er beordret hit, som politiet og lærerne, sa tidligere at de var heldige som ble tilbudt jobb her, men i dag er det ikke mulig å skaffe seg bolig til akseptabel pris. I dag sier folk nei, ikke tale om! Tilgang på bolig her er en stor luksus, og det er blitt stadig vanskeligere å skaffe arbeidskraft. Det bekymrer meg.

Boligene blir kjøpt opp av de rike, og de står tomme om vinteren. Ikke bare langs stranden, men over alt. Det er mange steder som brukes bare en måned i året. Og det nye nå er at de leier ikke ut boligene sine resten av året heller. Det er mange utlendinger som kjøper husene og leilighetene. Det er italienerne, men nå kommer også engelskmennene og russerne tilbake. Det er en kategori mennesker som er virkelig velstående.

Etter innføringen av Euro, har prisene steget, fordi folk ikke lenger klarer å regne. Her, som andre steder, profiterer man på akkurat det. En kaffe langs stranden før man går på jobb, er ikke lenger mulig. Det er samme pris i Euro som tidligere i Franc. Det er en skam!

Jeg tror at franskmenn vil boikotte kysten. De drar heller til Bretagne, som også er fantastisk. De vil ikke komme hit for å blø økonomisk.

- Og ingen vil komme hit, hvor det ikke er noe å finne på om kvelden, spør jeg
- Vel, se der er vi tilbake til det. Tomheten skremmer!

Vi lever som i en boble! Jeg har inntrykk av at vi ikke lever i det virkelige livet. Her er det sol og varme, og det er fredelig og trygt. Og det er så utrolig vakkert her! Det er ikke lov å si noe annet. Men det stopper der. Vi er fullstendig koblet fra det virkelige livet.

For noen år siden kom det et krav fra restauranteierne langs strandpromenaden at man skulle forby folk å ha piknik på stranden! De ville kjøpe seg mat og legge seg på stranden, de ville ikke gå på restaurant! Det er virkelig flaut.

I dag vil man ha ett spesielt segment som turister, men det kan skje at folk går lei. Det blir for dyrt å leie, det blir for dyrt å bo på hotell, det blir for dyrt å spise. Alt det der, og at det er bedre andre steder.

Den nye normalarbeidsdagen har endret turiststrømmen. Før kom folk 2-3 uker eller en måned i strekk, mens nå avspaserer de og tilbringer to-tre dager nå og da. Det gjør det vanskelig å planlegge sesongarbeidet. Man kan gå i gågata en dag da det er fullt, dagen etter er det tomt. Det er vanskelig for næringslivet. Det vil også trekke til seg bare rike mennesker, som har anledning til å feriere på den måten.

Det er mange italienere her. Og det er sant, at i helgene er det bare italienere. Det er de som får Menton til å gå økonomisk. For italienerne er Côte d'Azur noe spesielt. Men det er en spesiell type mennesker. Det er et spesielt sosialt nivå.

Mens Monaco holdt på å utvide havnen for å ta i mot store cruiseskip, anløp et av disse store skipene Menton. De rike passasjerene gikk i land. Og nå vil man ha en havn her også. Det er sikkert bra for byen, rent økonomisk, men det vil bli enda et press på oss aktive. Fordi vi ikke kan følge opp. Det vil ikke bli mulig, simpelthen. Eller så vil folk forlate byen, vi kan ikke henge med. Derfor må de ta hensyn til lokalbefolkningen.

- Blir byen et hotell?
- Ja, byen blir en soveby, men det er menneskene som lever her som får byen til å leve i lavsesongen!

Det problematiske forholdet ungdom – sted

I dette kapitlet starter jeg med et *fugleperspektiv* på definisjonen av ungdom, og på forståelsen av sted, og klatrer deretter ned til et *froskeperspektiv*, der jeg lar ungdommene komme til orde om sine egne konstruksjoner av sted.

Fugleperspektivet begynner med historien om ungdom som sosial konstruksjon i det franske samfunnet. Jeg vil vise at innpasset til voksenverden i Frankrike skiller seg fra de skandinaviske landene, slik Galland hevder i sin bok *Les Jeunes* (2002). Dette kan forklare min overraskelse over det dystre bildet av sin egen fremtid som de unge i Menton tegnet for meg, og som ligger til grunn for grupperingen av ungdommene jeg foretar i ”moderne” og ”tradisjonelle”.

Når Urbain (2003) hevder at det er en repressiv kontinuitet fra ”tomhetens teater” på 1800-tallet, til dagens strandunivers fylt av promiskuitet, trengselen av nakenhet, vandrende blikk, skjønnhetsidealer, prestasjon og flyktige relasjoner, rammer dette særlig de unge langs Côte d’Azur. Ut fra denne forståelsen vil stedenes meninger og praksiser som dannet grunnlaget for vinterturismen, fortsatt kunne finnes langs Côte d’Azur, og den romantiske estetiseringen som trakk til seg de velstående og nytelsessøkende den gang, vil kunne finnes i markedsføringen av byene langs den franske middelhavskysten i dag. Denne forståelsen av sted tilhører den konstruktivistiske tradisjonen som ligger til grunn for forståelsen av ungdom som sosial konstruksjon.

Ungdom som sosial konstruksjon i Frankrike

Det kan være flere grunner til at ordføreren i sin tale til folket omtaler ungdom som kravstore, og at de primært skal holde seg hjemme og gjøre lekser eller trene.

Skal vi tro den amerikanske sosiologen Talcott Parsons, lever ungdom bekymringsløst og uten begrensninger i en egen *ungdomskultur*, som er sterkt preget av ansvarsløshet. De setter seg opp mot de voksne, og de lever et liv der kjønnsrollene er klart definerte. Guttenes prestisje er knyttet til sportslige bragder, og jentenes status hviler på en spesifikk feminin evne til å forføre (Parsons 1942 i Galland 2002). Parsons’ ungdomsgruppe er elever på highschool, og deres inntreden som selvstendig kategori på den sosiale scenen foregår i en periode da stadig større grupper av ungdommer går på skole til de er godt oppe i tenårene. I denne fasen av livet har ungdommene et atferdsmønster og en helt særegen kultur, som skiller seg både fra

barndommen og fra voksenverden. Ungdommene er verken barn eller voksne, for selv om de frigjør seg fra foreldrenes kontroll, særlig med hensyn til sex og rus, er de mindre seriøse og ansvarsfulle enn de voksne. Denne ungdomsverden organiseres rundt strenge regler for seksuell attraktivitet og samvær mellom gutter og jenter. *Dating* og *flirt* er en uforpliktende ritualisert form for seksuelle møter, der man kan gå ut sammen, kysse på munnen – uten å ligge sammen.

I Frankrike finner vi disse sosiale fenomenene senere, da utvidelsen av skolegangen for de store massene først ble merkbar i slutten av 1950-årene. Denne sosiologiske definisjonen av ungdom bygger på *motsetningen* til voksenkulturen, og på motsetningen mellom maskuline og feminine roller. I følge Cunningham (2000 i Galland 2002) skiller denne modellen seg fra tidligere generasjonskontakter. Fra industrialiseringen helt frem til det 20. århundre var forholdet til foreldrene basert på plikt og solidaritet innen en familieøkonomi, og konstruksjonen av ungdom er symptomatisk for en omveltning av gjensidige forpliktelser mellom generasjonene. Ungdommene føler seg ikke lenger forpliktet overfor den eldre generasjonen, men stiller derimot krav til foreldrene. Denne ideen føres videre i betegnelsen *postadolescence* som dukket opp i 1980-årene (Béjin 1983 i Galland 2002), der ungdommene selv velger å forbli i en fase uten ansvar og bekymringer, med økonomisk støtte fra foreldrene. Denne parsonianske ansvarsløsheten blir til en forklaring på at ungdomstiden er blitt stadig lengre.

Nå har ungdom til alle tider blitt oppfattet som sære. Det ble nærmest fastslått en gang for alle av Socrates i år 450 f. Kr. at ungdommen oppfører seg ”feil”. Gisela Helmius uttrykker det slik

Den respekterar inte äldre människor, den har inget bordsskick, den är störande högljudd, den klär sig ”fel”, den lyssnar på kommersiell skvaldermusik, läser kvalitativt undermålig litteratur, tittar på utvecklingshämmande video, passar aldrig tider och cyklar på gångbanor. Kort sagt: Den utsätter sig i sin ”omognad” for risker och förstår inte sitt eget bästa (Helmius 1990, s. 2).

Ungdom som moderne sosiologisk begrep har ikke alltid eksistert, men faller sammen med oppdagelsen av barndommen på 1800-tallet, da borgerskapet sendte sine gutter på skole, i militæret, eller til utlandet på dannelsesreiser, i påvente av å tre inn i kulturelle roller som var fastlagte for dem av foreldrene. Jentene skulle forberede seg til ekteskap i hjemmet, eller bevare sin renhet i klostrene. Skolen, og kirken, skulle sikre en ramme om ungdommen, slik at de ble rede til å oppfylle foreldrenes, særlig fars, forventninger til dem. I arbeiderklassen, og blant bønder og fiskere, var det lite tid til slikt. Der gikk ungdommene rett fra barn til

voksen så snart de kunne ta i et tak, sammen med foreldrene, enten som tjenere eller arbeidere. Deres fremtid var mer uviss enn borgerskapets barn, men de kunne gifte seg tidligere, og de kunne forelske seg og elske sammen, uten at det skulle ramme familiens ære. Lovene om begrensning av barnarbeidet frigjorde tid for barna. Da skolen tok tak i også disse barna, og skolegangen gradvis ble utvidet, ble ungdom som begrep også del av denne sosiale gruppen. Det skulle bli en periode uten arbeid, men med opplæring og disiplinering, til beste for ungdommen selv og for samfunnet (Galland 2002). Skolen, kirken, filantroper og puritanere gikk gode tider i møte.

Ungdomstiden har alltid skapt spesielle følelser hos de voksne. De skulle ha en særlig kraft i seg, som enten skremte vettet av bekymrede voksne, eller som skapte begeistring hos de mer progressive, fordi det var en styrke som kunne tjene samfunnsendringer.

De autoritære ville kontrollere og disiplinere denne uregjerlige kraften, fordi ungdommene ikke visste sitt eget beste. Filantropene, og de progressive bevegelsene etter den første verdenskrigen, så det som en moralsk og politisk oppgave å beskytte ungdommen fra det moralske forfallet og farene i byene og fabrikkene (Galland 2002). Ungdommene skulle ut i frisk luft, og de skulle ta vare på kroppen sin. Samtidig med lønnet ferie i 1936, dukket det opp ungdomsherberger over alt i Frankrike, slik at også ungdommen skulle kunne vie seg til sunnhet, sport og kroppslig pleie. De var ennå ikke en selvstendig gruppe, men fortsatt underlagt de voksnes kontroll. Etter hvert skulle vitenskapen dominere de unge, og det ble starten på en storstilt medikalisering av ungdommen. Leger og psykologer så på ungdommen med bekymrede øyne. Kalde bad skulle forhindre den unge gutten fra å beskjeftige seg med intime forlystelser, for tidlig (Urbain 2003). Den unge jentas foreldre måtte passe godt på henne, og hun ble advart mot all verdens farer, om hun lot seg rive med i erotisk beruselse. Selv hadde hun ingen egen seksualitet før langt inn i det 20. århundre. Blant psykologene ble ungdomstiden forstått som lidelse og smerte, en biologisk fase de måtte gjennom, inntil de kunne puste lettet ut som voksne. Ungdom var også begynt å bli et "problem", og man ble stadig mer bekymret over ungdomskriminalitet og avvikende atferd, som var det en egenskap ved ungdommen selv, og ikke et resultat av det samfunnet de levde i. Ungdommen måtte behandles, og man foreskrev terapi (Galland 2002).

Vichy-regimet, som var en fransk marionettregjering under den tyske okkupasjonen 1940-1944, iverksatte pedagogiske tiltak, som skulle forhindre lediggangen som kunne true skolen og familiens autoritet. Dette kontrollerende regimet skulle bli videreført etter krigen, om enn i mindre autoritære former. Nå skulle *staten*, overta for foreldre og frivillige, og sikre at skolen ble stedet for dannelse og opplæring. Ungdomstiden ble stadig lengre, og

ungdommene ble til politiske objekter. Det ble starten på en egen ungdomspolitik. Pregingen var mer til nytte enn for pedagogiske formål. Den avgrensningen av en livsfase, konstruksjonen av ungdom som sosial kategori, som de voksne hadde foretatt, hadde blitt til noe det offentlige måtte regulere og kontrollere. Det var positivt for ungdommene å få utdanning, da det sikret dem arbeid og sosial mobilitet, men etter hvert skulle denne ungdommen sette en støkk i de voksne. På 1950-tallet utviklet det seg et ungdomsopprør, som sjokkerte både borgerskapet og arbeiderklassen. Det var ikke et politisk opprør, slik vi kunne se i gatene på 1960-tallet, men en synliggjøring av at ungdommene hadde utviklet egne samværsformer basert på gruppetilhørighet, egen kleskultur og egne musikkpreferanser, innen rammen av den utvidede skolegangen. Denne ble understøttet av kulturindustrien og kommersielle interesser. Idolene og filmstjernene satte dagsorden, og ungdomsgrupper brøt seg frem i gatene til forsvar av sin rett til å leve og nyte på egne premisser. Det amerikanske ungdomsidolet James Dean og den franske sangeren Johnny Haliday skulle bli symbolet på denne utviklingen. Det var ikke rom i den voksne verden for en slik selvstendig ytringsform, og de voksne ble fullstendig overrumplet, og visste ikke hvordan de skulle forholde seg til den. Samfunnet utnyttet både temaene og motene til ungdommene, men mislikte sterkt de spontane manifestasjonene (Galland 2002).

Studentopprøret i mai 1968 endret statusen til ungdommene i Frankrike (Galland 2002). De sosiale relasjonene mellom ungdom og voksne var diktert av moralske normer og regler som brøt med resultatet av utdanningsekspløsjonen på 1960-tallet. Det er et felles grunnlag for eksplosjonen av en ungdomskultur i begynnelsen av 60-årene og studentbevegelsen. Opprøret dreide seg om en emansivering av ungdommene, som fremmet krav om en slutt på umyndiggjøring og undertrykking. De stilte spørsmål ved de tradisjonelle relasjonene i familien, i institusjoner som skole, kirke og universitet, som var blitt påtvunget dem av voksne som motsatte seg endringer i retning av mer delaktighet og likestilling, og som nektet dem retten til å være annerledes. Det var et generasjonsopprør.

Historien om ungdom i det franske samfunnet er historien om oppdagelsen av barndommen og adolescensen i borgerskapet, og om ulike iherdige forsøk på å stenge dem inne i skoler og ungdomsbevegelser, inntil sprengningen av grensene rundt denne konstruksjonen, som samfunnet hadde vært med på å skape. Denne opprørske sprengningen var midlertidig, fordi det franske samfunnet har gitt ungdommen en stor grad av autonomi og redusert antagonismen som var grunnlagt på alder som eneste kriterium. Opprørerne fra 1960-tallet har overlatt plassen til dagens lydige generasjon, om ikke resignerte, som først og fremst er opptatt av å bli integrert i de tradisjonelle strukturene arbeid og familie. De sosiale

bevegelsene hvor ungdom befant seg i sentrum har avtatt, men generasjonsmotsetningene har ikke forsvunnet, selv om de er mindre intense (Galland 2002).

Men mulighetene for å få *innpass* i den voksne verden er blitt svekket. Det er lettere for ungdom i dag å leve et ungdomsliv i forhold til de voksne på det moralske og sosiale planet, men det er mye vanskeligere på det økonomiske planet. Etter å ha vært fornektet som autonom gruppe, er ungdom anerkjent, men de lever i en forlenget usikker tilstand, som ikke er organisert rundt en sosial rolle, men dreier seg mer om sosial identitet.

Man har gått over fra en sosialiseringsmodell for formingen av voksenrollen til en ny (Galland 2002). Ungdomstiden blir derfor forstått sosiologisk som tiden mellom opprinnelsesfamilien og danningen av egen familie som reproduktiv enhet. Sosialiseringen åpner for eksperimentering og livsformer som er tilpasset de moderne kravene til å tre inn de voksnes verden som individer, fremfor identifikasjon med roller og strukturer i den opprinnelige kulturen.

Skolegang og sosial mobilitet stiller spørsmål ved den gamle sosialiseringsmodellen. Gruppen man tilhører, eller det sosiale miljøet man kommer fra, fungerer sjeldnere eller svakere som referansepunkt. I dag vil miljøet man aspirer mot, mer enn det man kommer fra, virke inn på valgene man tar. Derfor sier man at identiteten blir konstruert, snarere enn at den arves. I fasen for eksperimenter, konstruerer unge mennesker derfor gradvis en sosial og yrkesmessig identitet, og bestreber seg på å la den sammenfalle med en mulig fremtidig status (Galland 2002). Unge mennesker vil dermed frigjøre seg sosialt og identitetsmessig fra den eldre generasjonen, og skape nye roller, relasjoner og livsstiler, som kan være grunnlagt på andre verdier enn verdiene til foreldrene og besteforeldrene. Som vi vil se av intervjuene i undersøkelsen, vil ungdom i Menton være bundet av de tradisjonelle verdiene, men samtidig være friere enn foreldrene. De eksperimenterer ikke bare med nye livsformer, men introduserer andre konstruksjoner for kjønn og seksualitet, som kan stå i motsetning til hva som forventes lokalt, noe som kan skape spenninger mellom ungdommene, og mellom foreldrene og de unge.

Når man skal avgrense de sosiale konturene av dagens ungdom, må man flytte fokus bort fra den tiden de utdanner seg, dvs. den aldersperioden de går på skole eller universiteter og høyskoler, som konstituerende for den sosiale kategorien ungdom, til den perioden da de står i inngangen til voksenlivet (Galland 2002). Det er her spenningene kan finnes. Muligheten for arbeid og bolig er små, særlig for de med lavere utdanning, og avhengigheten av foreldrene er blitt et kjennetegn ved mange unges livsforhold. Det tar lenger tid for dagens unge å få fast jobb og egen bolig enn foreldregenerasjonen, og det som er blitt kalt

”postadolescens” er mer en påtvunget, enn en selvvalgt status. De tidligere definisjonene på ”voksen” som det å være klar til å forlate familien, er stadig mer utsatt, og perioden er lengre for gutter enn for jenter. Det er forskjell mellom ”living away from home” og ”leaving home” (Cunningham 2000 i Galland 2002). Bor de borte fra hjemmet, er det som regel med økonomisk støtte fra foreldrene, og mange unge bor hjemme til i slutten av 20-årene. Dette gjelder særlig gutter i de lavere sosiale klassene, fordi jentene tar kortere utdanning, og flytter tidligere hjemmefra for å stifte egen familie med barn. Den perioden mange unge tilbringer utenfor hjemmet, før de er i fast arbeid, bærer preg av eksperimentering og utprøving av allianser, men de bryter ikke båndene med familieenheten i samme grad som vi kan finne i Skandinavia. I 1996 bodde bare 15 % av unge danske mellom 20 og 25 år hjemme, i motsetning til 52 % i Frankrike, og over 80 % i Italia og Spania (*Eurostat, Panel communautaire de ménages, vague 3, 1996* i Galland 2002). Før 1980 var perioden mellom ungdom og voksen, i betydningen utdanning og senere ekteskap i ferd med å bli kortere. Denne krympingen avtar etter 1980, på grunn av dårligere utsikter til arbeid. Derfor tar mange unge lengre utdanning, og ”live away from home” for en stund, men de er avhengig av foreldrenes økonomiske støtte, og koblingen mellom voksenrollen og ekteskap har opphørt. Det tar lenger tid å tre inn i de voksnes rekker, i betydningen fast arbeid og egen bolig. De siste 30 årene har alderen økt for inntreden i arbeidslivet (Galland 2002).

At ungdom i Danmark flytter hjemmefra tidligere enn i Frankrike og Italia, forklares med ulikheten i synet på det å være ”voksen” i den skandinaviske kulturen og i middelhavskulturen. I Skandinavia oppmuntres de unge til å tre inn i ”voksne” roller fra de er 18 år, gjennom å tildele dem sivile rettigheter og rettslig ansvar. De får stemmerett ved fylt 18 år, og får samtidig rettigheter som åpner for selvstendighet og uavhengighet. Ungdom i Skandinavia kommer ikke nødvendigvis tidligere ut i arbeidslivet, men studielån uavhengig av foreldrenes inntekt, arbeidsledighetstrygd, bostøtte og sosialhjelp sikrer dem tilgang på tilstrekkelige ressurser til å stå på egne ben. I Frankrike er de avhengig av foreldrenes økonomiske bistand, men den franske modellen for autonomi ligger mellom den familialistiske middelhavsmodellen (Italia, Spania, Portugal og Hellas) og den nordiske offentlige modellen. Selv om de tradisjonelle bindingene er blitt svakere, vil familiemodellen knytte de unge tettere til barndommens familie. De kulturelle tradisjonene i Sør-Europa gjør det usannsynlig å leve fullstendig utenfor familiestrukturen, og gjør det vanskeligere å oppnå uavhengighet. Store arbeidsledighetstall, og svak statlig støtte overfor ungdom, hemmer ungdommene ytterligere i å oppnå en selvstendig voksenstatus. Kontrasten er slående: ved fylte 25 år i 1996 hadde 40 % av danske unge oppnådd nesten full uavhengighet med hensyn

til egen bolig, etablert samliv, finansiell autonomi og fast arbeid, i motsetning til 25 % av de franske, og kun 5 % av de italienske i samme alder (*Panel européen des ménages, 1996* i Galland 2002).

I lys av dette er ”ungdom” muligens et annet ord i Menton enn i Norge. Kanskje derfor var gymnaselevene så ivrige etter å få høre hvordan det er å være ung i Norge. De franske guttene gledet seg til at ”les suédoises” skulle feriere i byen, hva nå det måtte bety?

Medianalderen for seksuell debut er ca 17 år i Frankrike (Galland 2002), og skiller seg ikke mye fra Skandinavia. De fleste samleiedebutene skjer i ferien, og franske ungdommer har god tilgang på prevensjon. Generelt har den moralske rigiditeten og puritanismen som gjaldt etter den andre verdenskrigen langsomt, men sikkert endret seg, og foreldrene er mer tolerante enn besteforeldrene overfor utenomekteskapelig sex. Men - liksom i Norge - snakker ungdom sjeldent med foreldrene om intime relasjoner, og ungdommene er overlatt til seg selv. Privatlivet, og det intime livet leves utenfor foreldrenes blikk. Men kjærlighetsidealet og kravet til trofasthet lever videre, særlig blant jentene. Det er ingen epikureisk hedonistisk tendens i retning av at kun fysisk attraksjon skal gjelde når ungdom søker sammen.

Seksualitet og kjønnsidentitet som sosial konstruksjon

Studier omkring seksualitet anvender gjerne ”seksuell debut” som synonymt til samleiedebut. Dette er i følge Helmius (1990) en form for ”samleiefiksering” som må dels forstås ut fra at det heteroseksuelle samleiet skiller seg fra andre seksuelle handlinger ved at man dermed kan lage barn. Dels fordi samleiet er en relativt entydig handling, som kan tidfestes. Det er også en handling de aller fleste husker eksakt. Dette kan føre til at resonnementer omkring seksuell debut bygger på noe helt annet, nemlig samleiedebut. Men samleiet er gjerne en av flere former for seksuelle erfaringer som er vesentlige for ungdomstidens sosio-seksuelle utvikling (Helmius 1990).

Seksualiteten kan ses som en verdi i seg selv, og som et sentralt element i personligheten. Den er en måte å uttrykke og utvikle oss selv på og et viktig bånd mellom kjærester. Men dersom man betrakter seksualiteten som en *sosial konstruksjon*, vil den være noe mer enn bestemt av fysiologiske forutsetninger for å føle lyst eller evnen til å praktisere seksualiteten. Den måten seksualiteten kommer til uttrykk på vil kunne vurderes av andre – og av oss selv – som mer eller mindre god, sunn, naturlig, akseptabel eller uakseptabel, alt etter normene i den kulturen vi tilhører (Evensen 1997). Seksualitetens sosiale uttrykk – ”når, hvor, hvordan, hvorfor og med hvem” – er kulturelt bestemte uttrykk, og varierer så vel mellom

samfunn, som over tid (Helmius 1990). Samfunnet kommer inn som tredje part når to mennesker er sammen seksuelt, og det er dermed samfunnets *forestillinger* om seksualitet som er bestemmende for hvordan individet håndterer seksualiteten. I sosialiseringprosessen inngår de ulike forestillingene om hva som anses som "naturlig", og ungdommene er delaktige i dette samfunnets rådende forestillinger.

Kjønnsidentiteten er et vesentlig element i personligheten, men den er også en viktig del av den sosiale identiteten. Det kroppslige kjønn er blant annet bestemt av kromosomer og hormoner, mens det sosiale kjønn er det kjønn vi får tildelt ved fødselen. Men de ulike måtene menneskene kan markere eller få bekreftet kjønnstilhørigheten sin på, vil som seksualiteten være sosialt og kulturelt bestemt. Den vil også variere etter hvilken fase i livsløpet vi er, og etter situasjonen.

Ungdomstidens seksuelle sosialisering kan betraktes som et dilemma mellom voksenverden og ungdomsgruppen, men den kan også betraktes i lys av kjønnskiller innen ungdomsgruppen (Helmius 1990). Selv om det kan finnes forskjeller mellom jenter og gutter med hensyn til vilkårene for den seksuelle sosialiseringen, så har de det til felles at de har tilhørighet til ungdomsgruppen, men ikke i voksenverden, samtidig som de er delaktige i det samme samfunnet som de voksne.

Det er ungdomsgruppens forståelse av hvilke normer som gjelder, og hvilke posisjoner som er tilgjengelige for dem i konstruksjonene av Menton, som ligger til grunn for denne studien. Hvorvidt de identifiserer seg med eller mot stedet som *Småbyen*, *Gamlingbyen*, eller *Perlen*, kan forstås som opplevelser av sentralitet eller marginalitet i disse konstruksjonene.

Ungdommene søker bekræftelse *i* og *mot* samfunnet de lever i. Homogeniteten (i forholdet vi og de Andre) i de ulike ungdomsgruppenes holdninger overfor voksenkonstruksjonene, er organisert rundt temaer som dreier seg om *moralske og sosiale konflikter* med voksensamfunnet og *retten til byen*, men den er også konstruert rundt *adgangen til voksenlivet*, og ikke minst adgangen til en selvstendig rolle som *seg selv som subjekt*.

Fordi den sosiale identiteten kontinuerlig skapes og endres i relasjon til andre, vil ungdommenes lengsler, drømmer og ambisjoner kunne være i strid med eller i samsvar med, den stereotype, autentiske og uforanderlige stedsidentiteten som markedsføringen er tuftet på. Atferden som er *in place* eller *out of place* (Cresswell 2004), vil være grunnlagt i et eksisterende klassifikasjonssystem av "når, hvor, hvordan, hvorfor og med hvem" (Helmius 1990), både når det gjelder ungdommen som aldersgruppe i relasjon til de voksne, de vennsforholdene de kan ha, og i forholdet til kropp, kjønn og seksualitet.

Sted som konstruksjon

Henri Lefebvre (1991 i Soja 1999) instruerer oss i å forstå den sosiale romligheten som bestående av tre former – romlig praksis, representasjonenes rom, og det levde rommet, og han hevder at den romlige praksisen og representasjonenes rom fungerer sammen som det dominerende rommet. For å forstå erfaringene til menneskene som bor på et sted, må man søke etter *Andre steder*. Det forutsetter at vi inntar et froskeperspektiv på sted, hvor vi lar menneskene komme til orde med sine opplevelser og erfaringer. Deres konstruksjon av sted kan stå i motsetning eller i harmoni med de konstruksjonene som inngår i de hegemoniske diskursene, og vi kan dermed få øye på makten i representasjonene, og at det vil være posisjoner som er tilgjengelige for noen, og ikke for andre. I følge Cresswell (2004) vil den atferden som ikke samsvarer med normene som gjelder på et sted være *out of place*, og det omdømmet et sted har fått som et særskilt kulturelt territorium, vil kunne virke konstituerende på den atferden som anses som akseptabel og uakseptabel. Dette vil bli hevdet av de gruppene som har felles interesser, og kan i sin tur virke styrkende på disse gruppenes identitet (Hily og Rinaudo 2002). Dette territoriet vil dermed kunne forstås i termer av eksklusjon og inklusjon. Det vil derfor være sosiale spenninger mellom ulike grupper av befolkningen på et sted, avhengig av hvilke interesser som blir berørt, og hvorvidt deres identitet er forankret lokalt eller globalt.

I konstruksjonen *Gamlingbyen* refererer ungdommene til seg selv som homogen gruppe. Her får vi tilgang til forestillinger og kategoriseringer som er ”felles”, som et kollektivt meningsfellesskap (Fosso 2004). Det er de voksne mot de unge, politikerne mot lokalbefolkningen, og de viser til ulike former for dominans som fratrer dem retten til byen. I de politiske og økonomiske diskursene om hvem som skal favoriseres i markedsføringen av byen, blir *ungdom* som sosial kategori en svært diffus betegnelse basert på alder, og den bygger på en essensialistisk forståelse av ungdom som tilhørende en selvnyttende, kravstor og uregjerlig gruppe. De gjeldende normene gjør ungdommenes livsutfoldelse til avvikende atferd, eller *out of place*, som må forhindres for ikke å forstyrre de gamle. *Gamlingbyen* blir et fiendtlig rom.

Fordi vennskap, kjønn, kropp og seksualitet er viktig i ungdomstiden, viser undersøkelsen at det er nødvendig å dekonstruere denne aldersbaserte homogene gruppen, til å gjelde ulike erfaringer, verdier og normer avhengig av tilhørigheten i ulike grupper, og de konstruerer ulike steder avhengig av ulike sosiale identiteter.

Småbyen samsvarer med den harmoniske og trygge *Village Méditerranéen*, som er idealet i den politiske diskursen i tilknytningen til den nye byplanen for Menton. Dette nostalgiske idealet bygger på en rigid stereotypi, som skal tjene økonomiske formål, og gjør det mulig for politikerne å ta romlig kontroll over byen (Sibley 1995). Turismepolitikken bygger på en idyllisert lokal identitet som blir påtvunget de lokale, i arbeidet for å gjøre byen til en eksklusiv vare for en økonomisk og kulturell elite (Cuturello og Rinaudo 2002). Denne konstruksjonen er med på å gi byen et omdømme som et spesielt kulturelt territorium, som gir innbyggerne en opphøyet sosial status (Hily 1996). De som nyter godt av ryktet om stedet for ”livskunst”, vil være med på å holde ved like dette bildet. Noen i byen vil derfor kunne bli ”uten sted”.

For de tradisjonelle ungdommene er Menton en vennlig og kjær liten by, hvor de er sentralt plassert og beskyttet av sin sosiale tilhørighet, og det markedsførte idealet kan være med på å styrke deres identitet. For de moderne er denne Småbyen et undertrykkende rom med konformitetspress og strenge kjønnskoder og normer for seksualitet, som gir dem en marginalisert posisjon. Hadde det ikke vært for turistene, ville Menton ha vært en landsby, i negativ forstand, hevder de.

På den andre siden inngår det i konstruksjonen av *Perlen* også truende elementer. De som besøker byen kan skilles mellom de som reiser igjennom, *touristes*, og de som slår seg ned *villégiateurs (sommergjest)* (Urbain 2003). Begrepet *villégiateurs* dukket opp på 1700-tallet, og betegnet de som reiser til et sted og slår seg ned der. Vinterturistene slo seg ned, og hevdet rettigheter til stedet, som sto i konflikt med de lokale. Fordi turistnæringen ønsker at turister skal slå seg ned i byen, blir boligprisene presset i været, og forretninger og restauranter retter seg inn mot en kjøpesterk kundegruppe. Fremtiden til de unge i Menton blir usikker, fordi de ikke lenger har en garanti for at de kan bli værende, eller vende tilbake etter studier, for å stifte familie. Jobbmarkedet er begrenset, og tilgangen på boligmarkedet blir svekket. Inngangen til voksenlivet har en høy pris.

Det er særlig italienerne som utgjør en trussel på boligmarkedet. De siste 5-6 årene har italienere kjøpt opp de fleste leilighetene langs stranden, og mange velståendes jakt på feriehus støter ut ungdommen. I tillegg til at italienerne vekker til live minnet om invasjon og maktutøvelse under den andre verdenskrigen, bidrar det store antallet italienerne som fyller gatene i helger og ferier til et voksende hat mot den *latinske søsteren*. Turistlivet er iscenesettelse av lyst og nytelse, og stranden og turistsonen i sentrum blir en kamparena for oppmerksomhet, suksess og velstand, og setter grenser for *kroppens rom*, som kommer under press fra forventningene til utseende, prestasjon og vellykkethet (Urbain 2003). Den

forføreriske *påfuglen*, eller *The Latin Lover* inntar den erotiske krigssonen, og oppleves som krenkende for jentene, og truende for guttene, som frykter at italienerne skal stjele damene deres.

Det oppstår et dilemma for ungdommene i Menton. De lever *i* denne voksne verden, men også *mot* den. De tilpasser seg normene, ved å opptre i tråd med normene om harmoni og fred i *Småbyen*, og i tråd med normene for velstand og suksess i turistbyen. Motstanden kommer til uttrykk i forhold til dominansen som er innskrevet i det samme rommet, og de lever i spenningsfeltet mellom lyst og kontroll.

Konsekvensen er at de kan oppleve seg som utestengt i *Gamlingbyen*, innestengt i *Småbyen* og invadert i *Perlen*.

Besteforeldregenerasjonen er født før den andre verdenskrigen, og er de som dominerer i *Gamlingbyen* Menton. Foreldrene tilhører 68'erne! Selv om verdiene nærmer seg mellom voksne og ungdom, vil de gamle være mer restriktive og konservative enn foreldregenerasjonen, både med hensyn til seksualitet, politikk, religion, ideologi – og intoleranse. I følge Galland (2002) vil denne intoleransen være tuftet på en sterkere tro på at klare, ukrenkelige prinsipper virker inn på atferden og de valgene en tar i ulike faser av livet. Derfor oppstår det lettere konflikt mellom gamle og unge i Menton, så lenge byen som vare innrettes på de gamles behov for nattero og trygghet. Vi vil nedenfor se at enkelte i foreldregenerasjonen hevder at byen styres etter en "rolighetspolitikk" (*politique de tranquillité*) som stenger de unge ute. Samtidig med at det fremmes en elitistisk form for turisme som favoriserer velstående middelaldrende mennesker med stor sans for kultur og velvære, vil dette også ramme de unge.

Hva når 68-generasjonen blir pensjonister? De "kule" pensjonistene vil kanskje kreve noe annet av byen, enn dagens gamle?

I studiet av ungdomsliv er det ikke tilstrekkelig å avdekke de sosiale prosessene som virker inn på deres identitet. Det er nødvendig å vektlegge betydningen av *stedet*, for å finne mangfoldet av erfaringer, og ulikheter i deres sosiale og romlige konstruksjoner (Young 2002). I tråd med teorien til Lefebvre, vil vi kunne få innblikk i det levde rommet, om vi studerer de ulike relasjonene ungdommene – som sosiale aktører – har med sine hverdagslige omgivelser, og studere interaksjonen med ulike rom, steder og landskaper. Ungdommene i Menton forholder seg til ulike bilder av byen som er skapt av voksne. Disse konstruksjonene er abstraksjoner, som innehar elementer som ikke nødvendigvis samsvarer med de elementene som inngår i konstruksjoner ungdommene skaper som sine egne. Bruken av dette rommet er kontrollert av de voksne. Den bruken av rommet som de voksne bifaller, er basert på

ideologiske forestillinger om at visse former for atferd er riktige for visse romlige kontekster. (Valentine 1996 i Young 2002). I forhold til verdiene til de voksne, vil ungdommenes livsutfoldelse kunne bli vurdert annerledes av de voksne, enn av ungdommene selv.

Dimensjoner som inngår i ungdommenes konstruksjoner av Menton, er den geografiske plasseringen lengst i øst av departementet Alpes-Maritimes og nærheten til Italia og Monaco. Den demografiske dimensjonen understrekes som særlig betydningsfull, og naturgeografiske elementer som fjellene og havet, og ikke minst klimaet, tillegges valører som forklarer byens attraktivitet. Byen blir til en fritidssone fjernt fra hverdagslivets kjas og mas. I brosjyrer der ungdom er avbildet, fremstår de som lykkelige brukere av hva byen har å by på av strandliv og spennende opplevelser på sjøen.

Fastboende unge i Menton er en sårbar gruppe. Det de voksne kanskje ikke ser, er at selv om fjellene og havet, den middelalderbyen og alle de frodige hagene virker tiltrekkende på de besøkende, så kan roen vinterstid, og det intense livet i helger og i ferier være både noe tillokkende for de unge, men også inneha truende elementer.

For turistene er dette møtet med Menton som et første møte, eller nye begynnelse hver gang de vender tilbake. For ungdommene i Menton er dette repetisjoner, år etter år.



*The Latin Lover til hest. Bilde fra årets sitronfestival (2005).
(Privat foto: Robert Parabis)*

Festen er et annet sted

Gamlingbyen

Undersøkelser av ungdomsliv i Frankrike viser at unge mennesker i stadig økende grad tilbringer fritiden ute med venner. De foretrekker å gå på konserter og restauranter, fremfor å treffes hjemme hos hverandre. Tenåringsgutter oppholder seg noe mer på barnerommet foran TV-en og dataen, mens jentene og de eldre guttene treffes på steder utenfor hjemmet (Galland 2002).

Med gatene fulle av eldre mennesker, er det ikke lett å få øye på ungdom. Nå er det slik at de gamle trekker innendørs i kveldingen, og gatene tømmes for folk. Hvorfor det ikke er ungdom å se i gatene, begrunner ungdommene med at det ikke finnes møtesteder for dem. Dette er en villet politikk, hevder de, og de velger i stedet å dra til Monaco eller Nice for å ha det moro.

Som vist i innledningen, hevder Foucault (Allen 1999) at makt kan være aktivt konstituert gjennom rom. Måten rommet er organisert på, kan forstås som integrert i hvilke typer atferd man ønsker å tillate. I konstruksjonen av *Pensjonistenes by* skapes byen til en fredelig og trygg by for eldre mennesker, hvor de ikke har noe frykte. Verken for den volden man kan finne i storbyen, eller for ungdomsbander eller ungdom som sløser bort tiden sin på barer og caféer. Det er en god by for gamle mennesker. Det er korte avstander til de fleste attraksjonene, og det går busser til sightseeing i de berømte hagene, noe guiden til disse attraksjonene beklager.

De eldre ønsker seg alt i gangavstand, og forhindrer at byen utvikles til aktiviteter som kan tiltrekke mer dynamiske og mobile mennesker (guide).

For ungdommene fremstår Menton som en by for gamlinger, og denne *Gamlingbyen* er tappet for sosialt liv, og blir dermed en død by for dem. Deres opplevelse av stedet som utelukkende skapt for å dekke gamle menneskers behov, begrunner de med at det eksisterer en forståelse av ungdom som bråkete og farlige. Denne essensialistiske forståelsen av ungdom som sosial kategori, kan vi finne i de politiske og økonomiske diskursene om hvem som skal favoriseres i markedsføringen av byen. Vi har tidligere lest ordførerens uttalelse om at Menton er en *sivilisert* by, som kan tjene som eksempel for andre byer. Byen blir betegnet som en liten by, *à taille humaine* (med en human størrelse) preget av ro og fredfylt samhørighet. Myndighetene har forpliktet seg til å skape orden og fred, og deres oppgave er å

oppretholde den sosiale harmonien. I folkemøtet 16.6.04 om ny byplan for Menton, hevder ordføreren:

Man forteller at det ikke er noe å gjøre for ungdom her. Når jeg spør tilbake hva som menes med det, får jeg til svar at det ikke finnes nattklubber! Bare så det er helt klart: Det offentlige har verken mulighetene eller ansvaret for å åpne nattklubber. Dersom det kommer private initiativer om å åpne en pub der de unge kan danse, vil vi med glede gi autorisasjoner. Men det er ikke vi som skal gjøre det, det er innlysende.

Før han fortsetter:

Som alle vet, bør ungdommene gjøre lekser og drive med sport, fremfor alle andre ting. Selv om dette kan høres litt gammeldags ut, holder jeg på det.

Ungdom har ikke den samme retten til byen som de gamle, og har en svak forhandlingsposisjon når de forsøker å endre på noe i byen.

Vi møtte ordføreren for 6 – 7 år siden for å be om en skatepark. Han fortalte oss at vi måtte ha 3000 underskrifter for å få det igjennom. De gamle slo oss med 5000 underskrifter. Om ordføreren hadde villet gi oss en skatepark, hadde han ikke bedt oss samle underskrifter! Vi fikk skatepark først i fjor, fordi politikerne så at mange unge dro til Nice, Monaco og Italia. Derfor fikk vi en skatepark til slutt (gutt 17 år).

Men denne skateparken og fotballbanen som ble lagt til strandsonen i den fasjonable bydelen Garavan, må i følge den nye byplanen, vike plassen for et firestjerners hotell med velværesenter, for å kunne markere byen ytterligere som et sted for ”natur, kultur og hedonisme”, og for å gi et tilbud om større konferanser for et kresent klientell (ordføreren 16.06.04). Gjennom denne byplanen iscenesetter myndighetene bylivet. Det skapes en grense mellom *siviliserte* på den ene siden av grensen, og de *usiviliserte* på den andre.

Ut fra denne oppfatningen av ungdom, og av hvem som har retten til byen, blir denne konstruksjonen et undertrykkende rom, hvor stadig flere posisjoner i representasjonene blir gjort utilgjengelige for de unge.

L'hiver dans le Midi som symbolsk og metaforisk uttrykk for et behagelig og sorgløst liv blir holdt i hevd, og forestillingene om Mentons helt særegne mikroklima har ført til at stadig flere pensjonister kjøper seg hus i Menton.

Det kommer ikke til å forandre seg. Pensjonistene kjøper seg et pent hus og installerer seg her. Det er de gamles by! Den lever om vinteren på grunn av de gamle (jente 17 år).

I motsetning til feriebyer som Juan les Pins og St. Tropez er det stor aktivitet i turistnæringen hele året. Men de unge opponerer mot det bildet som skapes av Menton som en by som egner seg for pensjonister, fordi det tildekker de store spenningene som eksisterer mellom ungdommene og de gamle.

De gamle – de kommer ikke herfra. Det er fryktelig! Det er døden for Menton. Det er ikke hyggelig når man er ung. Det skaper problemer for ungdommene. De liker ikke

ungdommene. De er uhøflige overfor ungdom, og de finner alltid noe å utsette på oss. De tror vi alle er kriminelle og farlige. Byen er tom om vinteren på grunn av de gamle (jente 17 år).

Forholdet mellom de gamle og de unge er ikke veldig godt. Det er lite forståelse for ungdom. Om jeg går alene på fortauet, vet jeg at de vil holde på vesken sin, om jeg går forbi, fordi de er redde (gutt 17 år).

Mange gamle liker ikke tilstedeværelsen av ungdom. De snakker stygt til oss når vi bruker rollerblades på fortauene langs stranden (gutt 17 år).

Ungdommene har nærmest portforbud, og må holde seg borte fra sentrumsgatene etter kl. 19.00, da alle barer og forretninger stenger dørene. Det eneste som er åpent er dyre restauranter og Kasinoet med spilleautomater. Vi skal senere få lese om et sted i byen som er skapt for ungdom, men det er et sted som få vet om.

Byen er et gamlehjem. Det er muggent her, fordi det bare er gamle her. Det er så kjedelig! Ingen diskoteker, fordi de gamle skal sove. Det er ingenting å gjøre her for ungdom! Jeg vil reise vekk. De gamle får oss til å reise herfra (gutt 17 år).

Dette ryktet bidrar til at ungdommer ikke vil komme fra andre steder hit heller, og forsterker tomheten som preger byen.

Her er det altfor mange gamle mennesker, og ikke noe særlig å gjøre for ungdom. Ingen disko, ingen bowling, ingen konserter om kvelden. De få pubene her, er for dyre (jente 17 år).

For unge mennesker er det ingenting å gjøre her, fordi de gamle ikke vil bli forstyrret (gutt 17 år).

Det er mange negative sider ved Menton. Det er mange gamle mennesker, og de er ikke særlig hyggelige mot ungdom. De aktivitetene som finnes, er kjedelige, fordi de er innrettet for de gamle. Ingen steder å gå for å danse, eller en pub med musikk. Om vinteren er det ingen her, det er en død by (gutt 17 år).

Bortsett fra gågata, forretninger og kino, er det ingenting å gjøre her. Om kvelden er det ingen steder vi kan treffes, ingen puber eller diskoteker (jente 17 år).

Det eneste møtestedet her, er stranden om sommeren. Det er ikke musikkbibliotek, ingen barer, ingen møtesteder. Byen er ikke dynamisk. Den mangler butikker, en stor kino, universitet (gutt 17 år).

Fordi det er så mange gamle her, er det ingenting for ungdom. Ingen innendørs tennishall, eller treningsstudio, eller steder der vi kan ha fest (gutt 17 år).

Ikke alle ungdommene snakker nedsettende om de gamle. En av guttene synes at de er hyggelige og greie å prate med. Han setter seg ofte ned sammen med dem på fortauskafeer, og sier han lærer mye av det de har å fortelle om fra gamle dager.

At Menton er en "*ville des vieux*" (by for gamle), er nærmest en udiskutert sannhet i Frankrike, og virker utstøtende på ungdom.

Selv om det igangsettes en del for ungdom i denne byen, vil denne etiketten henge ved byen, og ungdom vil ønske å reise ut. Snakker man med hvem som helst i Frankrike, vil de si at dette er de gamles by. Det er nærmest opplest og vedtatt. Og fordi folk har betalt en formue for å bo langs stranden, forbeholder de seg retten til å kreve å kunne hvile (kvinne 40 år).

Bråket, *le bruit*, har alltid vært tema i Menton. I tillegg blir det hevdet at skal man trekke til seg velstående mennesker fra andre byer, vil spørsmålet om *sikkerhet* være avgjørende.

Jeg har bodd her i 25 år, og hele tiden har dette vært et problem. Bråket, bråket, bråket. I Juan les Pins aksepterer man støy, særlig om sommeren, men slik vil det aldri bli i Menton! Nærheten til Monaco spiller in her. Der er det i ferd med å bli fullt, og skal man tilfredsstille boligsøkere derfra, må kunne tilby sikkerhet. Det er jo på moten i dag, det er det som selger! (kvinne 40 år)

Intoleransen overfor fremmede, som de unge tilskriver de gamle, skaper ytterligere spenninger. Fordi byen er en turistby, hevder enkelte av ungdommene at den er et krysskulturelt møtested. Kontakten med andre kulturer beriker det sosiale miljøet, men det er en hake ved dette.

Frykten blant gamle mennesker for volden og uroen som kommer frem i media, bidrar til at eldre gjerne står lengre til høyre på den politiske skalaen. I følge en av de voksne i byen, vil byen degenerere rasistisk (kvinne 62 år). Dette føyer seg inn i en politisk tradisjon i Middelhavsregionen, der protestene har stått sterkt i forhold til Paris og til Staten, og i kampen mot den tyngende fattigdommen i regionen. Her har det eksistert et "oss" i opposisjon til sentralmakten, og i en markering av annerledeshet basert på en myte om at middelhavskulturen står fjernt fra bykulturen. Men den nasjonale identifikasjonen har stått sterkt i forhold til innvandringen fra Sør (van Eeuwen og Viard 2003).

Området har hatt stor innvandring fra Nord-Afrika, og svært mange repatrierte franske borgere etter Algeriekrigen i 1962 (*Pieds Noirs*) slo seg ned i et klima de hadde så kjært i Algerie. Frigivelsen av Algerie ble opplevd som et svik, og mange aldrende *Pieds Noirs* nærer fortsatt en bitterhet overfor nordafrikanere som får arbeide og bo i Frankrike. Partipolitisk har velgerne derfor gruppert seg enten som "røde" eller "hvite". Dette forklarer den store oppslutningen om den høyreekstremistiske Le Pen og partiet Front National (van Eeuwen og Viard 2003). Denne spenningen virker inn på ungdommene.

Gamle mennesker er redde. De er redde for det fremmede, derfor stemmer de Front National. (jente 17 år).

De gamle hater araberne! De kan ikke fordra dem! Uansett. Det er kun et spørsmål om hudfarge, og de sier at det er alltid de som forstyrrer. Frykten for terrorisme nå, gjør det ikke noe bedre (jente 17 år).

Innvandrere fra Maghreb (Algerie, Tunis og Marokko) nyter godt av den sosiale statusen Menton har i andres øyne. Fraværet av kriminaliteten man kan finne i forstedene i Nice, gir dem en sterkere posisjon enn innvandrere i storbyen. Å bo her, er et uttrykk for en vellykket integrasjon, så sant de ikke utfordrer nabolagsnormene og forholder seg anonyme (Hily 1996).

Menton markerer seg som et "ikke-Ventimiglia" i sitt syn på migrasjon. Tusenvis av turister, deriblant busslaster med pensjonister, besøker det velkjente Fredagsmarkedet i Ventimiglia. Her dominerer arabere og kinesere uten fast bopel, og byens status som transittsted for migranter, gir byen et kosmopolitisk preg som oppmuntres av de italienske myndighetene. I Menton er grensepolitiet svært aktiv på togene og på grenseovergangen mot Italia, for å beskytte byen mot ulovlig innvandring. Men innsalget av eksotisme aksepteres for å glede turistene. Arabiske gateselgere tillates på stranden, men de får ikke gå i jeans og t-skjorter slik som i Ventimiglia. De må bære tradisjonelle folkedrakter og kun selge det som kan sortere under "African Art" (Hily og Rinaudo 2002).

Ungdommenes konstruksjon av Menton som *Gamlingbyen*, og en by med sterke sosiale spenninger, står dermed i kontrast med de offisielle bildene av salgsvaren. Men den harmonerer med det bildet som skapes av de argeste motstanderne blant middelaldrende mennesker, som selv opplever at den tomheten som *Gamlingbyen* representerer også får dem til å ville søke seg derfra.

Vi har ikke noe å gjøre her vi heller! Her blir man deprimert, ikke noe sted å ta et glass, eller et sted man kan treffe folk (enslig kvinne, 50 år).

Skal man tiltrekke seg de nye gruppene av pensjonister, som er "kulere", må man starte musikkbarer eller lignende. Gjerne med kjente musikere (eiendomsmegler i 40-åra).

Fremtiden for Menton ser dystert ut. Det vil komme stadig nye grupper av pensjonister, men dette kan føre til at byen dør.

Ikke bare byen, men hele Côte d'Azur (kvinne 40 år).

Kyststripen forgubbes, fordi den er tiltrekkende for vinterturister, men den vil forgubbes også fordi unge mennesker vil måtte flytte ut. Inn kommer turister som kjøper opp husene til ferieboliger, og ungdommene mister mulighetene til å ha et voksenliv på hjemstedet.

Menton slukner (geograf Univ. i Nice).

Byen er for pensjonister, som fjerner seg fra livet, fra byen, fra støyen. Myndigheten burde tenke på at de er fortiden, mens vi er fremtiden (jente 17 år).

Når solen begynner å varme om våren, reiser de gamle hjem, og byen åpnes opp for heftig partyliv, og blir en del av *Red Hot Riviera* (gutt 20 år). Barene slår opp dørene, og man kan høre lyden av tallerkener og klirrende glass langs den lange strandpromenaden. Stranden syder av folk, som sitter nærmest oppå hverandre, og på sjøen freser eksklusive hurtigbåter, og luksusyachtene legger til i havna. I gatene kjører Ferrarier, og i kabrioletene sitter de rike og myser mot solen. Motebrillene er på, og "Riviera-chic"-stilen har inntatt Menton.

Før ungdommene kan ta del i det yrende sommerlivet, må de avslutte skolen før ferien. Forventningene er store for hva sommeren kan bringe med seg av opplevelser, liksom de fleste andre ungdommer ser frem til sommerferien. Men det er ennå ikke tid for å forlate den småbyen de lever sitt hverdagsliv i.



Menton markedsføres under slagordet "L'Art de vivre", kunsten å leve.

Bilde fra Gyldendals reiseguider: Provence og Côte d'Azur 2004.

Småbyen

Côte d'Azur og Provence setter gjerne følelsene i sving hos oss. Det er farger og skjønne landskaper, smaker og dufter, og vennlige gjestfrie mennesker. Slik fremstår disse stedene i et utall av reisebrosjyrer, kokebøker, filmer og avisomtaler. Det er komponert berømte chansons om *la mer, qu'on voit danser...*, og filmfestivalen i Cannes har i årtier blitt beskrevet som jetsettenes paradisi. I boken *A Year in Provence* fra 1989 pakker Peter Mayle inn alle ingrediensene av en rural idyll. Han tegner et fargerikt bilde av pastorale landskaper, stedegen arkitektur og lokal gårdsdrift, og gir oss lattervekkende beretninger om pussige mennesker og tradisjoner, og ikke minst om ville fester med mengder av mat og vin sammen med lokalbefolkningen (Cloke 2003). Tusenvis av turister har besøkt Lubéron etter at boken kom ut.

Den prisbelønte filmen *Jean de Florette* som bygger på en roman av Marcel Pagnol, gir oss et innblikk i at alt ikke nødvendigvis er bare idyll i Provence. Filmen skildrer en hjerteskjærende kamp om retten til vannkilden i byen, som utspiller seg mellom lokalbefolkningen og en tilreisende drømmer. Adgangen til et knapphetsgode er filmens tema, men motsetningene kan også forstås som spenningen mellom rurale tradisjoner, satt opp mot moderne visjoner om teknologien og vitenskapens muligheter. Bymennesket er en inntrenger, og den vitenskapelig baserte blomsterdyrkingen han starter opp med, skaper mistenksomhet og sjalusi. De tradisjonelle fasttømrede hierarkiene settes opp mot det moderne menneskets muligheter til å skape seg et godt liv i harmoni med seg selv og sine nærmeste. Den tilreisende vil leve og arbeide på en måte som står i strid med hva som er ansett som akseptabelt i småbyen. Den fremmede truer maktforholdene og den kontrollerte samhørigheten i bygda, og han blir nedkjempet med list og løgn. Han er det Cresswell betegner som *out of place*.

I boken *Le bal des célibataires* (2002), beskriver Pierre Bourdieu hvordan reglene for overtakelse av familiegårdene tvinger yngstemann til forlate hjemstedet, og stenger eldstemann inne på landsbygda. Disse reglene holder arvebonden fast i et foreldet forandlingssystem som er knyttet til forpliktelsene overfor familien, og til regelbundne oppfatninger av hva som er et godt og nyttig kjerringemne. Men ingen kvinner vil ha ham. Den tiden er forbi. Vi får en ømhet for denne mannen som ikke kan ta fatt på den samme livsreisen ut av bygda, og opp den sosiale rangstigen, som de andre ungdommene i lokalmiljøet. Studien er gjort i Béarn på 1960-tallet, men Bourdieu hevder at landsbyer fulle av gjenværende enslige menn kan finnes overalt i Frankrike. Det er blitt et symptom på et

samfunn i krise. Ungkarene står bokstavelig talt på utsiden, når ungdommene møtes til dans, og er fratatt mulighetene til fest og flørt i sommernatten.

Disse forfatterne gir oss tre ulike skildringer av Provence, som hver på sin måte kan stå i strid med, eller være i samsvar med de forestillingene vi har om stedene. I *Jean de Florette* blir den fremmede stengt ute fordi han truer det lokale. *Le bal des célibataires* omhandler hvordan odelsretten stenger odelsgutten inne et system som forventer underordning i forhold til tradisjonell maskulin dominans og familiens økonomi. Det gjør gutten "ugiftbar", og han ender opp som ungar. *A Year in Provence* unnlater å vise oss de mulige konfliktene som kan svi i Lubéron. De lokale mannfolka beskrives som tullinger, og dette bidrar til å befeste fordommer om den enkle bonden. Det er ivrig jakt på villsvin, og snartømte glass med *pastice*, upålitelige håndverkere, og vingling hit og dit, som avsluttes med lykkelige sammenkomster, der alle er glade.

Vi får vite om utestengning og innestengning, om begrensninger og muligheter. Mytene om idyll står i motsetning til konformitetspress og krenkende sanksjoner. Menneskene i Lubéron blir gjort til eksotiske andre, og Peter Mayle følger i fotsporene til de mange før ham som skrev hjem fra Côte d'Azur høyt hevet over lokalbefolkningen. Marcel Pagnol viser motstanden mot endringer til et moderne samfunn, og frykten for tap av kontroll overfor individualitet og eksperimentering med nye livsformer. Ungkaren i Bourdieus fremstilling, tilhører de ulykksalige mennene på landsbygda, som helt frem til 1960 åra fikk sin inngang til voksenlivet begrenset. På forsiden av boken er de gamle ungarne avbildet med tunge kropper i utdaterte klær, stående i ytterkant av sommerballet, og kan ikke ta del i den frigjørende ungdomskulturen som vokste frem i Frankrike på den tiden.

Alt dette finner vi igjen som elementer i de fastboende ungdommens konstruksjon av Menton som *Småbyen*. Stedsmytene, konformitetskulturen, normene for tilhørighet og de lokale kjønnskontraktene tilskrives valører som gjør Menton til mulighetenes sted, men også til et sted der konstruksjoner av nye livsstiler og identiteter blir begrenset. Klassifikasjonssystemene som eksisterer i *Småbyen*, setter grenser for eksperimentering og iscenesettelse av relasjoner, der subjektet står fritt til å markere tilhørighet uavhengig av de lokale forventningene.

I *Småbyen* gjør vi et dypdykk i det levde livet som er mer privat og intimt, og ungdommene skaper et bilde av byen som noe uforløst, frodig og spenningsfylt.

Idealet om Côte d'Azur er at det er varmt her hele året, havet og fjellene, det "provençalske". Men Menton har også ryktet på seg at det ikke foregår noe her. Det er bare om sommeren at det skjer noe, resten av året er det trist. Ingen vil tro at det er slik langs Côte d'Azur! (gutt 20 år)

Vinteren er så forskjellig fra sommeren! (Jente 17 år)

Den glamorøse intensiteten som bygger seg opp i starten av sommersesongen, uttrykkes som en sitrende lengsel etter frihet og utforsking av seksualiteten.

Når sommerturistene kommer, da flykter de lokale voksne fra stranden. For oss gjelder det å bli brune før ferien starter. For å være brune før alle andre. Da kommer "les Suédoises". De liker godt "les p'tits bronzés" (gutt 17 år).

Starten på sommeren innehar mulighetene til nye bekjenskaper og spennende nye opplevelser, men småbyens normer kommer nå under press fra normene som gjelder i turistbyen. Festglade turister skaper nye spenninger, og nye former for dominans.

Du vil se at i midten av mai er det fullt av folk i gatene her, men folk holder seg hjemme, selv om sommeren. Vi møtes i 8-9 tiden om kvelden, og går til et "sted". Det er ikke egentlig en nattklubb. Det er veldig spesielt, der kan du treffe unge mennesker, men også mange eldre menn, som liker å se på unge jenter. Som jenter lider vi under dette. Det er grusomt! (jente 17 år)

Fordi vennskap og forelskelse er viktig i ungdomslivet, får vi også fortellinger om kåtskap og varme, men også om rivalisering og skulende bevoktning. Det å skape seg en livsverden unntatt foreldrenes og naboenes blikk blir sentralt. En ting er å flykte fra kjedsomheten i Menton, og ta en svipptur til Monaco, en annen ting er hvordan de manøvrerer i forhold til hva som forventes av dyd og pryde.

For noen av ungdommene er Menton preget av konsensus og harmoni, og de ønsker å leve innenfor rammen av de nære relasjonene. For andre står ulike verdisyn i konflikt med hverandre, og begrenser deres livsutfoldelse.

Med utgangspunkt i ungdommenes fortellinger, grupperer jeg dem i to ulike grupper: "de tradisjonelle" og de "moderne", ut fra om jeg forstår deres identitet som forankret i det lokale eller i det globale. Denne inndelingen er ikke bastant, fordi de tradisjonelle og de moderne har mange av de samme tankene om sin egen fremtid i det franske samfunnet. De oppgir den samme usikkerheten med hensyn til å kunne vinne innpass i voksenlivet, både når det gjelder arbeid og bolig, og de er som andre unge i Frankrike avhengige av foreldrenes økonomi for å kunne studere. Men den sosiale tilhørigheten og den geografiske tilknytningen gjør det mulig å skille mellom ungdommene som velger sine røtter i det lokale, og de som ser på seg selv som "verdensborgere". Det er en verden innenfor og en verden utenfor. Fordi byen er en ferieby i deler av året, vil den *mondene* livsstilen som følger av dette, være en referanseramme som kommer i tillegg til det moderne og det tradisjonelle. Den eksisterer uavhengig av, men også sammen med det tradisjonelle og moderne. Ungdommene uttrykker ambivalens i forhold til den *mondene* livsstilen, og de har ulik dragning til det *mondene*.

Glamorøse kroppsidealer og flyktige sosiale relasjoner og sjekkestiler vekker opposisjon, men også positive reaksjoner da den gir mulighet for lek og kryssing av grenser.

Landsbyen

Før vi går dypere ned i hva som inngår i ungdommenes konstruksjon *Småbyen*, vil det være nyttig å studere innen hvilken kontekst denne konstruksjonen blir skapt.

Hadde det ikke vært for turistene, ville byen vært en landsby (jente 17 år).

Dette står i motsetning til konstruksjonen av Menton som en eksklusiv enklave mellom Monaco og Italia. Menton blir beskrevet som ei øy, som takket være sin avsondrede posisjon kan utvikle det beste av landsbygda og det beste av byen. For å beskytte seg mot utenverdenen, og den tiltagende globaliseringen, vil den politiske ledelsen arbeide for at stedet skal bevare sitt hyggelige landsbypreg, der menneskene kjenner hverandre, snakker sammen, og hvor man kan unnsnippe anonymiteten i storbyen. Dette hevder ordføreren er nedfelt i mentaliteten til lokalbefolkningen. I dette lille "redet" skal man kunne kjenne seg beskyttet og i harmoni med det lokale. For å oppnå dette, er det viktig at menneskene og byen får avdekket sine røtter, og at de blir gitt mulighetene til å få bekreftet sin identitet, gjennom å tilegne seg stedet psykologisk (*l'approprier psychologiquement*). Denne identiteten er tuftet på byens *insulære posisjon*, og byens gjestmilde åpenhet mot verden utenfor (ordfører Guibal i folkemøtet 16.06.04).

Som beskrevet foran, hevder Foucault at livet på et sted vil kunne oppleves annerledes enn slik det beskrives i de hegemoniske diskursene. *Heterotopier*, eller *des espaces Autres*, vil være steder som er utelatt i de politiske diskursene, fordi de kan true legitimeringen av romlig kontroll og disiplineringen av uønsket atferd. I Menton spiller myndighetene på frykten for at det lokale skal bukke under for det globale, og skaper en lokal identitet som blir påtvunget lokalbefolkningen. Dette omtales i andre studier som "identitetsentreprenørens arbeid", der det lokale essensialiseres for å tjene turistnæringens behov (Cuturello og Rinaudo 2002).

Under valgkampen i 2002 kom ordene *insécurité* og *incivilité* på moten, og ga næring til suksessen til Front National i den første runden av presidentvalget. Presidentkandidaten Jacques Chiracs parti *Union pour la Majorité Présidentielle (UMP)* ga nasjonen løfter om at sikkerhet skulle bli førsteprioritet. Kritikere hevder at dersom man ikke går til *årsakene* for utryggheten, nemlig ungdomsproblemene i de store byene, kriminaliteten blant immigrantungdommene, arbeidsløsheten og det feilslåtte skolesystemet, samt passiviteten i de

offentlige tjenestene og i staten, vil den sosiale uroen mange opplever ikke kunne elimineres (Julliard 2002 i Howarth og Varouxakis 2003).

Mentons ordfører representerer *UMP*, og har fulgt opp lovnadene om at Menton skal bli et sted hvor det er plass til alle, og hvor *familier* skal kunne slå seg ned og oppdra barna sine i en trygg og fremtidsrettet by. Men kritiske røster gir lyd fra seg også i Menton. Tryggheten er en fasade. Tausheten om ungdommenes livsverden, hva som truer, og de få mulighetene de har til å vinne innpass i voksenlivet er utelatt i forsikringene.

Alt skinner her! (Tout brille ici!) Man må ikke skrape på overflaten. Det er en tynn ferniss. Det ensidige frieriet til de velhavende på grunn av klimaet, har lokket denne gruppen hit, og av den grunn har boligprisene øket i været, og stenger ute den oppvoksende generasjonen. Politikerne har ikke løftet en finger for å sikre sosial boligbygging. Unge mennesker mellom 20 og 25 år arbeider i turistnæringen som sesongarbeidere. Fremfor å gå arbeidsledige, jobber de her om sommeren og drar enten til fjells og jobber i skianleggene, eller til turiststeder i for eksempel Spania om vinteren. Det gjør at byen tappes for enslige unge om vinteren (bareier).

Skjønnmalingen provoserer de også unge.

Byen har rykte på seg for å være en stille by. Men byen er en grenseby, og det er mye narkotikatrafikk. Det snakker man ikke høyt om. Selv om det ryktes, må man skjule det, for ikke å ødelegge for turismen (gutt 20 år).

Det er stoff overalt. I St. Tropez, Monaco, Nice – alle steder. Politiet stenger stedene her om de oppdager at det brukes stoff, men dette fører ikke til mindre stoffmisbruk i byen. Det er forskjell på stoff. Noen typer stoff brukes der det er liv (ou ca bouge), og andre typer som brukes i det skjulte. Partydopet brukes ute, heroinet bak lukkede dører (bareier).

Narkotikatrafikken går begge veier over grensen til Italia. Kokain innføres fra Italia til Frankrike, og cannabis i retur. Narkotikaen brukes på *raveparties* i Alpes-Maritimes hvor både italienske og franske ungdommer deltar (Hily og Rinaudo 2002). Ungdom som har vært på party utenbys, avrunder rangelen med en tur innom det eneste stedet som er åpent om natten i Menton. Det er et sted få vet om, men hvor ungdommene kan føle seg tatt vare på.

Vi har skapt et eget sted for ungdom om natten her. Vi stenger kl. 19, men åpner igjen kl. 5 om morgenen og tar i mot dem når de kommer hjem fra fest. De vet at de kan komme, og de er trygge her. Vi slipper inn de vi kjenner (bareier).

Frykten for hva turistlivet og nærheten til grensen kan føre med seg av fristelser, bekymrer riktignok en av de ledende politikerne (intervju juni 2004). Styrtrike flottenfeiere i åpne sportsbiler, og spandable menn kan gjøre Menton til en farlig by. Jakten på kortvarig lykke kan skape relasjoner med innslag av utnytting, og man frykter skjult prostitusjon blant de unge.

De sosiale spenningene som eksisterer i dag, er fraværende i de politiske festtalerne. På tross av at mange lokale mentonesere har familiære røtter i den italienske kulturen, eksisterer det en økende aversjon mot den nye bølgen av italienere som de siste årene har inntatt byen. Det er oppslutning om ordførerens krav om at restauranter og kafeer skal ha franske navn, og ikke italienske (opposisjonspolitikker juni 2004). Men å forby italienske navn er ikke tilstrekkelig for å sikre tillit til politikernes lovnader om å ivareta de lokale tradisjonene. En ung gutt uttrykker det slik

I Menton kjøper italienerne opp hus og forretninger litt etter litt. Menton vil bli italiensk igjen. Til slutt kommer vi ikke til å snakke fransk her lenger. Derfor er det viktig å bevare kulturarven. Men alt gjøres for å tiltrekke seg italienerne. Det er en turistby, derfor gjøres alt for å tiltrekke seg turistene (gutt 17 år).

I den politiske konstruksjonen iscenesetter myndighetene ulikhet mellom et *vi* og *de Andre*. Byen blir gjort til et felleseie, og i dette bildet fremheves hvem som er legitime subjekter: hvem som skal ha retten til å føle seg som borgere av byen, og hvem som skal ha rett til å tilegne seg de ulike stedene. Når ordføreren insisterer på at italienske navn erstattes av franske, tilslører han at det kan være nytteløst å kjempe mot invasjonen utenfra. Det eksisterer ingen politiske virkemidler for å forhindre at byen kjøpes opp av utlendinger (opposisjonspolitikker juni 2004). I folkemøtet 16.06.04 får vi vite at det er gjort forsøk på å forhindre at hardt tiltrengt hotellkapasitet gjøres om til ferieleiligheter til en langt høyere pris enn det kommunen kan betale for eiendommene. Dette forsøket får ikke troverdighet, fordi virkeligheten oppleves annerledes av lokalbefolkningen.

Det er turistene som har makta her. Det er de som har kjøpekrafta. Turistene betraktes som "fulle lommebøker", ikke som levende mennesker (bareier).

Høyrekreftene i Menton vil verken se eller høre om slum eller fattigdom. Mange må rote frem mat i søppelbøttene. Ta en tur i gamlebyen. Har De sett hvordan folk lever der? Har De sett oppgangene? Mange bor i leiligheter med store hull i takene. Trangboddhet og ågerleie. Rike italienere kjøper leilighetene og pusser dem opp. Bring med Dem et kamera en dag og ta bilder! Det er bra det ikke er holke i bakken ned fra gamlebyen... *C'est l'injustice, madame, c'est l'injustice!* (servitør 30 år)

Gjennom fotolinsen vil vi da kunne få øye på et Annet sted, et sted der makten er tilstede som en serie provokasjoner og insitammenter, mer enn som konfrontasjon. I følge Foucault virker makten ikke bare som en enkelt binær relasjon mellom dominans og motstand. Makten er overalt og alle steder, diffus og innskrevet i rommet (Allen 1999).

Paradis?

I følge John Agnew (1987 i Cresswell 2004), vil menneskenes *sense of place* være den subjektive og følelsesmessige tilknytningen de har til et sted. Dette er en fenomenologisk tilnærming som er strukturert rundt et "jeg", uten å se på hvordan subjektet relaterer seg til annerledeshet (Pisano 2003). Denne subjekt-objekt-tenkningen står i kontrast til en konstruktivistisk tilnærming, hvor opplevelsene av sentralitet eller marginalitet må forstås ut fra hvordan subjektet kobler seg til ulike territorier (fysiske, sosiale og symbolske), hvordan ulike grupper innskriver seg i rommet, og hvordan man omgår kontroll som kan være innskrevet i rommet (Kababza og Welzer-Lang 2003). Stedsidentiteten vil dermed ikke være gitt i utgangspunktet, men blir skapt i en kontinuerlig prosess som en kamp om konstruksjoner. Utviklingen av en bevissthet om seg selv, vil bygge på representasjonene av den Andre, og vil foregå gjennom å ta avstand fra eller være lik den Andre (som konstruksjon) (Pietri 2003). Den Andre kan imidlertid skape både avsky og fascinasjon.

Ungdommenes konstruksjoner av seg selv og av den Andre vil dermed kunne inneha elementer av ambivalens. Ut fra en slik forståelsesramme, vil subjektet relatere seg til annerledeshet i ulike kontekster, ulike sosiale situasjoner, og i forhold til et hierarki av steder (Pietri 2003).

Gillian Rose (1995 i Berg m.fl. 2004) videreutvikler den subjektivistiske *sense of place*-tradisjonen. Menneskene vil relatere seg til steder gjennom å identifisere seg *med* eller *mot* et sted, eller vil la være å identifisere seg med stedet i det hele tatt. Å identifisere seg *med* et sted, vil si at identiteten er koblet til stedet ved at det hører sammen med, eller hjemme i eller på stedet. Stedsfølelsen kan kombinere ulike nivåer; globalt, nasjonalt, regionalt eller lokalt. Hjemstedet kan være et sted man identifiserer seg med, slik at man ikke ønsker å flytte seg derfra.

Men hvilket hjemsted inngår i ungdommenes identitet? Hvorvidt de gir uttrykk for glede, smerte eller likegyldighet, vil være knyttet til normer og verdier på stedet, oppfatningen av hjemstedet i forhold til andre steder, og i forhold til egne ambisjoner for fremtiden. De konstruerer oppvekststedet sitt som flere ulike konstruksjoner, og angir ulik tilhørighet og avstand alt etter hvilke kontekster og situasjoner de referer til. I de ulike kontekstene og de ulike sosiale situasjonene iscenesettes den legitime bruken av stedene, og ungdommene peker ut territorier der mennesker organiserer seg på ulik vis, møtes eller ignorerer hverandre (Pietri 2003).

Mytene om Côte d'Azur fremstiller kysten og byene som estetiske perler, og menneskene der som eksotiske eller erotiske. Men dette strålende bildet som er skapt av Menton, stemmer ikke nødvendigvis overens med hvordan ungdommene opplever stedet.

For turistene er dette et paradys. Vi har sjøen og fjellene, men når man vokser opp her, ser man at det er mer enn det her. Som du sikkert har lagt merke til, er dette en pen by, men den er ganske liten, og når du bor her, er det ikke så mye å se på her, når det kommer til stykke (jente 17 år).

Det er interessant å høre hvordan ungdommene plasserer Menton i et hierarki av steder. I følge Shields (1991 i Fosso 2004) må steder ikke utelukkende forstås som geografiske plasseringer, men som sosialt konstruerte steder. Stedene er ikke noe som passivt er, men noe som aktivt skapes og konstrueres. De mytene og representasjonene som omgir stedene, vil gi dem kulturell mening. Den måten ulike mennesker bruker, tolker og knytter seg til steder på, vil være betinget av de sosiale identitetene. I tillegg vil det ha sammenheng med i hvilken grad identiteten harmonerer med stedsmytene som ulike steder har fått knyttet til seg (Fosso 2004)

Menton blir fremstilt som en eksklusiv enklave, med alt av det skjønneste man kan tenke seg. Lytter vi til de *romlige metaforene* (Shields 1991 i Fosso 2004) ungdommene anvender i sin rangering av byen, vil denne strålende enklaven være et bortgjemt sted, og de føler seg i en bakevje.

Vi er den siste byen i Frankrike! Vi er virkelig øst i øst! Vi er fanget! (jente 17 år).

Menton er som et sneglehus – lite og lukket. (gutt 17 år)

Her i Menton holder man seg for seg selv. Menneskene her, beveger seg ikke. I Menton er man sjalu på Monaco. Det er en by som er kjent for penger og det rike borgerskapet. (gutt 18 år).

Sammenlignet med andre feriebyer langs kysten, fremstår imidlertid Menton som en *Perle* også for dem.

Antibes og Cannes er virkelig "trashy places". Folk blir fulle og vulgære. Det er virkelig fra det ene ekstreme til den andre. Rolig om vinteren, og festbuler om sommeren (jente 17 år).

Den inneklemt posisjonen mellom Italia og Monaco opptar samtlige av ungdommene. Det er to ulike land, og de føler seg fanget mellom to ulike kulturer. Monaco er "der borte", og Ventimiglia er "der borte". Skal de flykte fra kjedsomheten i Menton, må de til Monaco eller Nice.

Fordi jeg har scooter, kan jeg lettere dra til Monaco, hvor det er mer å gjøre. Det er en måte å flykte fra kjedsomheten i Menton. (jente 17 år)

Når jeg spør om betydningen av å ha bil, svarer en av jentene

Man lever bare for det her! Å ha sin egen bil, det er frihet! Jeg lengter bare etter å få meg en bil! Jeg har allerede en scooter, men førerkortet er tegnet på at man er blitt voksen (jente 17 år)

Det hadde vært interessant å få vite om ungdom i Monaco eller i Ventimiglia ville se det som like frigjørende å endelig kunne dra til Menton, den dagen de får førerkort. Jeg tror ikke det.

For de moderne ungdommene hører friheten til på utsiden. ”Der borte” har kvaliteter som man ikke kan finne i Menton. Drømmen om et mer anonymt liv, med flere muligheter og frihet til å leve i tråd med egne preferanser, gjør Menton til en uspenningende avkrok. De vil til storbyen, flykte fra kritikken og synligheten.

I Paris er alt så annerledes! Der kan man være anonym, føle frihet. Her er alt så synlig. Alle ser deg. Dette er et lite samfunn. I Paris går man mer ut, og de har flere muligheter, klubber, barer og utstillinger (jente 17 år).

Myten om det marginale stedet, fremføres for å sikre attraktiviteten overfor turistene, men har den motsatte effekten på en del ungdommer. Byen befinner seg helt i ytterkant av Frankrike, og alt utenfor kan virke skremmende.

Det er et paradoks at ungdommene sier at det ikke skjer noe i Menton, for når vi forteller dem at de kan dra til Nice for å studere, så vil de ikke. For dem er Menton verdens ende! Nice er storbyen. Det er for langt unna, og de vil ikke. Egentlig ville de hatt alt her i Menton. Jeg tror det er fordi geografisk er Menton i enden av Frankrike. Vi er virkelig i øst av øst. Men det er også fordi Menton er en liten boble. Man føler seg utenfor. (kvinne 40 år).

Alle kjenner alle

”Alle kjenner alle” er et utsagn som kan knyttes til den konstruksjonen ungdommene skaper av Menton som *Småbyen*. De tette relasjonene virker ulikt på de moderne og de tradisjonelle. For de moderne betyr de begrensninger. De ser på seg selv som individualister, og er åpne for impulser utenfra, i motsetning til hva de anser som den lukkede og mistenksomme mentaliteten i *Småbyen*. Selv om *Småbyen* er positiv og trygg for barn, er den vanskelig når man blir tenåring. - Det er hardt å være tenåring i Menton, hevder en av de moderne jentene. De vil gjøre som de vil, kle seg som de vil, markere kjønn og seksualitet på sin egen måte, uten å måtte stå til rette for det. I forhold til normene og forventningene i *Småbyen* inntar de en posisjon i ytterkant. Men de har forakt for *snobbene* som vil se ut som om de er rike, og de tradisjonelle som tilpasser seg det tradisjonelle normene for feminitet og maskulinitet.

Forskjellen mellom det å være 14 år i Menton og 19 år, er at man *kjeder seg mer!*
(jente 17 år)

Du ser de samme menneskene hele tiden. Det er en liten by med mange grenser. Jeg kan ikke si deg hvor ungdom møtes, for det vet jeg ikke. Unge mennesker går rundt i byen, surrer rundt i byen fredagskvelden, så går de hjem. Dagen etter kan vi gå til byen i 14-tiden, for så å gå hjem i klokken 17. det er lørdagen vår! Nå som vi er blitt 17 år, vil vi sannsynligvis tilbringe mer tid hjemme (jente 17 år).

Her er alt synlig. Alle ser deg og har meninger om deg. (jente 17 år)

Annerledesheten plager folk. Hvis man ser at andre har noe fint, eller noe som er flottere enn dem selv, blir man urolig. Man liker ikke at andre skiller seg ut!
(jente 17 år)

Likhetsidealene krever en underkastelse som de moderne jentene protesterer mot.

Vi er ikke representative for de unge her. Her er man selvopptatt, og man liker å leve sitt lille liv. Man vil ha venner som er lik seg selv. Alt annet rundt, nei, nei, nei! Alt det som kan være litt spesielt, som for eksempel at noen kommer hit for å bli kjent med oss, det vil man ikke ha. Det er mentaliteten her. Menneskene er veldig lukket. Det kan man også se i gatene, og i kafeene, servitørene... det er sjeldent å se mennesker som smiler. Som er tilfredse med å være her (jente 17 år).

For de tradisjonelle vil identiteten være knyttet til det de anser som ekte og opprinnelig. De identifiserer seg *med* bildene av byen som harmonisk og trygg. De har en tilhørighet gjennom slektskap og familie som har bodd her i generasjoner.

Det er en liten by. Det er mye varme her, og man føler seg vel. Alle kjenner alle, og det er som å tilhøre en stor familie (jente 17 år).

Som Hily (1996) har hevdet tidligere, vil et steds omdømme kunne gjøre det til et spesielt kulturelt territorium, som kan styrke stedsidentiteten til menneskene som bor der. Andre tilskriver Menton trygghet og varme, og bidrar til å gi dem som bor der en spesiell sosial status.

Det er trygt i Menton. Det er ikke som i forstedene i Nice eller Paris (jente 17 år).

Jeg tror ikke jeg kunne leve andre steder enn i Menton. Jeg er fransk, men jeg føler meg særlig mentonesisk (jente 17 år).

Det er fint å vokse opp her. Det er mindre vold, det er intimt, alle kjenner alle. Det er mer landsbyliv her. Men vi må ut for å jobbe. Om jeg får jobb i Monaco, vil jeg bli. Jeg må flytte om jeg får jobb i Nice. (gutt 17 år)

Denne gutten har et ambivalent forhold til hjembyen. Selv om han har røttene sine i byen, og kjenner tilhørighet, er landsbylivet lukket.

Jeg har min identitet her, jeg er integrert, og jeg snakker med den lokale aksenten. Jeg har røttene mine her, derfor vil jeg komme tilbake for å gifte meg og få barn her. Det er målet for meg. Om 4-5 år kommer jeg tilbake hit. Det er godt for barn å vokse opp her. Det er friere. Barna kan leke ute. I en storby må man følge barna ut. Her kan barna være uten foreldrene. Men mentaliteten er lukket. Man er redd, og man sitter i de små

krokene sine. Man vurderer andre bare etter utseendet. Men man må ikke dømme etter utseendet, sette merkelapper på folk (gutt 17 år).

De tradisjonelle ser på seg selv som friere enn foreldrene som vokste opp i Menton på 1950-tallet, og kan muligens forklare hvorfor de ikke ser seg som truet av de lokale normene. De får lov til å ha kjæresten, og oppmuntres til å ta videre utdanning. Men de vil bli værende i Menton, eller vende tilbake etter studiene.

At "alle kjenner alle", viser til et rom fylt av muligheter og begrensninger. Det beskriver *Småbyen* med åpne grenser der nye impulser kan få innpass, eller som et lukket rom hvor det koker og syder av sladder og bakvaskelser som skyver dem i ytterkant som ikke etterkommer kravene om konformitet. Informantene viser sosiale karakteristikk for å definere seg selv, sin identitet, sin kjønnsstilling og stedstilhørighet. Disse kan være ulike former for harmoniske tilpasninger eller hissige opprør mot de etablerte konstruksjonene.

Jeg har alltid visst at jeg skal flytte herfra når jeg er ferdig med skolen. Jeg er blitt innpodet hjemme at her kan jeg aldri utvikle meg! (jente 17 år)

Fordi foreldrene mine alltid har bodd i Menton, lever jeg mentonesisk. Jeg spiser mentonesisk, jeg sladder (*la spia*) som alle andre. Jeg tror ikke jeg ville like å bo andre steder enn i Menton. Jeg har båndene mine her, og jeg vil ikke at de skal brytes (jente 17 år).

La spia er en form for sladder som er typisk for Menton, og hører til i kvinnekulturen. Det betyr å spionere på andre.

La spia hører til blant dem moren min omgås. De står og spionerer på oss, når vi kommer hjem, og kommenterer hvem vi er sammen med. De skravler sammen, men det er ikke kontroll. Tvert i mot. Det er hyggelig. Det gjelder å ikke bry seg om det. Vi kaller hverandre lille *sucasse*, ditt lille dyr. (*sucasse* betyr egentlig en liten squash). Vi gjorde det mye på ungdomskolen. Det er ofte feil, det som sies, men det er ikke slemt ment. Guttene er mindre *spia* (jente 17 år).

Den lokale sladder opplevs som noe trygt og reflekterer det tette lokale nettverket som folk hører til som har bodd her i generasjoner. Kvinnene i nabolaget utveksler kunnskap seg i mellom, og gir uttrykk for hva som er akseptabelt og ikke. For de tradisjonelle jentene er det noe latterlig over den interessen mødre og naboer har for det andre foretar seg. De kan selv velge å la seg begrense av den lokale sosiale kontrollen. De tradisjonelle har tilegnet seg foreldrenes kunnskap om stedets normer, og har en relasjonell kompetanse, eller symbolsk kapital, som de kan gjøre seg nytte av om de vil.

I Menton er det mye rykter som svirrer i byen, men som oftest bryr ikke folk seg. Det er lurest å la det være! (jente 17 år)

Cresswell (2004) hevder at det vil være en nær forbindelse mellom sted, identitet og moral, men de moralnormene som hører hjemme i foreldrenes *Småby* gjelder ikke lenger. De tradisjonelle står i inngangen til voksenlivet med større selvstendighet og uavhengighet. Den *Småbyen* de selv konstruerer er en idyll hvor de lever friere enn foreldrene, og ser på sladderer som en lokal koloritt som skaper tilhørighet og forbindelseslinjer tilbake i tid, som styrker deres identitet. De håndterer den sosiale strukturen, og opplever seg som sentralt plassert i den.

Kulturen har vært i stadig omdanning, gjennom endrete normer og aksept for kvinnelig autonomi og friere seksualmoral. Utenomekteskapelig seksualitet var forbudt i den tradisjonelle kulturen, og stengte jentene inne i tabuer og kontrollerende anstand. De ser for seg at restene av den gamle kulturen vil forsvinne etter som tiden går. Fremtidstroen er positiv, og de antar at større frihet i fremtiden vil demme opp for den sladderer som følger dem, gjør dem ufri i dag, men som også byr på humor og hoderisting.

I vår alder er *la spia* mer slemt. Det er rivalisering mellom jentene. Det går sikkert over om ti år (jente 17 år).

Moderne ungdommer er rasende over det de oppfatter som dominante strukturer i *Småbyen*. Denne byen er for dem et Annet sted enn for de tradisjonelle.

Her er alt synlig, alle ser deg og har meninger om deg (jente 17 år).

Det er en tvetydighet i definisjonen av de ulike praksisene og representasjonene. De moderne har ikke den samme opplevelse av de sosiale forholdene som de tradisjonelle, og det kan forstås som kamp om konstruksjonen av *Småbyen*.

Alt er basert på falskhet her. Er man ærlig, blir man baksnakket etterpå. Og man har ikke venner lenger. Man er tjent med ikke å si hva man mener, man bør "ta på seg hansker" (*prendre des gants*), ikke røre ved ting. Late som om man elsker folk, og så baktale dem etterpå. Det passer folk her. Det beskytter dem mot hva andre kan mene om dem (jente 17 år).

Asymmetri i de sosiale relasjonene på stedet gjør at de moderne opplever seg som ofre, mens de tradisjonelle oppgir mestring. Moderne ungdommer føler seg kontrollert av sladderer. *Småbyen* for dem har derfor en annen symbolsk betydning. Tryggheten, harmonien og de tette relasjonene stenger dem inne i et undertrykkende rom.

- Er dette den lille byen, spør jeg
- Ja, ja, ja! Det er mentaliteten i sør, liten eller stor by. Men særlig den lille byen, fordi alle kjenner deg, og alt spres hurtig. Her i sør liker man å kjenne til de små problemene til de andre. Blåser man i hornet, flyr lyden...(jente 17 år).

Det er forbundet med fare å markere uavhengighet av de lokale normene. De Andre blir til truende Andre, fordi sanksjonene innebærer eksklusjon og smerte.

Det første året på videregående var et helvete! All denne kritikken... noen ganger blir jeg så såret. Det er dager da jeg tror jeg vil bryte sammen. Jeg fortalte det til læreren en gang, at jeg hadde det dårlig, at alle hater meg, at jeg var lei av det. De forsto meg ikke (jente 17 år).

Den franske sosiologen Daniel Welzer-Lang (2004) hevder at denne formen for sladder og bakvaskelse er et uttrykk for maskulin dominans. Kvinnene er delegert ansvaret for å opprettholde denne dominansen, for å sikre at jentene forblir usynlige, kontrollert og underordnet. De rensker opp før det blir for skittent. Tabuene stenger kvinnene inne i det intime, og tilhører en hemmelighetskultur. De maskuline lovene påtvinger alle kvinner, og menn som er annerledes, å ikke markere eller søke bekreftelse på kjønn og seksualitet som bryter med den hegemoniske maskuliniteten. Disse påbudene skaper et begrenset rom for utfoldelse. Det er ingen posisjoner tilgjengelig for annerledeshet. Dersom jentene ikke tilpasser seg og underkaster seg, blir de sett ned på og frosset ut.

For eksempel, jeg liker å gå med korte skjørt. Det er fordi jeg liker det, ikke for å være (seksuelt) provoserende. Det er ikke fordi jeg vil tiltrekke meg andres oppmerksomhet. Når jentene på skolen ser at jeg har på meg kort skjørt, da ser de på meg og liksom sier "ah – hvem tror hun at hun er!" (jente 17 år)

Vi ser av dette at "Sense of Place" (Agnew 1987 i Cresswell 2004) blir utilstrekkelig som uttrykk for den subjektive og følelsesmessige tilknytningen menneskene har til et sted. I tråd med Bourdieus tenkning (Bourdieu 1985), må steder forstås som relasjonelle rom, og menneskenes "sense of one's place" (Goffman i Bourdieu 1985) vil være en beskrivelse av hvordan man håndterer den sosiale strukturen, og hvilken posisjon man har i denne strukturen. Maktforhold er til stede i folks bevissthet, i form av de kategoriene som inngår i relasjonene. Det levde rommet blir dermed et symbolsk system, som er organisert rundt *annerledeshet*. Dette rommet, og annerledesheten i det, fungerer symbolsk som et rom av ulike *livsstiler*. Annerledesheten tjener til distinksjon.

De tradisjonelle som har sin identitet lokalt forankret, opplever seg som sentralt plassert i sitt lokalmiljø, og er beskyttet av den lokale tilhørigheten. Det territoriet ungdommene oppgir som sitt eget har ulik utbredelse. Noen av dem elsker landskapet rundt, og de bruker fjellene til turer om sommeren og skilek om vinteren. De bader og fisker i havet, og er lykkelige over alle de mulighetene de har til å gjøre som de vil.

Om vinteren er det fullstendig dødt i byen. Sitronfestivalen bryter av i noen uker, men det er bare for turistene. Det er fint for oss, fordi vi får småjobber da. Vannet er for kaldt til å bade, men det er fint at vi kan stå på ski bare to mil herfra. Isola 2000, Auron og Valberg. Vi står på snowblades og snowboard. Langrenn er mer for de eldre. Her er

det virkelig mye å gjøre hele året. Vi kan gå lange turer i fjellene og i dalene, telttur ved innsjøene osv. (gutt 17 år).

Byen er ikke super. Skal man til en by, må man til Nice. I Menton er det én pub, hvor alle drar. Men det er mer intimt her. Alle kjenner alle. Det er som en landsby (gutt 17 år).

De moderne føler seg presset i ytterkant, men de velger også selv å plassere seg i ytterkant.

Vi er på utsiden! (Jente 17 år).

Når noen gjør seg uavhengig og ikke kler seg etter moten her, blir hun straks stemplet som ei jente man ikke kan snakke med, som sikkert ikke er interessant, som sikkert er falsk. Det er derfor vi sier at mentaliteten her er lukket. Man åpner seg ikke for andre. Man åpner seg ikke for hva andre kan bringe inn (jente 17 år).

Det er bare "materialistene" som ikke vil gjøre noe som helst. Man må ha et åpent sinn. Folk i byen her er mer bondske. De er bare opptatt av jenter og nattklubber (gutt 17 år).

De tradisjonelle oppfattes som å være "dominert i hodene sine" (*dominert bevissthet*, Kebabza og Welzer-Lang 2003).

På skolen snakker vi om hva vi skal gjøre neste år. Det er mange som ikke vil flytte herfra. De vil bli her i Menton, fordi de ikke vil forlate den lille byen sin. Fordi de har det så bra her, i sin lille by (ironisk, jente 17 år).

Det er når vi går videre og snakker om vennskap og forelskelse, kjønn og seksualitet at intensiteten i samtalene bygger seg opp. Den italienske sosiologen Francesco Alberoni har skrevet vakre bøker om vennskap, forelskelse og kjærlighet (Alberoni 1986, 1987, 1987). *Forelskelsen* er som et lynnedslag. Det fins ikke grader av forelskelse. Forelskelsen er en ekstase, men den kan også være en lidelse. Når vi er forelsket, ønsker vi hele tiden en bekreftelse på forholdet. Styrken i forholdet og gjensidigheten blir satt på prøve, men målet for forelskelsen er å bli et par. *Erotikk* er sanseopplevelser og spenning. Erotikken kommer mer eller mindre klart frem i alle forhold, og en erotisk tiltrekkende person trenger ikke å ha andre kvaliteter enn at han eller hun er tiltrekkende. Men erotikken er i seg selv verken forelskelse eller vennskap. Det er det nye, det spennende og det uopplevde som er så tiltrekkende, og målet er gjensidig glede. *Vennskap* derimot, blir ikke til ved en brå "åpenbaring". Vennskap blir til gjennom flere møter og utdypning av forholdet. De som er venner, tyr til hverandre for å ha det godt sammen. Vennskap forutsetter gjensidighet. Vi kjenner sterk sympati og nærhet. Målet for vennskapet er å "gå sammen side om side" og være lojale mot hverandre. Vennskapet er over dersom det er vonde følelser i forholdet.

Vi kan lære oss å elske i erotisk betydning. Vi kan lære å forføre, men vi kan ikke lære oss kjærlighet eller lære oss vennskap. Erotikk trenger ikke å føre til vennskap, men den

utelukker heller ikke vennskap. I vennskap og forelskelse er det kjærligheten som holder to personer sammen. Erotikk er pirring og prestasjon (Evensen 1997).

Så enkelt – og så vanskelig.

Le Syndrome Côte d'Azur er at her "kjenner" man folk etter kort tid. Det er fort gjort. Det er vanskelig å skille mellom gode og dårlige venner. Man må bli venn med alle, ellers kan man bli baktalt etterpå. En ekte venn er en som er trofast og som ikke baktaler (gutt 17 år).

Her i sør har man et varmt ytre, men et kaldt indre. I nord har de et kaldt ytre, men et varmt indre (gutt 17 år).

Det er på grunn av nærheten til Italia. Italienerne snakker høyt og tar mye på hverandre. Faren min er italiensk og "*très famille*". Han kjenner mange, og tar lett kontakt med andre. Egentlig litt for mye... (gutt 17 år).

Her blir man fort venner med folk, men det som mangler er tette følelsesmessige relasjoner. Har du en venn, og foreslår å gå ut en kveld, så kan det ofte skje at de ikke dukker opp. De har simpelthen "glemt det". Her er det ingen tette bånd. De er ikke så tette som man skulle tro (gutt 17 år).

Her er det bare utseendet som teller. Det er slik ved Middelhavet. Man får ingen virkelige venner (jente 17 år).

At alle sier at menneskene i sør er så åpne og varme, er et markedsføringstrekk. Slik ordføreren i Menton la ut om lojaliteten og samstemtheten i *Le mode de vie Méditerranéen...*

Det er virkelig et bilde for markedsføring av byen (*une image du marketing*), for alt det der merker vi ikke i det hele tatt. Her er man bare selvsentrert (jente 17 år).

De ulike konstruksjonene av *Côte d'Azur* er en historie om kroppen og om begjær. Eksotiseringen av den Andre, som pirret forbudte fantasier og ga næring til uforløst lyst, inngikk i fremstillingene på 1800-tallet, inntil lidenskap, rivalisering og jetsettenes inntog på 1950-tallet omgjorde Côte d'Azur til en erotisk scene for overfladiske forføreriske spill basert på utseendet, og for spektakulære eksesser. Narsissismen har tatt over for eksotiseringen av den Andre, og estetikken som erobret Côte d'Azur har etter hvert også erobret kroppen (Urbain 2003). Ungdommene lever under tyngden av Menton som del av denne konstruksjonen.

Utseendet er så viktig her. Du kan basere et helt vennskap på utseendet her. Det er virkelig slående. Du vil ikke finne en eneste en her som ikke er interessert i moter, eller i det minste ta seg godt ut. Det er slik vi er blitt oppdratt her. Og du vet at i sør er det Beachen! Det er Cannes-festivalen, det er Monaco. Det er ideer vi har fått med oss i løpet av oppveksten. Slik er systemet her (jente 17 år).

Det ender opp med å bli et seleksjonskriterium, det være seg i venns­kaps­relas­joner eller i kjærlighets­relas­joner. Og dette kan føre til brudd i de sosiale relas­jonene mellom menneskene. Fordi alle de relas­jonene man kan ha til andre er basert utelukkende på utseendet vårt, da vil ei jente på 1.60 som veier 80 kg bli ekskludert, og hun vil bli stående helt alene (jente 17 år).

Og jeg har lagt merke til at i tillegg til det fysiske, om man ikke passer inn i folden, ikke har de samme holdningene, eller har den samme måten å kle seg på, eller de samme status­symbolene, som en scooter eller en bil, så blir man oppfattet som annerledes (jente 17 år).

Målet for *forelskelsen* er å bli et par, i følge Alberoni (1987). Skal de unns­lippe blikkene til nabolaget og ”alle de andre”, må de ut av byen. De finner ulike strategier for å omgå denne kontrollen.

I Menton er det ikke morsomt å gå ut som par. Vi må til Nice for å være sammen. Ikke her, for etter et par ganger rundt i byen, er det ikke mer å gjøre (jente 17 år).

Ikke bare søker de vekk for å være i fred, men det er vanskelig å ha venner for seg selv eller stifte nye spennende bekjentskaper. Å skape noe for seg selv.

Her kjenner vi alle, og skal vi ha nye bekjentskaper, må vi til Nice eller Monaco. Der er det mer å gjøre, og steder man kan treffes (jente 17 år).

Har du flaks og treffer noen, og så sier du at du kjenner noen, så sier han straks at han også kjenner denne personen. Du treffer mennesker som også kjenner de menneskene du kjenner. Og om du forteller noe om deg selv, som du kanskje ikke er så veldig stolt av, så blir det fortalt videre i fordreid form. Så sitter du i saksa (jente 17 år)

De har ennå ikke fylt 20 år, derfor vil de fleste stedene i Menton være stengt for dem, De møtes i stedet som oftest hjemme hos hverandre, eller drar på pub eller nattklubb i Monaco, Nice og Ventimiglia. I Monaco er det overvåkingskameraer i gatene og synlig politi. Derfor får de lov av foreldrene å dra dit.

Vi overbeskytter dem kanskje. Det er trygt i Menton, og i Monaco blir de passet på. Kanskje ungdom i Menton ikke får lære seg nok av livet? (mor 50 år).

Erotikken og seksualiteten er fryktelig vanskelig for ungdommene i Menton. I forholdet mellom jenter og gutter finner vi store motsetninger mellom hva som anses som akseptabelt og ikke, hva som anses som ”naturlig”, og hva som kan virke truende. Det er *Småbyen* med kontroll, men litt friere enn før, og det er *Perlen* med turistene som søker lykke og ekstase, noen korte ferieuker, langt hjemmefra. Det levde livet består av ulike erfaringer, verdier og normer avhengig hvilke muligheter og begrensninger de har til å markere og få bekreftet kjønns­tilhørigheten sin. Seksualitetens sosiale uttrykk – ”når, hvor, hvordan og med hvem” – er kulturelt bestemte uttrykk, og varierer så vel mellom samfunn som over tid

(Helmius 1990). Også de ulike måtene menneskene kan markere eller få bekreftet kjønnsstilhørigheten sin på, vil være sosialt og kulturelt bestemt. Den vil variere etter hvilken fase i livsløpet vi er i, og etter situasjonen.

For å unngå å essensialisere kjønn som egenskaper knyttet til det biologiske kjønn, må feminitet og maskulinitet kobles til det systemet av kjønnsrelasjoner som feminitet og maskulinitet utvikler seg fra (Welzer-Lang 2001). Både kontekst, relasjoner og praksiser er derfor viktige i konstruksjonen av kjønn. Maskulinitet og feminitet er derfor både tidsmessig og geografisk kontingent (Berg og Longhurst 2003). Ungdom i Menton refererer til et mangfold av signifikante tegn og symboler som virker sammen i struktureringen av identitet til ulike tider og i ulike rom. Vi kan derfor ikke tale om singulære, men et mangfold av feminiteter og maskuliniteter. Foruten romlige konstruksjoner av identitet, finner vi seksuelt-romlige relasjoner (*sexual-spatial relations*), hvor ulike måter å håndtere og uttrykke seksualiteten på blir vurdert. Rommet blir en artikulasjon av seksuell ulikhet. Diskurser, fantasier og forestillingene om kroppen opptrer i relasjonen mellom selvet og den Andre (Rose 1999).

Ungdommene forteller om ulike representasjoner av maskulinitet og feminitet. Den tradisjonelle *Macho*, *The Latin Lover*, og den *Metroseksuelle*. I tillegg den litt klønete, beskjedne franske gutten som forsøker å nærme seg jenter og høflig spør om han kan by dem på en kaffe. *Machomannen* og *den latinske elskeren* er basert på kvinnen som skremmende og farlig, hore eller madonna, underordnet mannen, påtennersken eller den skitne frivole – eller den seriøse og anstendige, som ikke leker med andre, men holder seg til én mann. Alle disse konstruksjonene er uttrykk for maskulin dominans, i følge Welzer-Lang (2002). Kategorier for feminitet innehar det dobbelte portrettet av kvinnen som hore og madonna, men de skiller ytterligere mellom *l'allumeuse* (påtennersken) og *la salope* (den skitne). Horen er en man betaler for å ha sex med. Men *la salope* er ikke en gang verdig betaling. Hun rangerer lavest, og er en kvinne som har glede av den seksuelle praksisen som mennene dikterer, eller påtvinger henne (Kebabza og Welzer-Lang 2003). To av de moderne jentene introduserer en annen kvinnelighet i relasjonen til mannlighet.

De kaller oss *allumeuses*. Men egentlig er vi *instructeuses*. Vi lærer dem opp! Dessuten gjør vi som guttene i blant. Vi får dem til å "bryte sammen", og så forkaster vi dem etterpå, slik vi blir forkastet av dem (jenter 17 år).

Å reprodusere hersketeknikkene, eller å overskride kjønns grensene pålagt dem gjennom den maskuline dominansen, kan forstås som et behov for å gjenopprette et skadet selvbilde. Det kan også være en søken etter å bekrefte seg selv i forhold til andre, og særlig i

forhold til menn. De velger selv å få guttene til å ”bryte sammen” gjennom å spille på fysikken. Det kan være en måte å ikke akseptere den maskuline loven som sier at bare guttene ”kan ha seg” damer. Å ”ha seg” en mann, vil si å introdusere retten til å forføre og selv sjekke opp guttene – selv om prisen kan være høy. Å bekrefte seg selv som kjønn gjennom å krysse de pålagte grensene, er også en måte å avvise en offerposisjon på, eller det kan være et opprør (Kebabza og Welzer-Lang 2003). Disse jentene fremfører en ”counter-hegemonic discourse” (bell hooks 1990 i Soja 1999), ikke bare i ord, men også i væremåter og levemåte. De skaper seg et kreativt rom som bekrefter og underbygger deres subjektivitet. Dette levde rommet blir et rom for motstand, hvor de kan innta en posisjon hvorfra de kan artikulere sin egen oppfatning av verden. Dette rommet er både et undertrykkende rom og et rom for frigjøring. Vi nærmer oss kjernen i hva Lefebvre og Foucault mener med *des espaces Autres*: om vi søker etter de motsetningsfulle rommene der pålagte grenser overskrides, vil vi kunne finne de *paradoksale rommene* som bare kan få mening når de er praktisert og fullt ut levd (Soja 1999).

Det kommer tvetydige utsagn om hvilke normer for kjønn og seksualitet som gjelder i *Småbyen*.

Gutter og jenter er nokså likestilte. Det finns ingen *machoer* på vår alder. Det var kanskje slik før, men ikke i dag (jente 17 år).

Tradisjonelle jenter hevder at det ikke lenger fins jevnaldrende machogutter, men samtidig nekter de å la seg diktere av den lokale machokulturen, og avviser tvert enhver form for dominans fra den kanten.

Macho-gutta setter vi på plass med en gang. De prøver å gjøre seg lekke, men du kan jo bare vende dem ryggen. Og egentlig ser vi mindre og mindre av det nå. Jenter og gutter er ganske likestilte, og man kan omgås hverandre greit. Det finns ikke macho-gutter på vår alder. Det var nok mer slik før. Dersom en gutt er altfor macho i dag, setter vi dem raskt på plass (jente 17 år)

Denne uttrykkelige opposisjonen overfor machogutter, kan bety at denne formen for maskulinitet hvor styrke og undertrykking er den eneste formen for kommunikasjon, ikke lenger er et ideal i sentimentale og seksuelle relasjoner (Kebabza og Welzer-Lang 2003). Slike gutter blir diskvalifisert. Eller vil jentene nødig snakke om sin underordning?

Moderne ungdommer ser annerledes på dette.

Jenter og gutter kan ikke bare venner her. Jenter er til for å ligges med for guttene. Det er ingen ekte relasjoner. Intelligente eller interessante jenter er skremmende og blir avvist. De kjeder seg om de må snakke med jenta (gutt 17 år).

Her beundrer man kvinnen, fordi hun er pen. Ikke for å smigre jenta. Hun er redusert til et objekt (gutt 17 år).

Jentene er rasende over det de ser på som dominante strukturer i *Småbyen*.

Du må huske på at vi er i sør og nær Italia, og guttene er mer macho. Det gjelder forholdet mellom gutter og jenter, men også mellom jenter og menn. Vi vil være venner med guttene, ikke slaver (jente 17 år).

Kjærlighetsforhold i Menton blir beskrevet som slavelignende relasjoner, der mennene ser på kvinnene som sin eiendom. Markeringen av kjønn som bryter med lokale kjønnskoder, blir sanksjonert av både gutter og jenter. Dette begrunner de med at Menton ligger i Sør-Frankrike og nært inntil den italienske grensen. I denne regionen er mennene mer mannsjåvinistiske enn i andre steder i Frankrike.

Det er tre ulike grupper menn her. Det er machoen, den vanlige franske gutten og italieneren. For machoen er kvinnene mindre verdt enn mannen. Kvinnen skal holde seg hjemme, gjøre husarbeid og oppdra barna. Jentene kan godt være med i gruppen, men vennskapet mellom mennene er av større betydning. Kvinnen, de tar man og forkaster, tar og forkaster igjen. I sør er det altfor macho. I Italia ser man menn som behandler kvinnene som slaver, de vil ikke at kvinnene går ut. Og det lider vi under også! Noe mindre her, selvfølgelig, men ei jente som lykkes, blir krenket verbalt. Man sier at hun har helt sikkert ligget med noen, hun er en madrass (jente 17 år).

De ser maskulin dominans overalt og alle steder. Denne makten må i følge Foucault (Foucault i Allen 1999) forstås ut fra den *effekten* den har på subjektet, mer enn om subjektet motsetter seg den eller anerkjenner den. Det offentlige rommet er en maskulin sfære, som menn har tilegnet seg. Jeg spør om det er truende maskulinitet i Menton, og får til svar

Det er det som er problemet her, forholdet mellom gutter og jenter. Man ser det over alt i gatene. Vi er så vant til det her! (jente 17 år)

Dersom noen bryter med moten, for eksempel, blir jenta klassifisert som en man ikke kan snakke med, en som ikke er interessant. Særlig guttene. Kommer hun med et kort skjørt, blir hun sett på som hore (jente 17 år).

Mannens blick er tyngende her. Bare man krysser gaten eller spaserer i gågata, da møter man alltid disse mennene. Den virile siden er sterk. Det er en forakt for folk som ikke kler seg som dem eller snakker som dem. Eller gutter som viser sine feminine sider (gutt 17 år).

Og omtalen av de tradisjonelle jentene som ikke bryter med kjønnskontraktene er krass.

De vil komme til å leve i dette hierarkiet! De vil komme til å bli underlagt en mann i fremtiden (jente 17 år).

Welzer-Lang (2002) hevder at sosialiseringen av maskuliniteten finner sted i det han kaller "mennes hus" (*La maison-des-hommes*). Dette er et lukket rom unndratt kvinnenes

innsyn. Det fins invielseritualer (*rites de passage*) hvor guttene sosialiseres av de som er eldre, til å undertrykke alle kvinner og de mennene som ikke vil følge opp påbudet om å markere maskulin dominans. De sosiale relasjonene mellom kjønnene organiserer representasjonene og praksisene til menn og kvinner på en slik måte at menn og kvinner blir konstituert i asymmetriske maktforhold og hierarkier, det som Bourdieu kaller *symbolsk vold* (Bourdieu 1998 i Welzer-Lang 2002). Welzer-Lang beroliger dem som *begjærer* eller *har lyst* på kvinner, menn eller begge deler. Det dreier seg om *måten* å gjøre det på, og/eller om man påtvinger andre dette begjæret. Menn må forlate den tradisjonelle viriliteten som gjør at de alltid har rett; at den som snakker høyest har rett. De må slutte å ta all plass, ikke bare i senga eller i samtalene, men i det sosiale som helhet. Menn må gjøre slutt på krigen mellom menn. Alle menn kan få makten over sin kvinne, men enhver mann er selv underlagt det maskuline hierarkiet. Det holder ikke å ha testikler mellom beina, man må også vise uten stans og overalt at man er ”kar” og at man har ”baller” i sosial forstand. De som ikke kan eller vil følge dette, blir satt utenfor. Kampen mot sexismen må ha som mål å utrydde hierarkiene som er utviklet av kjønnssystemet som instituerer den maskuline dominansen (Welzer-Lang 2001).

Hva er så virilitet? I følge *Dictionnaire critique du féminisme 2000* (Pascale Molinier i Welzer-Lang 2002) er virilitet sosiale egenskaper ved menn, og det maskuline. Disse egenskapene er styrke, mot og evnen til å slåss. Virilitet er også retten til vold og til privilegier knyttet til dominansen av dem (maskuline og feminine) som ikke er eller ikke kan være virile, det vil si kvinner og barn. I ”mennes hus” foregår også den seksuelle sosialiseringen. Her læres guttene opp i det erektile og penetrerende ved den maskuline seksualiteten. Denne viriliteten er påført guttene av gruppen menn i løpet av sosialiseringen, for at de skal kunne distingvere seg hierarkisk i forhold til kvinner. Viriliteten er dermed det kollektive og individuelle uttrykket for maskulin dominans.

Dette er en konstruksjon, der ”de store gutta” (*les grands-hommes*) har forrang til posisjonene, og der kvinner og menn som ønsker endring ikke kan leve ut sin annerledeshet. Noen tilpasser seg denne rangordningen, andre motsetter seg den, eller omgår den. Hvordan får så disse gutta denne statusen? Til det svarer Welzer-Lang: Penger, ære (som styrker viriliteten) og makt. Bli sett med flotte damer, vise at de har penger. Det gir makt over både kvinner og menn. Enhver mann har eller kan få makt over kvinnene, om han aksepterer virilitetskodene (Welzer-Lang 2002). Det var vel dette han fryktet, lokalpolitikeren (intervju juni 2004), som bekymret seg over at vektleggingen på utseende, rikdom og overfladiskhet kunne være en fare for ungdommene i byen, og føre til en form for prostitusjon. De kunne så lett bli et bytte for mennene med makt?

Som en bekreftelse på at dette hierarkiet har betydning for handlinger og posisjonering, fortviler de moderne over at bare pene jenter får jobb i Menton.

I Frankrike må jenter være pene for å få jobb. Selv om de har samme eksamener, blir de betalt dårligere. Du må ha et flott utseende, fordi jenter ikke blir oppfattet som like smarte som guttene!(jente 17 år)

Her får jentene lettere jobb fordi eierne vil ha vakre kvinner til å tiltrekke seg kunder. Vakre, unge sensuelle jenter (jente 17 år).

Kroppen forventes å bli produsert til å passe inn i eksisterende relasjoner av dominans og underordning. Det kroppslige uttrykket er forhindret eller hemmet, eller oppmuntret og påbudt av de moralske representasjonene av hvordan de bør se ut og ikke se ut, hvor mye plass de kan ta opp (Kebabza og Welzer-Lang 2003). Ungdommene lever i en kultur som dobbeltkommuniserer (Flemmen 1999). Både gutter og jenter forventes å være frigjorte, leve ut og ta ansvar for sin seksualitet i et moderne, likestilt samfunn. Men samtidig forventes de å være tvetydige og ikke leve utsvevende i henhold til de lokale normene. Kjønnskodene gjør en seksuelt aktiv og bejaende kvinne til billig, lettvin og hore. Hun skal ikke vise sensuell glede og frihet. Hun må gjøre seg usynlig, ellers kan hun takke seg selv for om hun vekker guttenes interesse og utsetter seg for trakassering.

Hvis for eksempel ei jente ikke skammer seg over at hun liker sex, at hun er sammen med en gutt en uke, fordi hun er fysisk tiltrukket av ham, fordi hun har lyst på ham, og at hun får det hun ønsker, da går hun for å være ei hore. Da blir hun stemplet. For å unngå det, må man si at man skal gifte seg. Og gjør man det, blir man betraktet som en rigid kvinne. Som strikt eller prippen (jente 17 år).

Det kan virke som om noen av guttene forsøker å banalisere denne maskuline dominansen. De har forakt for jenter som gjør seg tilgjengelig. Viriliteten forutsetter at jenta gjør motstand. De kan være ok å se på, som et objekt, eller en seksuell stimulus, men jenter som hevder retten til å være aktive, eller gjør seg synlig interessert i gutter, er useriøse. Den sosiale definisjonen av kvinneligheten er at hun skal holde seg til én mann, og ikke være eksplisitt i sin seksualitet (Flemmen 1999).

De jentene som er (seksuelt) provoserende blir vurdert negativt. De er påtennersker, de sjekker opp guttene. Mannen er tiltrukket av kvinnen. Men de jentene er ikke trofaste. De går og leker andre steder. For oss er de behagelige å se på. Men vi leker bare. Men det interesserer oss ikke for et lengre forhold (gutt 17 år).

Den tradisjonelle maskuline seksuelle praksisen er å dele inn kvinnekroppen i enkeltdele, og samtidig isolere mennene fra egne følelser i lysten (Kebabza og Welzer-Lang 2003).

Når vi snakker om jenter her sier vi at "det er baken før øynene" (gutt 17 år).

Denne praksisen innebærer også at kvinnene deles inn i to grupper: den de kan tenke seg å leve sammen med og den som er den sexy, som de kan leke med. De seksuelle praksisene og diskursene er til stede, selv om jentene ikke oppfatter dette som seksuelle uttrykk. Man finner på samme tid en smal definisjon av seksualiteten, redusert til penetrering (Tabet 2002 i Kebabza og Welzer-Lang 2003) og vanskeligheter med å gi uttrykk for seksuelle praksiser (Bozon 1999 i Kebabza og Welzer-Lang 2003).

Da vi hadde seksualundervisning på skolen, begynte alle å fnise og tøyse med kondomene vi fikk utdelt. Vi hadde lyst til å stille spørsmål, men det turte vi ikke, for da ville de andre si ”åh, hun har samleie” (*elle couche*)! (jente 17 år)

Vold, underordning og avhengighet, innblanding og forbud forhindrer kvinnene i å bli kjent med egen kropp, eksperimentering og fantasier, og produserer en ekstremt smal definisjon av seksualitet. Det er samleie – kort og godt – utover det fins ingen seksualitet (Tabet 2002 i Kebabza og Welzer-Lang 2003).

Det kan være en lang vei å gå for å kunne erklære overfor seg selv og andre at man ikke følger de virilistiske påbudene om at å være mann, er å være annerledes enn den Andre, det vil si annerledes enn en kvinne. Det feminine blir skjøvet vekk, og er en indre fiende som man må bekjempe, av frykt for selv å bli oppfattet som kvinne, og dermed bli behandlet (dårlig) som kvinne. Dette gjelder ikke bare i ungdomstiden, i følge Welzer-Lang (2002). I parforhold vil mannen fortsette å frekventere rommene i mennenes hus: kafeene, klubbene, barene, hvor man alltid må skille seg ut fra de svake, feminine, ”sopere”, kort sagt de som blir oppfattet som ikke-mann. Homofobi er diskriminering av personer som viser eller som man tilskriver visse kvaliteter (eller mangler) tilhørende det motsatte kjønnnet. Menn som ikke viser vedvarende tegn på virilitet, assosieres med kvinner og/eller deres symbolske ekvivalent: de homoseksuelle.

En ”mann” her vil si å snakke om sport og om jenter. Han bruker et vulgært vokabular. Machogutten er en som ikke respekterer jentene. Han skryter og ljuger og ligger med jentene (gutt 17 år).

Enkelte av guttene ønsker også å overskride disse diskursene og fremstå som noe annet, og jentene lengter en annen mannstype, der de kan være venner, likestilte og trygge for krenkelser. De snakket mye om den *metroseksuelle* mannstypen. David Beckham er den store helten. Han tar vare på seg selv, og viser at han vil være pappa.

De metroseksuelle er som de homoseksuelle, men de er heteroseksuelle. De er nesten som oss jentene, men de er menn (jente 17 år).

De ønsker å skape andre konstruksjoner av maskulinitet og feminitet basert på at begge kjønn kan være både aktive og passive. Et levd rom som er et Annet sted enn rommets representasjoner dominert av dikotomiene maskulinitet/feminitet. Et paradoksalt rom der mannen kan være noe annet enn den autoritære og patriarkalske (forsørger og familiens overhode) eller den moderne, estetiserte og urbane (kabriolet, designersolbriller, muskelspill i kortermede, stramme t-skjorter). Og der kvinnene kan være selvhevdende og frie fra bånd og tvang. Den metroseksuelle er en androgyn fyr. Han er en likestillingsvennlig, kommuniserende, lyttende, følsom og sårbar mann.

Her kler man seg i farger og typer klær som ikke skal skape forvirring om du er mann eller kvinne. Guttene går i joggings og i fargene gul og oransje for å vise at man ikke er feminin (gutt 17 år).

Mange her er redde for å trosse machoguttene. De har ikke mot til å opponere, av frykt for å bli kalt "homo" (gutt 17 år).

Her er det sterk homofobi. Det er for lukket her for at man kan vise at man er homofil. I Paris går de hånd i hånd. I Menton stirrer man. Nice er like ved, der er det ikke den samme mentaliteten (homofil gutt 20 år).

Alle disse stereotypene hemmer kjærligheten. Det er vanskelig å ha kjæreste, fordi alle kjenner alle. Man treffes igjen i gatene, og i de få barene hvor ungdom har adgang. Mange bryter opp, for senere å starte opp på nytt. Dette kan gjenta seg flere ganger, av mangel på muligheter for nye kontakter. Jenter som søker eldre gutter sier at det ikke fins gutter her mellom 20 og 25. De reiser ut av byen etter videregående for å studere eller jobbe.

Det er hardt å være ungdom i Menton.

Og når sommeren kommer er det tid for de tre s'ene "sand, sol og sjø", eller kanskje blir stranduniverset snarere omgjort til "sand, sjø og sex" (Urbain 2003)?

Perlen

Postkortene i stativet foran tobakksbutikken oppsummerer konstruksjonen av Menton som turistby. Menton er en av de få middelalderbyene i Frankrike som strekker seg ned til havet, og på et av kortene fra vinterturismens tid ser vi avbildet i svart-hvitt en grovkledt fiskerkone sittende på en steintrapp som går opp fra havnen. På et annet bilde står stramme menn i sjakett og velpleide kvinner i lange, vakre kjoler og staselige hatter. Dessuten er det mengder av bilder av nakne eller ”toppløse” damer på stranden som ser forlokkende på tilskueren, i tillegg til sitronfestivalen, lokale matoppskrifter og et utall av luftfotografier av byen og stranden.



*Myten om mikroklima. Utsikt over Middelhavet vinteren 2005.
(Privat foto: Robert Parabis)*

De økonomiske og politiske konstruksjonene av byen i dag vektlegger stabilitet og harmoniske og konfliktfrie relasjoner. Fokuset er på den indre samhørigheten i befolkningen som skal være forankret i byens særegne historie og geografi. Dessuten skal byens *image* utad gjøre byen tiltrekkende for utvalgte segmenter av befolkningen. Menton skal utvikle *un tourisme de qualité*, ikke masseturisme med charterbusser og storinnrykk av fremmede. På den ene siden skapes en lavmælt indre koherens, en solidaritet som er tuftet på det Max Weber kaller *Gemeinschaft*. På den andre siden portretteres stedet og kulturen som et vakkert maleri av landskaper, frukt og blomster, og havet med god bøl (til seiling), som fremlegges til konsum. Konstruksjonene spiller på lyst, frykt og fornektelse av det lokale livet. Gamlebyen er pittoreske smug og kirker og stormanskunst fra barokken, ikke en nedslitt boligmasse som

legges ut for salg på bekostning av de fattige i bydelen. Den arkitektoniske dekoren er blitt en del av "kulturarven", men renoveringen blir til en forfalskning som bidrar til at prisene her skyter i været (Urbain 2003). Fra å være et sted hvor man kunne nyte "a room with a view", bygges det stadig nye villaer med "a pool with a view" i åskanten. Havet inngår i dekoren.

Côte d'Azur er en konstruksjon for distinksjon, lansert av "de store", og som understøttes av forfattere, kunstnere og showbusiness i dag (Boyer 2002). "Historien og litteraturen har invitert store navn hit", står det i en av turistbrosjyrene. Selv om de fleste byene langs Côte d'Azur har gått over fra en elitistisk turisme til masseturisme, bærer stedene de samme navnene, og innehar en aristokratisk resonans. Myndighetene i byen har fremsatt krav om at italienske navn skal forbys på nye barer og forretninger, men både keiserinne Eugénie og dronning Victoria har fått sine navn gravert inn på gateskilt, fasader og plasser. Og nærheten til Italia ble allerede i 1845 skrevet ned som "Menton. Italia begynner; man kjenner det på duften" (Boyer 2002). Om dette ble notert for å plusse på Mentons eksklusivitet, eller for å markere grensen mot italiensk annerledeshet, er uvisst.

Begrepet *distinction* kan ha to betydninger på fransk. Den ene er å lage eller se forskjeller, den andre er å distingvere seg, eller å skille seg ut fra andre på en bestemt måte (Priour i Bourdieu 1995). Vil distinksjonsverdien av Menton, i betydningen av å tjene til å *distingvere seg*, synke om man tillater masseturisme?

Å være distingvert er en hovmodig, foraktende væremåte for å undertrykke andre, hevder Bourdieu (1995). Den distingverte væremåten er både en som underkuer andre, men den innebærer også en viss selvtvang. *L'Art de vivre* (livskunsten) står det i turistbrosjyrene. Det er kunsten og det er livet, en eksklusivitet som skiller Menton fra andre byer. I de foregående kapitlene har vi sett at *kunsten å leve* for ungdommene er et strev om å finne sin plass i disse konstruksjonene, og det er et strev om å ha adgang til det rommet som skal dekke sansenes behov, pirring og tilfredsstillelse for eliten, og de trygghetssøkende og kulturinteresserte og voksne.

For ungdommene i Menton står plikt og nytelse side om side. Forpliktelsene til å leve i samsvar med mytene om den konfliktfrie middelhavsbyen, og i samsvar med det Bourdieu (1995) kaller *lukningsstrategiene*, de lukkede rom. Det gjør dem *out of place* (Cresswell 2004), eller uten sted i *Gamlingbyen*. De som vil konstruere nye identiteter og livsstiler betaler en høy pris for å distansere seg fra konformitetskravet og lovene som gjelder i "mennes hus" (Welzer-Lang 2002) i *Småbyen*. I forhold til *Perlen*, vil vi finne at det å tilpasse seg normene, eller bevege seg i dette rommet, kan innebære både tvang og smerte, men også spenning og lyst.

Går vi tilbake til historien om konstruksjonen av *Côte d'Azur* og *Menton*, da turismen startet på 1800-tallet, får vi et bilde av byen der lokalbefolkningen ble gjort til tjenerskap, men også til objekter som ga næring til erotiske fantasier. Historien om *Côte d'Azur* er derfor også en historie om kroppen. I starten skulle kroppen disiplineres bort fra både lengsel og lyst, men gradvis ble den tilført erotiske og seksuelle egenskaper som kunne dyrkes i samvær med andre i sjøkanten. Stranduniverset ble omgjort fra et tomhetens teater for monden lediggang til en scene for *Rock'n roll*, seksuelle møter og erobringer. Rommet ble fylt med begjær, og den romlige organiseringen avspeilet dominansforhold og kolonisering av territoriet. De populære promenadene fratok lokalbefolkningen store deler av stranden, og bykjernen ble utviklet til forlystelsessted for de rike. I dag er turistenes aktiviteter sentrert om stranden og svømming. Fiskebåtene er erstattet av lystbåter i marinaen, men undersøkelser av ferierendes båtvaner viser at svært få bruker sjøen til seiling, seilbrett eller turer i motorbåt (Urbain 2003). Etter som turistlivet skjøt fart på 1970-tallet, ble sjøsiden i Menton ytterligere omskapt til å ta i mot badegjester og seilende. Klippene øst i strandsonen ble sprengt bort, til stor sorg for ungdommene i byen som mistet favorittstedet sitt, hvor de kunne stupe og ha det gøy (Bernard 2003). De populære badestedene *Rocca Longa*, *Pataia* og *Paius* ble gjort om til private strender. I dag invaderes stranden og byen av titusenvis av soltilbedere og nytelsessøkende konsumenter av hva byen har å by på. *Perlen* står frem i all sin prakt.

Klyver vi ned fra dette fugleperspektivet og lytter til hva ungdommene har å si om Menton som turistby, får vi et annet bilde. Det er tomhet, men også intensitet og sterke krefter i sving.

Her tilbringer du dagene dine på stranden! Oh, my God! (stort sukk fra jente 17 år).

To måneder av året kan vi ikke gjøre som vi vil. Da er det trafikk-kaos. I september kommer pensjonistene, og da blir det rolig igjen (gutt 17 år).

”Les Stars”, Ferrariene, de virkelige rike invaderer byen (jente 17 år).

Sosial eksklusjon i byer foregår både på den politiske, økonomiske og kulturelle arenaen (Madanipour 1998). På den økonomiske arenaen er den mest betydningsfulle ekskluderende faktoren tilgangen på ressurser, og fraværet av mulighetene til produksjon og konsum. Turistnæringen gir i hovedsak sesongsysselsetting, og mange unge må reise vekk for å arbeide i lavsesongen. Det er kostbart å leve i Menton, og vi har hørt ungdommene frykte for fremtiden fordi boligene overtas av turister, og prisene er uoverkommelige for dem. Fordi de fleste forretningene selger dyre merkevarer, må de unge til kjøpesentrene i Nice for å handle klær.

Her er det ”pengene og havet” som gjelder. Penger er alt som teller her!
Uten penger er vi ingenting. Det eneste som er gratis er stranden (gutt 17 år).

På den politiske arenaen er ungdommen marginalisert. Spontanaksjoner som underskriftskampanjen for en ny scatepark ble overkjørt av myndighetene, og ungdommer forventes å holde seg hjemme. På mitt spørsmål til en lokalpolitiker om ungdom trekkes med i beslutninger om byens utvikling, får jeg til svar at det stemmer ikke den oppfatningen man har om at politikerne ikke lytter til ungdom. Byen arrangerer sammenkomster og sommerball på kasinoet, men fordi det kommer grupper av ungdommer fra landsbyene oppe i fjellene som trenger seg inn på disse tilstelningene, krever myndighetene at utesteder har streng bevoktning slik at ”ikke-anbefalelsesverdige” personer nektes adgang. Ungdomsgrupper har også fått delta i utformingen av plakater som skulle gi kulturarrangementer en mer ungdommelig ”look” (Kulturråden 2004).

På den kulturelle arenaen er den viktigste formen for integrasjon å kunne dele det sett av symboler og meninger som skaper gruppeidentitet i et forbruksmønster, i alt fra nødvendigheter i dagliglivet til kulturelle produkter (Madanipour 1998). I dag er det å være innlemmet i en visuell kultur blitt stadig viktigere, og særlig i Menton, der velstand og ”conspicuous consumption” er så synlig i byen. Estetiseringen av den sosiale atferden legger et press på ungdommene. Marginaliseringen fra symbolene, meningene, ritualene og diskursene fører til at mange i byen later som om de er rikere enn de er.

Her er man konfrontert med virkelig rike mennesker. Og man sier til seg selv at man klarer ikke å følge med. Under Formel I løpet i Monaco kan man se ungdommer på 18 år som kjører Ferrari. Og det som gjør så vondt, er at selv om mange her ikke har råd til det, vil de late som. Det er *l'apparaître*. Folk har ikke penger, men vil oppføre seg som om de har det. De vil investere alt i et falskt bilde. Og selv om de ikke spiser ”*pâtes et patates*” (pasta og poteter) hver dag, vil de late som om de har råd til alt. Og jo lenger dette pågår, desto dypere blir kløften mellom de rike og resten (kvinne 40 år).

Kjønnskategoriene konstrueres i spenningen mellom det tradisjonelle, det moderne og det mondene. Det mondene har en spennende tiltrekningskraft, og samtalene viser at en del av dem kan gå inn og ut av disse konstruksjonene. Jentene kan leke seg med å gå med 20cm høye hæler i Monaco og anta en selvsikker og flatterende stil, samtidig med at de er rasende over at bare lekre jenter foretrekkes til jobber i barer og restauranter. De skaper seg egne rom for eksperimentering av livsstiler, og krever retten til å være attraktive som subjekter, ikke som objekter. Men denne *performing of space* (Rose 1999) kan også forstås som tuftet på den samme fantasien og det samme begjæret som inngår i hierarkiseringen av kjønnene i ”mennes hus”. Jentene blir dermed både tilskuere og deltakere i denne fantasien.

Kjønnsrelasjonene i *Perlen* destabiliserer de lokale kjønnskodene. De er preget av invaderende blikk, og kontaktetableringen er basert på flyktige, konsumerende relasjoner i korte sommermåned. Dette krenker jentene, og truer guttene. Seksualiteten som var innelukket i det intime i *Småbyen*, blir nå del av offentligheten.

I sommer var vi ute en kveld. Det var sommer og det var varmt. Jeg husker ikke helt hva vi hadde på oss. Det måtte være i 23-tiden. Vi var på vei hjem, så vi gikk gjennom gågata. Vi stakk innom en restaurant hvor det var mange unge italiener. Så begynte de selvfølgelig å plystre og alt det der. De ropte etter oss, og sa ”kom hit, så går vi på nattklubb”. Det der er alle jentene vant til her. Alle gjør det. Vi legger ikke merke til det lenger. I slike tilfeller, om man velger å ikke respondere (*faire attention*), da er man dum (*idiote*), da er man arrogant. Om man aksepterer, da går det over til å bli noe annet. Da blir man sett på som løsaktig (jente 17 år).

Plystring og slengbemerkinger fungerer til å minne kvinner om at de er underlagt menns observasjon, kritikk og kontroll. Det vil være helt sentralt i maktdimensjonen mellom kjønnene at menn skal ha mye oppmerksomhet fra kvinner (Flemmen 1999). De blir snurt om de ikke får den oppmerksomheten de er vant til å få! Gjennom seksuelle krenkelser i det offentlige rommet både mot kvinner, og menn som er ”homo” eller feminine, vil det personlige rommet bli invadert. Dermed blir de omgitt av et rom som fratrar dem retten til å være der. Rommet blir en fiende.

Italienerne er macho. Jentene liker dem ikke, fordi de er for ”dragueur” (forførerske). De gjør for mye ut av alt. De går mot jentene, og jeg tror det plager dem. Franske gutter sjekker også kraftig, men med italienerne er alt så ekstremt. De er rike, de er macho, og de tar all plass! (gutt 17 år)

Turismen gir byen liv, men de ulike forføringsstrategiene og kroppsnormene skyver ungdommene i ytterkant. Gatene og stranden er *catwalks* og kamparenaer, hvor ulike sjekkestiler blir uttrykt. Italienerne sender varme blikk og utroper beundring for kvinnen, araberne smatter og oppfattes som vulgære, mens den typiske franske gutten blir beskrevet som sjenert, klønet og udugelig. Kanskje kan denne gutten betegnes som den Andre Andre? Han blir nærmest infantilisert. Han er ”søt”, men faller ut av det erotiske spillet.

Jentene er tiltrukket av italieneren og maghrebieren (fra Marokko, Tunis, Algerie), men maghrebieren som ideal er utdøende. Han var eksotisk, noe som virket spennende. Ikke franskmannen. Her er heteroseksualitet det dominerende, og machomannen er idealet. For tenåringer er det veien å gå. Han er tiltrukket mot det harde. Dette er pga media. Videoer og sanger fremstiller kvinnen som veldig seksuell. Det aksentuerer den maskuline overlegenheten, og bidrar til degradering av bildet av kvinnen (gutt 20 år).

Det er en intens rivalisering mellom de franske og italienske guttene. Italienerne tar jentene deres. For de lokale guttene oppfører italienerne seg som ”pop stars”. De har stramme t-skjorter og store solbriller. De vil ikke la seg undertrykke av dem, og de sier at de ler av dem. De gir meg det inntrykket at de ikke står i fare for å tape i den virile konkurransen, men latterliggjøringen kan like gjerne være et uttrykk for avmakt. ”Vi” betyr at de står i gruppe og betrakter de andre mennene. De foretar en posisjonering som Welzer-Lang (2001) kaller ”krigen mellom menn”.

Vi ser det, men vi flirer av dem! (gutt 17 år)

Moderne jenter fnyser av det de kaller *The Latin Lover*, som de oppfatter som en narsissistisk spradebasse.

Han er som en påfugl. Han sier han elsker kvinnen, men han elsker bare seg selv (jente 17 år).

Stranden er møtested. Om vinteren samler ungdommene seg som vil unngå de voksnes, og fremfor alt politiets kontroll, og stranden blir dermed en ulovlig sone. De drikker og røyker hasj. Det er særlig gutter som vanker her, og de er dårlig ansett av ungdommene i den videregående skolen. Jenter som er sammen med disse guttene blir uglesett av andre gutter, men også av jentene som rakker ned på dem. Igjen en karakteristikk som gjør den maskuline dominansen til den førende i ”når, hvor, hvordan, hvorfor og med hvem” (Helmius 1990).

På stranden er det motepress og strenge kroppsidealer. Nakenheten, trengselen, vandrende blikk og konkurranse frustrerer ungdommene..

I sommer var vi på stranden med noen venner. Det var den første gangen vi så hverandre i badedrakt. Da la vi merke til at vi alle hadde den samme badedrakten! Selv om vi har ulike kropper, bryr vi oss alle om hvordan de andre ser ut, om man er tynn eller ikke så tynn. Og jeg husker at jeg lå der og så på de andre som lå i vannet. Så kom det en gruppe gutter som stilte seg opp foran oss, og jeg husker at de liksom sa: å se på hun der, og se på hun der. De så selvfølgelig mest på jentene som var tynne, og de brød seg ikke egentlig om de som ikke var det (jente 17 år)

I krigen mellom menn (Welzer-Lang 2001) har vi fått vite at det gjelder å ta opp så mye plass som mulig, tilegne seg rommet og ta kontroll over både menn og kvinner. I sitatet over finner vi en krig der kropper som ikke svarer til representasjoner av hvordan vi bør se ut, forventes å ta så liten plass som mulig. Jenta som er 160cm og veier 80kg, blir gående alene, ble det sagt foran. Hun tar for mye plass. Vi får ikke spurt de guttene som stirret på jentene om hva slags kropp en kvinne bør ha for å bli ansett som seksuelt attraktiv. Hva denne jenta sier, trenger ikke stemme med guttenes forventninger. Menn *blikket* er maskulint.

Kroppsbildet er den personlige opplevelsen av egen kropp, men også hvordan vi tror at andre opplever den (Evensen 1997). Kroppen i den vestlige verden, og i særdeleshet slik den blir omtalt i Menton, er blitt et livsstilsprodukt eller en verdigjenstand. Kroppsbildet er i stor grad bestemt av kommersielle krefter og sunnhetskampanjer som kan skape et skjønnhetstyranni. De spiller på menneskenes svakhet, og på den frykten mange gutter og menn har for ikke å strekke til, og på forestillingen om at gutter og menn skal være størst mulig og sterkest mulig for å gjøre inntrykk på omgivelsene. De spiller på jenters og kvinners frykt for ikke å være flinke nok, slanke nok, unge nok eller yndige nok. Kvinner har til alle tider tålt mye smerte og lidelse for å være så feminine som kulturen har krevd: vakre, tynne, bleike, stumme, rene, dydige osv. "Since I cannot change the world, I will change myself", sier Ruth i Fay Weldons *The Life and Loves of a She-Devil*, og tar kosmetisk kirurgi til hjelp i kampen mot ektemannens rike, vakre, vellykkede og selvfølgelig tynne elskerinne (Weldon 1983 i Davis 1991).

Mange jenter har anoreksi her. Og vi har hørt om selvmord blant gutter. Det er en *un mal de vie* – livssmerte (jente 17 år).

Liksom melankolien på 1800-tallet er blitt kalt en romantisk *mal du siècle* (Boyer 2002), og denne diagnosen rettferdiggjorde lange opphold langs Côte d'Azur, lider ungdommer i Menton i dag av en smerte som kan knyttes til press og forventning om å ta seg godt ut, være sensuell og inntagende. Erfaringene ungdommene har, står i motsetning til "L'Art de vivre" det står om i de glansede brosjyrene. Dette kan sette subjektet i fare.

Et par måneder av året hadde vært helt ok her. Men 17 år i Menton er tøft! Det er hardt å være tenåring i Menton! (jente 17 år)

Forskjellen mellom en "touriste" og en "villégiatureur" (sommergjest) er ulikheten i reisens formål (Urbain 2003). Noe upresist pleier man å tale om turisme som en spesiell måte å tilbringe ferien på, og reisingen innebærer glede. Selv om alle turister er ferierende, er det motsatte ikke alltid tilfellet. For den ferierende som kommer til den franske middelhavskysten er det ikke reisen i seg selv som skaper begeistring. Denne gjesten reiser ikke egentlig, formålet med å forflytte seg er å nå målet og slå seg ned der, og kanskje delta i en og annen utflukt som gir oppholdet et lite stenk av turisme i en tilværelse som er kjennetegnet av stillstand. En sommergjest søker intimitet, trygge vaner og repetisjon. Ikke ulikt hyttelivet i Norge. Det er fraværet av for mange nye hendelser som trekker, og Urbain hevder at det er en søken etter tomhet. Turisten og sommergjesten møtes riktignok i det samme fysiske rommet, men de tilhører to ulike verdener. Turisten er på reise gjennom rommet. For sommergjesten er det et territorium man bebor. Turisten passerer stedet som en fremmed, mens sommergjesten

mener hun hører til der, og har rettigheter på lik linje med lokalbefolkningen. Men hun blander seg ikke med de lokale, hun holder seg til sine egne.

De går hjem etter apéritif på fortausrestaurantene, og spiser middag sammen med familien. Italienerne går deretter ut for å spise sin is. Derfor er isbarene de eneste som holder opp sent (mann i bar).

Stranduniverset er kjennetegnet av at livet er isolert fra omverdenen. Stranden blir en gledesone for tilreisende, hvor det endog kan finnes mennesker som ser på lokalbefolkningen som inntrengere (Urbain 2003). Dette oppleves som en invasjon av ungdommene i Menton. Deres muligheter til rekreasjon blir begrenset av turistene. De respekter ikke de lokale reglene som gjelder på stranden, og tar seg til rette.

Turistene blander seg ikke med lokalbefolkningen. De opptrer fullstendig på utsiden (gutt 20 år).

Italienerne inntar stranden! De er høyrøstede, og trenger seg innpå oss. Ungdommene fra Italia respekterer ikke reglene om å la badeflåten være til å stupe fra, men legger seg der og soler seg. De installerer seg på stranden om morgenen, legger fra seg et badehåndkle, og kommer ikke tilbake før om ettermiddagen. De tilegner seg stedet. Det oppstår konflikter når "de" kommer. Mange lokale voksne ønsker å hvile seg på stranden, men turistene bråker og lar dem ikke være i fred (gutt 17 år).

Fordelen med turismen er at man blir vant til å se fremmede mennesker, som kan øke toleransen overfor fremmede, men man er vant til å se bare rike mennesker, ikke fattige (jente 17 år).

Menton er en søt by – fin dekor (jente 17 år).

Men festen er et annet sted.

Oppsummering

Fra å være et samfunn som livnærte seg på fiske og fruktdyrking, har Menton blitt en attraktiv turistby. Gjennom samtaler med ungdommer i byen har jeg fått fortellinger om hvordan det er å leve i en by som har fått betegnelsen *Frankrikes perle* og *Pensjonistenes by*. Betegnelsene har valører som gjør byen attraktiv for spesielle segmenter av befolkningen. De gamle og de rike. I tillegg beskrives byen som en *Village Méditerranéen* av politikerne i byen for å styrke byens attraksjon.

Vinterturismen var for de utvalgte få, aristokrater og rentenister, inntil lønnet ferie for alle ble introdusert i 1936. Men det var ikke før på 1950-tallet at byene langs Middelhavet i Sør-Frankrike ble gjort til møtested for jetsetts og filmstjerner som ble avbildet i avisene som de nye kjøpesterke gruppene. Livet langs Côte d'Azur ble glamorøst og lekent for nye grupper av turister. På 60-tallet kom en større gruppe turister om sommeren, men det var først på 70-tallet at Menton ble en by for den nye masseturismen. Mengder av ferierende strømmet til for å nyte sol og strandliv, og byen ble en virkelig turistmagnet. Klimaet om vinteren, som helt fra starten av gjorde byen attraktiv for de uvirksomme i de aller øverste sosiale lagene, ble gjentatt som Mentons fortrinn i *Guide bleu Provence Côte d'Azur* så sent som på 70-tallet. Den upresise betegnelsen *mikroklima* begynte på 60-tallet å trekke til seg store mengder pensjonister. De store hotellene fra glansperioden på begynnelsen av det 20. århundre ble nå etter hvert invadert av eldre vinterturister. Hotellene og palassene ble utleid til pensjonistforeninger og vennskapsorganisasjoner, slik at de hotellrommene som ble stående tomme da sommerturismen tok over for vinterturismen, ble igjen fylt opp av mennesker med penger og rikelig med tid. Derfor er Menton en av de få feriebyene langs Côte d'Azur som har et pulserende bymiljø på dagtid etter at badegjestene har forlatt byen i september. I vinterhalvåret preges bybildet av et stort antall eldre mennesker, som langsamt og bedagelig går sine turer langs strandpromenaden. Gatene er folketomme om aftenen. Da inntar turistene måltidene sine i hotellenes spisesaler, eller de fyller opp restaurantene i sentrum av byen. Det er ingenting annet som skjer utendørs i Menton etter kl. 19.00. Da stenger barer og kafeer, byen stilner av og befolkningen går til ro.

Om sommeren er det liv og røre. Byen vokser fra en liten by med 30 000 innbyggere til en turistby på 90 000. Hotellene fylles opp, og gater og strender blir overfylte. Strandleilighetene som har stått tomme i vinterhalvåret, inntas av de som har kunnet betale

flere millioner kroner, selv for et lite krypinn. Noen av dem brukes riktignok også i helger og andre ferier før og etter sommersesongen, men rullegardinene er nede det meste av året.

I helgene kommer store skarer av italienere over grensen for å nyte livet i den sjarmerende lille byen, som alltid har fristet naboene i øst. Det blir hevdet at før innføringen av euroen kjøpte mange italienere, deriblant mafiaen, eiendommer i Menton for å hvitvaske sine lire. Nå har italienere lenge hatt tilhold i Menton. Menton har tidligere vært både italiensk og underlagt Grimaldiene i Monaco, inntil byen frigjorde seg i 1861 og stemte for å tilhøre Frankrike. Under den andre verdenskrigen okkuperte de italienske fascistene byen, og mentoneserne ble evakuert. Den folketomme byen ble plyndret for alt av verdier og gatenavnene ble italienske. Hatet mot italienerne har vært hard å døyve for mange av de eldre i Menton.

Menton markedsføres som en by preget av skjønnhet, trygghet og samhørighet. Det glamorøse ønskes velkommen, samtidig med at det legges vekt på byens særpreg som en harmonisk landsby for å friste folk til å slå seg ned. Det bildet som skapes av byen, bygger på en essensialisering av det lokale. Naturgeografiske trekk som fjell, hav og hager gjøres til kulisser på en scene for sanselighet og velbehag. Byrommet fremstilles som en autentisk ramme om en fredfylt intimitet. Alt dette gjør Menton til en eksklusiv enklave mellom Monaco og Italia.

I konstruksjonen av steder inngår både det imaginære og det reelle, og konstruksjonen av det levde rommet kan stå i motsetning til eller i harmoni med de konstruksjonene som inngår i de hegemoniske diskursene. I rommets representasjoner vil det være posisjoner som er tilgjengelige for noen, og ikke for andre. Dette rommet kan være konstruert som et særskilt kulturelt territorium, der det er satt grenser for hva som er ansett å være akseptabel atferd og hva som er uakseptabelt, og kan forstås i termer av eksklusjon og inklusjon.

Det sosiale livet i byen med indre motsetninger inngår ikke i praktutgaven av Menton. Ungdom er avbildet i turistbrosjyrene som lekende på stranden og som flittige kollokverende sommerstudenter fra fjern og nær. I de hegemoniske diskursene om hvem som har retten til byen, framstilles de lokale ungdommene essensialistisk som kravstore og bråkete. De må holdes unna turistsonen vinterstid, for ikke å forstyrre pensjonistene. Myndighetene hevder at de lytter til ungdommens ønsker om flere møtesteder i byen og mer delaktighet i politiske beslutninger, men holder dem utenfor den politiske arenaen, der byens fremtid blir diskutert. Ekskluderingen og marginaliseringen av ungdommene i Menton gjøres eksplisitt, for å opprettholde bildet av byen som et sted for selvtillit og uforstyrret nytelse for fremmede

med tjukke lommebøker. De velståendes drøm om et feriehus i Menton presser prisene i været, og gjør fremtiden usikker for de unge.

Ungdom i Menton lever under tyngden av konstruksjonen *Côte d'Azur*. Estetiseringen og eksotiseringen av både territoriet og lokalbefolkningen, erotiseringen av stranduniverset, sammen med narsissistisk og promiskuøs dyrking av idealene om velstand og skjønnhet, invaderer deres liv. Det forfalskede bildet av Menton som *Perle de la France, Ville des retraités* og *Village Méditerranéen* tilslører energien og spenningene som inngår i ungdommenes konstruksjoner av Menton. Skjønnheten kan bli undertrykkende, tryggheten kan bli fiendtlig og samhørigheten kan bli kvelende.

Ungdommene i undersøkelsen er mellom 16 og 19 år, og går på en av de to videregående skolene i byen. Lycé Pierre et Marie Curie er en kombinert videregående skole, og informantene går på allmennfag og yrkesfag. De normene og sanksjonene de referer til som betydningsfulle gjør det mulig å dele dem inn i ulike grupper. I forhold til pensjonistene som dominerer i Menton om vinteren, referer de til seg selv som homogen gruppe. Det er de gamle mot de unge i *Gamlingbyen*. I analysen har jeg gruppert dem i gruppen "tradisjonell" eller "moderne", alt etter hvorvidt jeg forstår deres identitet som lokalt eller globalt forankret. *Småbyen* forvandles til den yrende *Perlen* når sommersesongen starter. Fordi byen er en attraktiv ferieby på Côte d'Azur, vil den mondene livsstilen som følger av dette, gi dem en referanseramme som kommer i tillegg til det moderne og det tradisjonelle. Den eksisterer uavhengig av, men også sammen med det tradisjonelle og moderne, og ungdommene gir uttrykk for et ambivalent forhold til de ulike livsrammene.

Det er ikke alltid samsvar mellom de holdningene og verdiene vi gir uttrykk for og praksis. Vi kan ønske trygghet, samtidig med at vi søker spenning. Vi kan hevde samhold og fellesskap, samtidig med at vi bryter normene for det samme fellesskapet. Harmoni og konsensus kan stå i motsetning til en stadig større vektlegging på individualitet. Overskridelser kan bli sanksjonert, samtidig med at overskridelser blir oppmuntret. Verdier er derfor ikke noe som er fastlagt en gang for alle, noe som ligger i bunnen av vår identitet, og det er ingen automatikk i forholdet mellom holdninger og atferd.

De bildene ungdommene skaper av Menton er konstruksjoner som har subjektiv verdi. Konstruksjonene er både et uttrykk for ideologi, og en markering av ulike interesser. I ungdommenes levde rom finner vi konstruksjoner av Andre som har betydning for utviklingen av deres bevissthet om seg selv. Dette rommet er ikke lukket og låst. Det har mange rom, hvor noen er trange og dunkle, andre er åpne og fylt av lys og luft. Ungdommenes levde rom er et *porøst rom* med åpninger og tette skott. Det levde rommet kan

være et skjulested eller et sted der andre slipper inn. Det kan også være et rom for raseri, og et rom for eksperimentering. I utviklingen av seg selv vil dette rommet endres kontinuerlig. Det skjulte kan bli gjort synlig, det synlige kan dempes, det som ligger dypt innerst inne, bortgjemt i en krok, kan en dag bringes frem. Man vokser ikke i enerom.

For noen av ungdommene er byen preget av konsensus og harmoni, og de ønsker å leve innenfor rammen av de nære relasjonene. For andre står ulike verdisyn i konflikt med hverandre. Det lokale og tradisjonelle står i kontrast til det glamorøse og mondene. Plikt, nytte og nytelse står side om side. De kan bestemme seg for å være forpliktet i forhold til de lokale normene om ikke å skille seg ut, og gjøre seg annerledes. Det kan være nyttig å være attraktiv for å få jobb, og enkelte av de menneskene de omgås kan være til bry, og som de vil unngå. Samtidig kan et godt naboforhold skape trygghet. De må unngå å ha en atferd som kan bli fordømt, samtidig er det et krav om å være vellykket i en monden stil. For å bli akseptert i lokalmiljøet, må de ta avstand fra det som oppfattes som det truende Andre, som kan skade byens omdømme. Men dette bildet av den Andre, og som må unngås, vil enkelte forstå som et småbyaktig og snevert bilde, tuftet på intoleranse overfor det fremmede. Intoleransen er noe de moderne tar avstand fra. Men den Andre, som for eksempel turistene som enten reiser igjennom eller slår seg ned, skaper en atmosfære av osende velstand som mange av dem ønsker å være lik. Det er truende og fristende på samme tid.

Ungdommene i Menton ønsker trygghet og de ønsker spenning. Menton representerer tryggheten, men også kjedsomhet. Turistene om vinteren gjør byen død, mens turistene som kommer om sommeren skaper liv. Relasjonene endres. De lokale relasjonene destabiliseres. Det kommer rike mennesker med flotte biler og statussymboler, og sjekking i gågata og langs stranden blir tydelig. Det er et annet normsystem som introduseres. De lokale ungdommene reagerer med både begeistring og avsky. De skal ikke velge mellom å bli værende i en trygg liten landsby, eller reise ut for å realisere andre sider av seg selv i storbyen. De skal i tillegg forholde seg til at byen forvandles til en glamorøs turistby om sommeren. Byen er en salgsvare, og legges ut til konsum. Ungdommene blir gjort til objekter.

Blant de tradisjonelle vil identiteten være knyttet til det de selv anser som ekte og opprinnelig. De har en tilhørighet som er kommet gjennom slektskap og familie som har bodd her i generasjoner. De vil ta vare på mentonesisk språk og kultur, fordi den ellers kan forsvinne. Likevel bærer de et verdisystem som er forskjellig fra foreldrene. Deres relasjoner er mer påvirket av individualisme og frihet. De er friere enn foreldre og besteforeldre, og de tar avstand fra det tradisjonelle patriarkatet. De kan "gjøre som de vil". De engasjerer seg mindre i de kollektive strukturene som foreldrene tilhører. De tilhører et trivelig naboskap, og

den lokale sladderer *la spia* oppfatter de som en lokal koloritt, som de selv kan velge å la seg styre av. Det er en relasjonell kompetanse de kan gjøre seg nytte av om de vil, men de har også en individuell frihet. For de mest tradisjonelle kan den ytre verden oppleves som farlig og fiendtlig, og samfunnet reduseres til en sirkel av de nærmeste, og dette manifesterer seg i en mistenksomhet overfor alle som står utenfor denne kjernen av bekjentskaper.

De moderne ungdommene har mindre tilhørighet til det tradisjonelle livet. Fremfor å beskytte seg fra truende Andre, er de positive til å kunne velge de menneskene de ønsker å være sammen med, og de nekter å måtte la seg dominere av de lokale kravene. De moderne har forakt for de tradisjonelle, som de mener beskytter seg mot relasjoner som de opplever som farlige. De er konservative og mistenksomme, og foretrekker sitt lille liv. De nærer forakt for den selvcentrerte mentaliteten i sør, og priser individualiteten, i betydningen selvstendighet, frihet, i stand til å vurdere, og bestemme på egenhånd hvordan de vil oppføre seg. De tradisjonelle er beskyttet av sin lokale tilhørighet, og av et fremtidsperspektiv der de vil bli værende, eller komme tilbake for å bli gift og få barn i lokalmiljøet. De moderne vil være uavhengige og selvstendige, og velge selv hvem de vil ha med å gjøre. Noen vil ut og vekk fra *Småbyens* konformitetskrav og fra hykleri og pengemakt i *Perlen*.

Betydningen av vennskap er sterk i ungdomstiden, i tillegg til forelskelse og kjærlighet. Ungdom skiller ikke så klart som voksne mellom forelskelse, gode følelser og vennskapelig kjærlighet. Ungdom kan ha mange varme, nære vennskap. For noen er dette bare vennskap. For andre er det både vennskap, ømhet og kjærlighet. For andre igjen er det både vennskap, kjærlighet og erotikk. Det hele kan være impulsivt og flyktig, men også med dype, tette bånd. Det å bo i en liten by, som også er en glamorøs turistby, vil derfor ha innvirkning på hvordan vennsapsrelasjoner kan utvikle seg.

Det som preger de sosiale relasjonene og de båndene de kan knytte til andre er sterkt preget av dette bildet av byen. For de moderne blir vennskap preget av bakvaskelse og hykleri. Det er vanskelig for gutter og jenter å være bare venner. De tradisjonelle hevder at gutter og jenter i dag kan være venner, i motsetning til hva foreldrene deres kunne. Guttene dominerer, men om de hevder en machostil som er gammeldags, blir de avvist tvert. Kjønnskontraktene som hører til den lokale konteksten, kan stå i sterk kontrast til de kjønnskodene turistene bringer inn. Den tradisjonelle viriliteten forutsetter en underordning av kvinnen. Den aksentuerer spesifikke maskuline og feminine roller, og legitimerer ikke kvinnenens lyst. I dette kjønnshierarkiet blir også de guttene som ønsker en endring plassert lavere på rangstigen. Avvik sanksjoneres gjennom det dobbelte portrettet av kvinnen som hore og madonna, og guttene som revolterer mot viriliteten blir utstøtt som feminine. Når

byen går over til å bli en stor sjekkearena om sommeren, blir den lokale viriliteten forstyrret av den forføreriske *påfuglen*, *The Latin Lover*. Kvinnen blir i begge formene for maskulin selvhedelse gjort til objekter. Jentene raser over at bare lekre kvinner foretrekkes til jobber i barer og restauranter. Selv krever de retten til å være attraktive som subjekter, ikke som objekter. Prestasjonskravet overfor guttene stiller dem i bakerste rekke, om de ikke kan eller vil delta i den estetiserte maskuliniteten, der dyre solbriller og trange t-skjorter er et "must" for å slå igjennom. De kan oppleve at de faller igjennom som interessante partnere i konkurranse med de tøffe Ferrari-guttene. Det kan være et slitsomt identitetsprosjekt å bli slik det kreves at *mann* og *kvinne* skal være.

Det er vanskelig å ha kjæreste, fordi alle kjenner alle og dydighetsnormene er sterke overfor jentene. Guttene har større frihet. Skal man møte en kjæreste på tomannshånd, må man til Monaco eller Nice, fordi det ikke er steder å møtes i Menton. Man må ut av byen for å unnsnippe andres blikk. Har man en gang hatt en kjæreste i byen, er det vanskelig å bli fri fra tidligere forhold. Man treffes igjen i gatene, og i de få barene hvor ungdom har adgang. Mange bryter opp for senere å gjenoppta forholdet. Stereotypiene hemmer kjærlighetslivet.

Kjønnskategoriene og de sosiale relasjonene konstrueres i spenningen mellom det tradisjonelle, det moderne og det mondene. Relasjonene mellom mennesker i Menton bærer preg av utseende, falskhet og prestasjon. (*l'apparence, l'apparaître et performance*). Det er vanskelig å investere i forhold, ikke bare fordi alle kjenner alle, men kravet om å være "chic" og vellykket skaper konkurranse. Man kan basere et vennskap på utseende. Man søker de som har samme klesstil og væremåte. Konkurranse om vellykkethet fører til at mange later som om de har god råd, og har klær og utstyr som kan gi inntrykk av at de er rike. Det gjelder å hevde seg i kampen om oppmerksomhet.

Ungdommene føler seg utestengt i *Gamlingbyen*, innestengt i *Småbyen* og invadert i *Perlen*.

Konklusjon

Utgangspunktet for studien min var det inntrykket jeg hadde fått at ungdom var usynlig i Menton. Jeg spurte meg selv om det er noe jeg ikke ser i denne byen. Er det noe jeg overser, er det livsforhold jeg ikke kan få tilgang til som turist? En by kan da simpelthen ikke være tømt for unge mennesker?

Skolen var stedet. Jeg fikk ungdommene i tale, og deres fortellinger gjorde meg tankefull. Negativiteten, smerten og det ambivalente fremtidsperspektivet opprørte meg. De åpnet døren inn til et Annet sted. Det var ikke det stedet som i generasjoner har vært beskrevet med en slik fargerikdom og sanselighet at tusenvis av lystøkende mennesker har strømmet hit for å dyrke sine lidenskaper. Virkeligheten til ungdommene var en kompleks virkelighet, med store indre motsetninger. Jeg fikk vite om kjærligheten til stedet, men også om frykt og opprør.

Enkelte voksne forklarte deres oppgittethet med at alle ungdommer kjeder seg på hjemstedet, fordi de er i en fase da de vil frigjøre seg fra foreldrene og lokalmiljøet og skape sitt eget liv. Andre beskrev ungdommene som kravstore og nærmest uregjerlige.

Var jeg selv fanget i det bildet jeg hadde skapt meg av Menton som et sted tømt for liv, før jeg traff ungdommene? Var jeg også fanget i et vokabular som ikke kunne være til nytte i forståelsen av det problematiske forholdet ungdom - sted? Det skjedde noe med meg selv etter denne reisen.

Ungdom blir ofte fremstilt nøytralt og ukjønn. Det er en diffus gruppe som gjerne defineres i forholdet til en foregående fase i påvente av en fase som kommer etter, eller som i opposisjon til voksenverden. Ungdom som sosial kategori er et konstruert fenomen foretatt av voksne, og i fransk offentlig politikk tenker man ofte på ungdom i maskuline termer. Jentenes realitet blir dermed skjult. Det franske samfunnet er i tillegg fortsatt strukturert gjennom et hierarkisk forhold mellom kjønnene. Den maskuline dominansen er tilstrekkelig rotfestet til å legitimere dette hierarkiet, og i følge Bourdieu blir den nærmest tatt for gitt. Dersom man aksepterer at kjønnsforskjeller er viktig i livet til ungdom, vil denne nøytraliteten tilsløre at tilhørigheten til kjønn har sosiale konsekvenser. En forståelse som oppfatter seksualiteten som samleie kort og godt, kjønn som biologi, identitet som fastlagt en gang for alle, kulturen som statisk, og rommet som et sett av observerbare og målbare fenomener, legger et slør over mangfoldet av uttrykksmåter, og mangfoldet av følelser, lengsler og ambisjoner. Dette åpner

heller ikke opp for hvilke vilkår sosialiseringen er underlagt i tid, i ulike situasjoner og i ulike rom. Det er en essensialistisk forklaringsmodell som ikke vil kunne forstå det sosiale.

Angrepet på essensialismen er særlig fremtredende i den poststrukturalistiske filosofien. Fenomener og hendelser kan ikke forklares gjennom å redusere dem til særskilte karakteristikk ved det enkelte fenomenet. Feministisk geografi har særlig kritisert denne forklaringsmodellen. De påpeker at essensialistiske definisjoner av kjønn overser hierarkiseringen av forholdet mellom kjønnene. Kjønnsideidentitet er ikke noe som bare oppstår, men er bestemt av stedenes historie og de strukturene som har formet stedene. Geografiske begreper og analyser har gjerne vært kjønnsnøytrale, og tilslører at steder har betydning for kjønnsrelasjoner, og også at kjønnsrelasjoner har innvirkning på stedene. Farene i denne kritikken ligger i å videreføre en dikotomisering av kjønn, selv om man beskriver relasjonene i form av et hierarki. Det er et mangfold av maskuliniteter og feminiteter, og et mangfold av veier til tenning og seksuelle uttryksmåter.

Har ungdom som sosialt fenomen vært svakt belyst i geografien? Eller har jeg ikke lett lenge nok? En kritikk av essensialiseringen av *ungdom* vil kunne ha noe av den samme sprengkraften i faget, som den feministiske tilnærmingen har hatt i å utfordre androsentrismen i den geografiske fagtradisjonen.

Poststrukturell teori forstår det moderne samfunnet som et system av makt, og tar side for marginale grupper. Det ligger en avvisning av empirismen og den romlige vitenskapen. Det er ingenting reelt utenfor kulturelle systemer. Subjektet er frigjort fra essensialismen, og skaper et selv i forhold til de grensene for bevisstheten om seg selv som er representert ved den Andre som også er en konstruksjon. I produksjonen av rom inngår den Andre, og den lokaliseringen individet har kan være sentral eller i ytterkant, fordi den Andre kan være en truende Andre, men også en man ønsker å være lik. Nettverket som består av Andre og en selv kan være trygt eller fiendtlig, alt etter hvilke symboler, meninger og materialitet som preger dette diskursive landskapet.

Lefebvre hevder at *il y a toujours l'Autre*, og Foucault ber oss søke etter *des espaces Autres*. Den sosiale romligheten består av observerbare elementer (romlig praksis), men også et rom bestående av symboler og myter som tjener et bestemt formål (romlige representasjoner). Det inneholder både det reelle (objektive) og det forestilte (det subjektive). Til sammen vil dette kontrollere våre tanker om rommet og våre handlinger. Det er det som er *l'espace vécu* (det levde rommet). Det vil derfor være like mange rom som det finnes subjekter. Når vi leter etter de Andre rommene, må vi sjekke hva som er utelatt i representasjonene og de hegemoniske diskursene, og vi må se etter det som ikke ønskes

representert. Noen posisjoner vil være tilgjengelig for noen, mens andre vil være holdt utenfor. De språklige fremstillingene vil dermed inneholde makt, og denne makten vil være innskrevet i rommet både materielt og sosialt. Makten er ikke så mye over oss som rundt oss og blant oss, og den effekten makten har på subjektet vil være en realitet, uavhengig av om subjektet anerkjenner eller motsetter seg denne makten.

Kritikken mot Foucault hevder at makt på denne måten inngår i et forutbestemt kausalt forhold. Undertrykkningen kan ha mange ansikter. Man må derfor se etter urett, og i følge Lyotard finne et språk som kan gi denne uretten et uttrykk. Likeledes kan forføring (*séduction*) ikke bare forstås som maskulin dominans i et forspill til samleie, eller en søken etter seksuell nytelse. Både kvinner og menn kan være dominante, fordi dette er et spill hvor utseendet, symboler og tegn er det som teller. Både mediasamfunnet, informasjonskampanjer og filmstjerner bidrar til forføring på mange områder av den sosiale erfaringen. I følge Baudrillard vil massene respondere med en simulert respons. Det er dette vi kan finne i konstruksjonen av Côte d'Azur som et *tomhetens teater*. Det er et sted ikke bare for oppdagelse, kontakt og lidenskapelige opplevelser. Det er like mye et spill om utseendet, illusjoner og rollespill. Det er en drømmeverden der alt stanser opp og hverdagslivet viskes ut. Det er sansenes rike, og en egosentrisk og narsissistisk verden der den Andre ikke hører hjemme.

Når vi forsker i representasjoner og konstruksjoner, kan vi støte på vitenskapelige dilemmaer. Vi kan holde fast ved fortolkninger som er foretatt i studier for andre formål. Vi står i fare for å overse ting, eller legge mer vekt på utsagn og fortolkninger som samsvarer med egne holdninger, fremfor å belyse forhold som vi føler oss utilpass med.

Enhver myte vil kunne skape komplementære myter. Hvordan fortolke funnene og være tro mot ungdommene som delte alt dette med meg?

Ungdommenes konstruksjoner av sitt sted inneholder elementer de selv som subjekter legger frem for å skape bilder som reflekterer holdninger og verdier, og ulike følelser til ulike tider og i ulike rom. Deres konstruksjoner er i harmoni og i konflikt med voksnes konstruksjoner. I konstruksjonene av Menton foretatt av den økonomiske og politiske eliten i byen, er ungdom tildelt posisjoner kun i kraft av ballspillende ungdom eller som prektige elever. Ungdommene må helst holde seg til hjemmelekser, eller delta i dans og drama innendørs. Sport skal de drive med utenfor turistsonen i sentrum.

Gamlingbyen, *Småbyen* og *Perlen* er sosiale konstruksjoner foretatt av informantene, hvor den/de eller det Andre også er konstruksjoner. *Gamlingene* i Menton framstilles essensialistisk. Alle er like grusomme, selv om en av guttene synes at det kan være trivelig å

høre dem fortelle om gamledager. Egne besteforeldre er fine mennesker, mens gamle mennesker i gatene oppleves som mer eller mindre plagsomme. Det samme gjelder for *Andre ungdommer, italienerne* eller *turistene*. *Les Suédoises* uttrykkes med lengsel, og kan være frie, glade kvinner, like mye som jenter fra Sverige! En eksotisering av jenter som besøker Menton og som pirrer lysten, liksom turistene eksotiserer dem i sin søken etter lykke og nytelse en sommerkveld på stranden. Enkelte av guttene skynder seg dit så snart solen varmer for å bli brune før alle andre, fordi det vil kunne gjøre dem attraktive i det erotiske spillet. Et spill som innehar elementer av narsissisme som også *The Latin Lover* blir beskyldt for. Jentene kler seg chic for å delta i den samme fantasien. *Machogutter* forkastes som sensuelle idealer, men de skaper også forakt og frykt for krenkelser. I de kollektive representasjonene er det offentlige rommet en maskulin sfære, som menn har tilegnet seg. Konstruksjonen av kvinnelighet og mannlighet som utspiller seg i dette rommet forutsetter underkastelse av alle som ikke følger de virile lovene. Viriliteten virker kontrollerende på både kvinner og menn. Jenter betaler en høy pris for å bryte med det feminine. Gutten som ikke vil uttrykke sin maskulinitet på den måten at han alltid har rett, alltid tar all plass eller markerer seg gjennom potens og selvskrut, kan risikere å bli oppfattet som ikke-mann, og vil kunne bli behandle (dårlig) som kvinne.

Informantenes konstruksjoner er derfor abstraksjoner, som inneholder både det reelle og det forestilte. De konstruerer stedet for å markere seg selv i forhold til Andre. Dette vil bli en symbolsk verden av representasjoner, som i tråd med Lefebvres tilnærming vil være det dominerende rommet for ungdommene, fordi det virker inn på tankene de har om stedet, erfaringene de har, og hvordan de handler. Det er den måten ungdommene *praktiserer rommet på*. Det er det levde rommet.

Dette er ikke unikt for Menton. Essensialiseringen av ungdom, og maskulin dominans som bygger på sosiale stereotypier, finner vi som en generell tendens i det franske samfunnet. Men de forsterkes i Menton. Menton har alltid vært et sted for møte og konfrontasjon. Det italienske nærværet har skapt konflikter i befolkningen gjennom historien, og italienernes sans for denne delen av den franske rivieraen har virket invaderende på mange vis. Menton befinner seg i utkanten av Frankrike og grenser til svært rike naboland både i øst og i vest. Monaco er velstandens høyborg, og områdene i Nord-Italia har større økonomisk styrke enn Provence. Turistene har kolonisert området i generasjoner, og byen markedsføres i dag som et nisjeprodukt overfor pengesterke konsumenter og pensjonister. Dette finner vi også andre steder på Côte d'Azur, men den romlige kontrollen gjøres eksplisitt og ekskluderende overfor ungdom i Menton. Det er klima, ro og sitron! Ungdommene er *out of place* og i en svak forhandlingsposisjon når politiske beslutninger fattes. De har ikke den samme tilgangen til

byrommet i vinterhalvåret fordi de kan forstyrre turistene. De er fratatt retten til å være Annerledes. Boblen kunne sprekke?

Det ulykksalige for ungdommene i Menton er at byen er så ettertraktet for folk som vil kjøpe seg ferieboliger der. Prisene presses i været, slik at det kan være vanskelig for unge mennesker å slå seg ned med familie. Byen selges for rekreasjon og blir et knapphetsgode, hvor de ikke kan hevde seg i konkurransen. Husene kjøpes opp av fremmede, og står tomme det meste av året, mens alderspensjonistene bor på hotell utleid til pensjonistforeninger. Stadig flere turister, og særlig italienere, fyller gatene etter at pensjonistene har reist hjem om våren. Det er dager da hovedgaten i byen er like full som Storgata i Lillehammer under OL i 1994.

Den familiesentrerte sosialiseringmodellen er sterkere representert i Sør-Frankrike enn i resten av landet, og den brede kontaktflaten til Italia kan forsterke denne tendensen. Det patriarkalske familiemønsteret er i endring, men endringen går langsommere i denne delen av landet. Derfor vil den maskuline dominansen være sterkere her både i den private sfæren og i den offentlige. De må ut av byen for å slippe unna andres blikk om de vil være for seg selv med kjæreste eller venner. Tendensen i Frankrike er et stadig sterkere krav om autonomi og uavhengighet, og det er krefter i samfunnet som presser menneskene til å være individualiserte individer. Kontrollen over intimiteten kjennes uutholdelig i en fase av livet der det er vanlig å ville frigjøre seg fra familiebandene, og hvor autonomi er synonymt med frihet.

”Definisjon er forræderi”, sa en gang maleren og surrealisten Salvador Dali. bell hooks hevder at *Thirdspace consciousness* vil si å identifisere de levde rommene, og gi menneskene der muligheter til å skyve på grensene som tjener til å undertrykke dem. Å delta i *counter-hegemonic cultural practice* vil si å lokalisere seg selv i disse rommene, og lytte til røstene. Tilgangen til det levde rommet blir mulig gjennom en samhandling som åpner opp for å artikulere oppfatningen av verden, og for identifiseringen av den Andre i konstruksjonen av seg selv. Det levde rommet jeg har brakt leseren inn i er en konstruksjon som jeg og ungdommene skapte sammen. Et paradoksalt rom. Et sted for kreativitet og energi. Det ble ny kunnskap både for dem og for meg. Dette kan være et bidrag til utviklingen av Menton, og en bedring av mange ungdommers livskvalitet, om andre i byen er villig til å lytte til de unge. Denne innsikten kan også være et bidrag til videre tenkning rundt ungdom som sosial kategori i geografisk forskning, og også vise en vei til innsikter som kan skape grobunn for nye forståelser av det problematiske forholdet ungdom - sted.

Det var ikke bare et trygt sted for meg. Jeg kunne være fanget i mitt eget engasjement og mine egne forestillinger. Også jeg måtte bryte ut av de båndene som holdt meg fast. Og jeg vil avslutte reisen med et utdrag av en annen surrealist, den franske poeten Paul Éluard som skriver

Les mots qui me sont interdits me sont obscurs
Mais les mots qui me sont permis que cachent-ils
Les noms concrets
D'où viennent-ils vers moi
Sur ce flot d'abstractions
Toujours le même
Qui me submerge

Ordene som nektes meg er vanskelige å forstå
Men ordene jeg får bruke hva skjuler de
Konkrete navn
Hvor kommer de fra imot meg
På denne flom av abstraksjoner
Alltid den samme
Som drukner meg

Paul Éluard: "Ailleurs Ici Partout" (Der Her Overalt).
I *Unbroken Poetry II*, 1996.
Min oversettelse.

Referanser

Alle kilder i denne oppgaven er oppgitt.

Alberoni, Francesco (1986): *Vennskap*. Oslo: Det norske Samlaget.

Alberoni, Francesco (1987): *Erotikk*. Oslo: Det norske Samlaget.

Alberoni, Francesco (1987): *Forelsking og kjærleik*. Oslo: Det norske Samlaget.

Allen, John (1999): "Spatial assemblages of Power: From domination to Empowerment". I: *Human Geography Today*. Doreen Massey, John Allen og Philip Sarre (red.). Polity Press 1999.

Berg, Lawrence D., Robin Longhurst (2003): "Placing Masculinities". I: *Gender, Place and Culture*. Vol. 10, No. 4, pp. 351-360.

Berg, Nina Gunnerud og Britt Dale (2004): "Sted – begreper og teorier". I: *Mennesker, steder og regionale endringer*. Nina Gunnerud Berg, Britt Dale, Hans Kjetil Lysgård og Anders Løfgren (red.). Trondheim: Tapir akademisk Forlag.

Bernard, Jean (2003): *Menton 1900-2000. Une ville en marche*. Ville de Menton.

Bomann-Larsen, Tor (2004): *Folket. Haakon og Maud- II*. Cappelen 2004.

Bourdieu, Pierre (1985): "The social space and the genesis of groups". I: *Theory and Society*. Vol. 14, 1985. Hovedfagskompendium 92-1. Universitetet i Oslo.

Bourdieu, Pierre (1995): *Distinksjonen*. Pax Forlag.

Bourdieu, Pierre (2002): *Le bal des célibataires. Crise de la société paysanne en Béarn*. Éditions du Seuil.

Boyer, Marc (2002): *L'invention de la Côte d'Azur. L'hiver dans le Midi*. Éditions de l'Aube.

Caperan-Moreno, Louis (1980): *Histoire de Menton*. 3me édition. Annales de la Société d'Art et d'Histoire du Mentonnais.

Cloke, Paul (2003): *Country Visions*. Pearson Education Limited.

Cresswell, Tim (2004): *Place. A short introduction*. Blackwell Publishing.

Cuturello, Paul og Christian Rinaudo (2002): "Mise en image et mise en critique de la "Côte d'Azur". Modes d'articulation du "local" et du "global" dans les reformulations d'identités urbaines". I: *Université de Nice-Sophia Antipolis. Urmis-soliis – CNRS 7032. Décembre 2002*.

Davis, Kathy (1991): "Remaking the She-Devil: A Critical look at feminist approaches to beauty". *Hypati*. Vol. 6, no. 2 (summer 1991). I: Kompendium 1/96. *Gender, Body and Love*. Forskerkurs 20.-22. mai 1996, Senter for kvinneforskning, Universitetet i Oslo.

Éluard, Paul (1996): "Ailleurs Ici Partout". I: *Unbroken Poetry II*. Bloodaxe Books.

- Evensen, Marie-Anne Ramuz (1997): *Samliv og seksualitet*. Bekkestua: NKI Forlaget.
- Evensen, Marie-Anne Ramuz (1996): "Et fag om følelser – samlivslære valgfag i videregående skole". I: *Nordisk Sexologi 1996;14*. Dansk psykologisk Forlag.
- Flemmen, Anne Britt (1999): *Mellomromserfaringer. En analyse av kvinners frykt for seksualisert vold*. Doktoravhandling. Universitetet i Tromsø.
- Fosso, Eli Jeanette (2000): "Lokal meningsproduksjon om industriarbeid og ungdommers praksiser". I: *Menneskers Rom*. Inger Birkeland og Bjørg Lien Hanssen (red.). Oslo: Unipub forlag.
- Fosso, Eli Jeanette (2004): "Unges flytting – et spørsmål om identitet og myter om marginale og sentrale steder?" I: *Mennesker, steder og regionale endringer*. Nina Gunnerud Berg, Britt Dale, Hans Kjetil Lysgård og Anders Løfgren (red.). Trondheim: Tapir akademisk Forlag.
- Galland, Olivier (2002): *Les Jeunes*. Paris: La Découverte.
- Gyldendals reiseguiden (2004): *Provence og Côte d'Azur*. Gyldendal Norsk Forlag.
- Helmius, Gisela (1990): *Mogen för sex?! Det sexuellt restriktiverande samhället och ungdomars heterosexuella gläde*. Doktoravhandling. Uppsala Universitet.
- Hily, Marie Antoinette et al. (1996): *Familles maghébines immigrées: transmission inter-générationnelle, redéfinitions identitaires et insertion sociale*. Rapport de recherche. Fonds d'action sociale pour les travailleurs immigrés et leurs familles. Programme de recherche 1994/1995. SOLIIS. Université de Nice-Sophia Antipolis/cnrs.
- Hily, Marie Antoinette og Emmanuel Ma Mung (2002): "Introduction". I: *Catégories et lieux des circulations migratoires*. Marie Antoinette Hily og Emmanuel Ma Mung (red.). Rapport finale, version provisoire. Migrinter. Universités de Poitiers et de Bordeaux.
- Hily, Marie Antoinette og Christian Rinaudo (2002): "Vintimille, ville-frontière, ville-marché: L'espace des circulations et du commerce". I: *Catégories et lieux des circulations migratoires*. Marie Antoinette Hily og Emmanuel Ma Mung (red.). Rapport finale, version provisoire. Migrinter. Universités de Poitiers et de Bordeaux.
- Howarth, David og Georgios Varouxakis (2003): *Contemporary France. An introduction to French Politics and Society*. London: Arnold.
- INSEE. Institut National de la Statistique et des Études Économiques. *Recensement de la population. Mars 1999*.
- Kebabza, Horia og Daniel Welzer-Lang (2003): *Jeunes filles et garçons des quartiers. Une approche des injonctions de genre*. Les Traboules. Association de recherches sociologiques et ethnologiques. Équipe Simone Sagesse. Université de Toulouse Le Mirail.
- Kvale, Steinar (2001): *Det kvalitative forskningsintervju*. Gyldendal Norsk Forlag.
- Lysgård, Hans Kjetil (2004): "Romlighet i studier av mennesker, steder og regioner". I: *Mennesker, steder og regionale endringer*. Nina Gunnerud Berg, Britt Dale, Hans Kjetil Lysgård og Anders Løfgren (red.). Trondheim: Tapir akademisk Forlag.

- Madanipour, Ali (1998): "Social Exclusion and Space". I: *Social Exclusion in European Cities. Processes, Experiences and Responses*. Ali Madanipour et al. (red.). Jessica Kingsley Publishers 1998 ss. 75-89. Kopisamling bygeografi. Samfunnsgeografi hovedfag. Universitetet i Oslo.
- Martini de Chateauneuf, Charles (2004): *M'en avisou... Menton á la Belle Époque*. Les Éditions du Cabri, Breil-sur-Roya, France.
- Pietri, Valérie (2003): "L'Autre et l'image de Soi en Méditerranée (XVI-XX siècles)". I: *L'Autre et l'image de Soi en Méditerranée (XVI-XX siècles)*. Cahiers de la Méditerranée, No 66. Juin 2003. Centre de la Méditerranée Moderne et Contemporaine (CMMC), Université de Nice-Sophia Antipolis.
- Pisano, Jean Baptiste (2003): "L'Autre et l'image de Soi. Expression, construction et confrontation identitaires". I: *L'Autre et l'image de Soi en Méditerranée (XVI-XX siècles)*. Cahiers de la Méditerranée, No 66. Juin 2003. Centre de la Méditerranée Moderne et Contemporaine (CMMC), Université de Nice-Sophia Antipolis.
- Rose, Gillian (1999): "Performing Space". I: *Human Geography today*. Doreen Massey, John Allen og Philip Sarre (red.). Polity Press 1999.
- Sibley, David (1995): *Geographies of Exclusion*. London: Routledge.
- Soja, Edward W. (1999): "Thirdspace: Expanding the Scope of the Geographical Imagination". I: *Human Geography today*. Doreen Massey, John Allen og Philip Sarre (red.). Polity Press 1999.
- Urbain, Jean-Didier (2003): *At the Beach*. University of Minnesota press.
- Valentine, Gill (1999): "Imagined Geographies: Geographical knowledges of self and Other in everyday life". I: *Human Geography today*. Doreen Massey, John Allen og Philip Sarre (red.). Polity Press 1999.
- van Eeuwen, Daniel og Jean Viard (2003): *Main basse sur la Provence et la Côte d'Azur*. Éditions de l'Aube.
- Welzer-Lang, Daniel (2001): *Déviriliser la vie politique, le politique, et la politique*. Les Traboules. Association de recherches sociologiques et ethnologiques. Université de Toulouse Le Mirail.
- Welzer-Lang, Daniel (2002): *Virilité et virilisme dans les quartiers populaires en France*. VEI Enjeux no 128. Mars 2002
- Welzer-Lang, Daniel (2004): *Les Hommes aussi changent*. Paris: Éditions Payot & Rivages
- Young, Lorraine (2002): "The "place" of street children in Kampala, Uganda: marginalisation, resistance, and acceptance in the urban environment". I: *Environment and Planning D: Society and Space* 2003, Vol. 21, pages 607-627.
- Tidsskrift: *Annales de Géographie* nr 634, 2003

Vedlegg: Stikkord anvendt i samtaler og i stiloppgaver

The geography of youngsters. Reflections on history, the social and space.

Biography

Age, gender

Where do you live

Where are you born. Have you lived anywhere else (in France, abroad)

Are you French. Do you feel French

Daily living

Relations, and routines

Family – where do your parents come from – in what way do their lives influence the way you live, and may live in the future

Friends

Who do you see outside school

Do you meet in private, parties, etc.

Who do you not bring home (prefer to meet outside parent's knowledge)

Young people living in Menton

Are there different groups of youth in Menton

Characteristics of the various groups of youngsters

(age, interests, style: behaviour, language, fashion, etc.)

The relationship between various groups of youngsters

How are people connected: school, where you live, sports, spare time activities, social groups (standards of living, ethnic)

The importance of having a car, motorbike

Try to locate yourself in relation to the various groups of people you know in Menton

The relationship between elderly people and youngsters

Places

Where do you meet

Places you prefer – describe and explain why

Places you avoid – when and why

Places you are not allowed to go by your parents

Places you are not allowed to go by other people

Is it possible for you to go anywhere you like

Places you feel unsafe or embarrassed

Do people meet in different places in town

Are there separate places for different groups

Are some places reserved for one group

Who belong (in place/out of place)

Places dominated by boys/men

Places dominated by girls/women

Boys'/men's rooms/spaces/places – girls'/women's rooms/spaces/places
What makes a room a “boys'/man's room”
What makes a room a “girls'/woman's room”

Gender relations

Describe what you consider typical for the way boys and girls relate in Menton
Do you see any differences here from what you have experienced elsewhere

Reflections – your own thoughts about:

Relations – expectations – standards (acceptable according to gender norms)

In school

In class

Among friends and others

Dating, love, sexuality

Girls out on their own – anything to be said about that

Threatening masculinity? Hard to be a girl or a boy who doesn't want to be macho

Rumours – (“qu'en dira-t-on”)

History

The Côte d'Azur is a melting pot; people coming from other places for various reasons:

Where was grandmother/grandfather born

Where was mother/father born

Describe your own life compared to the life grandmother/grandfather (mother/father) could live

Because the Côte d'Azur is a melting pot, the merging of people may produce a mixture of attitudes as to who belongs to a place and who does not belong.

Give reflections on the following referring to Menton

Exclusion/inclusion

Discrimination

Racism

Sexism (overevaluation of men. Girls/Boys referred to in sexual terms)

Homophobia

(Stikkordslisten er skrevet på engelsk for bruk i engelsktimer. Den ble oversatt til fransk i de individuelle samtale)